ફરીશ્તે આનેવાલેકો લિખતે રહેતે હૈ. જો પહેલે આએ ઊસે પહેલે લિખતે હૈ, ઔર જબ ઇમામ (ખુત્બે કે લિયે) બૈઠ જાતા હૈ તો વો, આમાલનામોંકો લપેટ લેતે હૈ, ઔર આકર ખુત્બા સુનતે હૈં, ઔર જલ્દી આનેવાલા ઊસ શખ્શકી તરહાં હૈ જો અલ્લાહ ત્આલાકી રાહમેં એક ઊંટ સદકા કરતા હૈ, ઔર ઊસ કે બાદ આનેવાલા ઊસ શખ્શકી તરહાં હૈં,જો એક ગાય સદકા કરતા હૈ, ઊસ કે બાદવાલા ઊસ શખશકી તરહાં હૈ જો મેંઢા સદકા કરતા હૈ, ફિર ઊસકી મીસ્લ હૈ જો મુરગી સદકા કરે, ફિર ઊસકી મિસ્લ હૈ જો અંડા સદકા કરે.

૧૮૮૧ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૮૮૨ હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમને ફરમાયા,''મસ્જીદ કે હર દરવાજે પર એક ફરીશ્તા હૈ જો આનેવાલેકો તરતીબ કે સાથ લિખતા રહતા હૈ. જૈસે ઊંટકા સદકા કરનેવાલા ફિર બતદરીજ કમ કર કે અંડે કે સદકેકા ઝિક્ર કિયા ઔર જબ ઇમામ (ખુત્બે કે લિયે) બૈઠ જાતા હૈ તો ફરીશ્તે આમાલ-નામેં બંદ કર કે ઝિક્ર સુનને આ જાતે હૈ.

૧૮૮૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ શખ્શને ગુસ્લ કિયા ફિર જુમ્અ (પઢહનેકે) લિયે આયા ઔર જીતની નમાઝેં ઊસ કે મુકદ્દરમેં થી (વો) પઢી ફિર ખામોશ બૈઠા રહા યહાં તક કે ઇમામ ખુત્બેસે ફારીગ હો ગયા, ફિર ઇમામ કે સાથ નમાઝ પઢી. તો ઊસ કે ઊસ જુમ્આસે લેકર પીછલે જુમ્આ તક ઔર તીન જ્યાદા દિનોં કે ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાતે હૈ.

૧૮૮૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ શખ્શને વુઝુ કિયા ઔર અચ્છી તરહાંસે વુઝુ કિયા, ફિર જુમ્આ પઢહને આયા ઔર ખામોશીસે ખુત્બા સુના ઊસ કે ઇસ જુમ્આસે લેકર પીછલે જુમ્આ તક ઔર તીન દિન જ્યાદા કે ગુનાહ મુઆફ કર દિયે જાતે હૈ, ઔર ફરમાયા,''જો કંકરીયોંસે ખેલતા રહા ઊસને બે ફાયદા કામ કિયા.

૧૮૮૫ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ નમાઝ પઢતે થે. ફિર વાપસ લૌટ કર અપની (પાની લાનેવાલી) ઊંટનીઓંકો આરામ પહોંચાતે થે.

હસનને જઅફરસે પુછા ઊસ વક્ત કયા વક્ત હોતા થા ?

ઊન્હોંને કહા, આફતાબ ઢલનેકા વક્ત. (ઝવાલે આફતાબ)

૧૮૮૬ : જઅફર કે વાલીદને હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે પુછા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કિસ વક્ત જુમ્આકી નમાઝ પઢતે થે ?

ઊન્હોંને કહા, જબ આપ જુમ્આ પઢ લેતે ફિર હમ અપની ઊંટનીઓ કે પાસ જાતે ઔર ઊન્હેં આરામ પહુંચાતે.

અબ્દુલ્લાહને અપની રિવાયતમેં આફતાબ ઢલનેકા ભી ઝિક્ર કિયા હૈ.

૧૮૮૭ : હજરત સહલ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમ કે જમાનેમેં જુમ્આ કે બાદ ખાના ખાકર આરામ કરતે થે.

૧૮૮૮ : હજરત સલ્મહબિન અકવઅ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ ઝવાલે આફતાબ કે બાદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ જુમ્આકી નમાઝ પઢ્હતે થે ફિર સાયા તલાશ કરતે હુએ લૌટતે થે.
૧૮૮૯ : હજરત સલ્મહ બિન અકવઅ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ જુમ્આકી નમાઝ પઢ્હતે થે ઔર જબ વાપસ લૌટતે થે તો દિવારોંકા સાયા નહીં હોતા થા, જીનકી આડમેં હમ સાયા હાંસીલ કરતે.
૧૮૯૦ : : હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જુમ્આ કે દિન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખડે હોકર ખુત્બા દેતે, ફિર બૈઠકર ખડે હોતે જૈસા કે તુમ આજકલ કર રહે હો.
૧૮૯૧ : હજરત જાબિર બિન સમરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ દો ખુત્બે દેતે થે. ઊન કે દરમ્યાન (દો ખુત્બોંકે) આપ બૈઠતે. આપ કુરઆન મજીદ પઢ્હતે ઔર લોગોંકો નસીહત કરતે.
૧૮૯૨ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ જુમ્આ કે દિન ખડે હોકર ખુત્બા પઢ્હતે થે. ઔર જીસ શખ્શને તુમ્હેં યે બતાયા કે, આપ બૈઠકર ખુત્બા દેતે થે. ઊસને જુઠ કહા હૈ. અલ્લાહકી કસમ મૈંને આપ કે સાથ દો હજારસે જ્યાદા નમાઝેં પઢી હૈ.
૧૮૯૩ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમ જુમ્આ કે દિન ખડે હોકર ખુત્બા પઢ્હતે થે. એક બાર શામસે ઊંટોકા એક કાફલા આયા ઔર બારહ (૧૨) આદમિયોં કે સિવા તમામ લોગ કાફલેકી તરફ ચલે ગએ. ઊસ મૌ કે પર સૂરએ જુમ્અકી યે આયત નાઝીલ હુઇ. વ-ઇઝાર-અવ તિજારતન અવ-લહવ-નિલ ફદ-દુ વ તરકુકા કાએમહ..... (જબ ઊન લોગોં ને (કાફલાએ) તિજારત યા ખેલકો દેખા તો યે ઊસકી તરફ દૌડ ગએ ઔર આપકો ખડા છોડ ગએ.)
૧૮૮૪ : એક ઔર સનદસે ભી યે હદીષ મન્કુલ હૈ જીસમેં હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખુત્બા દે રહે થે. ઔર યે નહીં કહા કે ખડે હુએ થે.
૧૮૯૫ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક બાર જુમ્આ કે દિન હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમ કે સાથ થે. એક કાફિલા આયા ઔર તમામ લોગ ઉસકી તરફ ચલે ગએ. સિર્ફ બારહ લોગ બાકી બચે. મૈં ભી ઊનમેં થા ઊસ મૌ કે પર અલ્લાહ ત્આલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઇ. વ-ઇઝાર-અવ તિજારતન અવ-લહવ-નિલ ફદ-દુ વ તરકુકા કાએમહ..... (જબ ઊન લોગોં ને (કાફલાએ) તિજારત યા ખેલકો દેખા તો યે ઊસકી તરફ દૌડ ગએ ઔર આપકો ખડા છોડ ગએ.)
૧૮૯૬ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જુમ્આ કે દિન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખડે હોકર ખુત્બા દે રહે થે કે મદીનેમેં એક કાફલા આયા ઔર બારહ સહાબા કે સિવાય સભી લોગ ઊસકી તરફ દૌડ પડે.

ઊન બારહ સહાબામેં હજરત અબુબક્ર ઔર હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હુમ ભી થે ઇસ મૌ કે પર યે આયત નાઝિલ હુઇ. વ-ઇઝાર-અવ તિજારતન અવ-લહવ-નિલ ફદ-દુ વ તરકુકા કાએમહ..... (જબ ઊન લોગોં ને (કાફલાએ) તિજારત યા ખેલકો દેખા તો યે ઊસકી તરફ ચલ દિએ ઔર આપકો ખુત્બેમે ખડા છોડ ગએ.) (સુર-એ-જુમ્આ : ૧૧)

૧૯૯૭ : અબુ ઊબૈદહ કહતે હૈ કે, હજરત કઅબ બિન ઊજરહ રદીઅલ્લાહો અન્હો મસ્જીદમેં દાખિલ હુએ ઊસ વક્ત અબ્દુર્રહમાન બિન ઊમ્મે હુકમ બૈઠ કર ખુત્બા દે રહા થા. ઊન્હોંને કહા,ઇસ ખબીસકો દેખો યે બૈઠ કર ખુત્બા દે રહા હૈ. હાલાં કે અલ્લાહ ત્આલા ફરમાતા હૈ, વ-ઇઝાર-અવ તિજારતન અવ-લહવ-નિલ ફદ-દુ વ તરકુકા કાએમહ..... (જબ ઊન લોગોં ને (કાફલાએ) તિજારત યા ખેલકો દેખા તો યે ઊસકી તરફ ચલ દિએ ઔર આપકો ખુત્બેમે ખડા છોડ ગએ.) (સુર-એ-જુમ્આ : ૧૧)

૧૮૯૮ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર ઔર હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મિમ્બરકી સીઢીયોં પર (સે ખડે હોકર) ફરમા રહે થે, જુમ્આ છોડનેસે લોગ બાઝ આ જાએં, વરના અલ્લાહ ઊન કે દિલોં પર મુહર (સીલ) લગા દેગા. ઔર વોહ ગાફિલોંમેંસે હો જાએંગે.

૧૮૯૯ : હજરત જાબિર બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ નમાઝ પઢી હૈ આપકી નમાઝ ઔર ખુત્બા દરમ્યાની થે.

૧૯૦૦ : હજરત જાબિર બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ નમાઝેં પઢી હૈ આપકી નમાઝેં ભી દરમ્યાની હોતી થી ઔર ખુત્બાત ભી દરમ્યાની હોતે થે.

૧૯૦૧ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જબ ખુત્બા દેતે તો આપકી આંખે સૂર્ખ હો જાતી. આવાઝ બુલંદ હોતી ઔર જોશ જ્યાદા હોતા ઔર ઐસા લગતા જૈસે આપ કીસી ઐસે લશ્કરસે ડરા રહે હોં જો સુબ્હ શામમેં હમલા કરનેવાલા હો ઔર ફરમાતે, મૈં ઔર કયામત ઇન દો ઊંગલિયોંકી તરહાં સાથ સાથ ભેજે ગએ હૈ. ફિર આપ શહાદતકી ઊંગલી ઔર દરમ્યાની ઊંગલીકો મિલાતે ઔર હમ્દ કે બાદ ફરમાતે, યાદ રખો, બહેતરીન બાત અલ્લાહકી કિતાબ હૈ, ઔર બેહતરીન સીરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી સીરત હૈ ઔર બદતરીન કામ ઇબાદત કે નયે તરી કે હૈં ઔર ઇબાદતકા હર નયા તરીકા ગુમરાહી હૈ.

ઔર ફરમાતે, હર મુઅમીનકી જાન કે તશર્રૂફકા સબસે જ્યાદા મુસ્તહક મૈં હું. જીસ શખ્શને માલ છોડા વો ઊસ કે વારીસોંકા હૈ. ઔર જીસને કર્ઝ યા એહલો અયાલકો છોડા વો મેરે ઝિમ્મે હૈ.

૧૯૦૨ : એક ઔર સનદસે ભી અલ્ફાઝમેં ફરક કે સાથ યે હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૦૩ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જુમ્આ કે દિન ખુત્બેમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ અલ્લાહ ત્આલાકી હમ્દો ષના કે બાદ, આવાઝ બુલંદ કરતે, ઊસ કે બાદ ઊપર જૈસી હી હદીષ હૈ.

૧૯૦૪ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, ખુત્બેમેં અલ્લાહ ત્આલાકી શાન કે મુતાબિક ઊસકી હમ્દો ષના કરતે થે ફિર ફરમાતે અલ્લાહ ત્આલા જીસકો હિદાયત દે ઊસકો કોઇ ગુમરાહ કરનેવાલા નહીં હૈં,ઔર અલ્લાહ ત્આલા જીસકો ગુમરાહ કરેદે ઊસકો કોઇ હિદાયત દેનેવાલો નહીં હૈ (વ મંય-યહદ્દી-અલ્લાહો ફલા મુદ્દીલ-લ-લાહ વ મંય-યુદ્દલિ-લહુ ફલા હાદ્દિયલાહ) ઔર બહેતરીન બાત અલ્લાહ ત્આલાકી કિતાબ હૈ.

૧૯૦૫ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, દિમાદ (નામી એક શખ્શ) મક્કામેં આયા વોહ કબીલા અઝ્દે સનુઅહસે થા. ઔર જીન્નાત કે અસરસે દમ કરતા થા. ઊસને જબ મક્કે કે બેવકૂફોંસે સુનાકે, (અલ અયાઝુ બિલ્લાહ) મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ) મજનૂન હૈ તો ઊસને કહા, કે અય કાશ ! મૈં ઊન્હેં દેખ લેતા. ઊનકો અલ્લાહ મેરે હાથસે શિફા દે દે.) ફિર વો આપસે મિલા ઔર કહને લગા. અય મુહમ્મદ ! (સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ) મૈં જીન્નાતકા અસર ઝાઇલ કરતા હું. અલ્લાહ જીસે ચાહતા હૈ મેરે હાથસે શિફા કરતા હૈ.આપકા કયા ખયાલ હૈ ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તમામ તારીફે અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ. અલ્લાહ ત્અલા હિદાયત દે ઊસે કોઇ ગુમરાહ કરનેવાલા નહીં હૈં,ઔર જીસે વોહ ગુમરાહ કરે ઊસે કોઇ રાહ દિખાનેવાલા કરનેવાલા નહીં હૈં,ઔર મૈં ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહ ત્આલા કે સિવાય કોઇ શખ્શ ઇબાદતકા મુસ્તહક નહીં હૈ વો યકતા વ તન્હા હૈ ઔર ઊસકા કોઇ શરીક નહીં હૈ. ઔર મૈં ગવાહી દેતા હું કે મુહમ્મદ અલ્લાહ ત્આલા કે બંદે ઔર ઊસ કે રસૂલ હૈ.

દિમાદને કહા, યે કલેમાત દોબારા ફરમાઇએ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને યે કલેમાન તીન બાર દોહરાયે.

વો કહને લગા, મૈંને કાહિનોં, જાદુગરોં ઔર શાયરોંકા કલામ સુના હૈ, ઇનમેંસે કિસીકા ભી કલામ ઇસ કલામકી ગિર્દ તક ભી નહીં પહુંચ શકા. યે કલામ તો બલાગત કે સમન્દરમેં ડૂબે હુએ હૈ. અપના હાથ બળ્હાઇયે મૈં આપ કે હાથ પર ઇસ્લામકી બયઅત કરતા હું. ફિર ઊસને આપ કે હાથ પર બયઅત કી. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમ્હારી કૌંમકી બયઅત ભી કરલો.

ઊસને કહા, મેરી કૌમકી ભી ?

રાવી ફરમાતે હૈ કે,રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક લશ્કર ભેજા, વો લોગ ઊસકી કૌમ પરસે ગુઝરે,લશ્કર કે અમીરને કહા,તુમને ઇન લોગોંકી કોઇ ચીજ લી હૈ?

એક શખ્શને કહા, મૈંને ઊનકા લોટા લિયા હૈ.

ઊન્હોંને ફરમાયા,''ઊસકો વાપસ કરદો. યે દિમાદકી કૌમ હૈ.

૧૯૦૬ : અબુ વાઇલ ફરમાતે હૈ કે, હમારે સામને હજરત અમ્માર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ખુત્બા પળ્હા, જો મુખ્તસર ઔર બલીગ થા. જબ વો મિમ્બરસે ઊતરે તો હમને કહા, યા, અબુલ યકઝાન ! આપને નિહાયત મુખ્તસર ઔર બલીગ ખુત્બા પળ્હા હૈ, અગર મૈં હોતા તો લમ્બા ખુત્બા પળ્હતા.

હજરત અમ્માર રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, લમ્બી નમાઝ ઔર છોટા ખુત્બા પળ્હના, ઇન્સાનકી ફકીહ હોનેકી દલીલ હૈ. પસ, નમાઝ લમ્બી પળ્હો ઔર ખુત્બા છોટા પળ્હો, ઔર બાઅઝ બયાન જાદુ (જૈસી) તાસીર રખતે હૈં.

૧૯૦૭ : હજરત અદી બિન હાતિમ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક શખ્શને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સામને ખુત્બા પળ્હા. ઔર કહા, જીસ શખ્શને અલ્લાહ ત્આલા ઔર ઊસ કે રસૂલકી ઇતાઅત કી, વો હિદાયત પા ગયા, ઔર જીસને ઇન દોનોંકી નાફરમાની કી વો ગુમરાહ હુઆ.

૧૯૦૮ : હજરત યઅલા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મિમ્બર પર યે આયત પળ્હ રહે થે. વ નાદવ, યા માલિકુ, લે યકઝે અલયના રબ્બકા.(સુર-એ-ઝુખરુફ : ૭૭)

તરજુમા :-વોહ પુકારેંગે, અય માલિક તેરા રબ હમેં તમામ કર ચુકે .

૧૯૦૯ : અમ્રહ બિન્તે અબ્દુર્રહમાન બયાન કરતી હૈ (રદીઅલ્લાહો અન્હુમ)સે રિવાયત હૈ કે, કાફ ! વલ કુરઆનિલ મજીદકી સૂરત મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુનકર યાદ કી હૈ, આપ ઇસે હર જુમ્આકો મિમ્બર પર પળ્હાં કરતે થે.

૧૯૧૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૧૧ : હારીષા બિન્તે નોઅમાન રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈ કે, મૈંને કાફ વલ કુરઆનીલ મજીદ, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુનકર યાદ કી હૈ, આપ હર જુમ્અકો ખુત્બેમેં યે સૂરત પળ્હતે થે ઔર ઊન્હોંને બતાયા કે ઊનકા ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા તન્નુર એક થા.

૧૯૧૨ : ઊમ્મે હિશામ બિન્તે હારીષા બિન નોઅમાન રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, દો સાલ, એક સાલ યા કમોબેશ ઊનકા ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા તન્નુર એક હી થા ઔર મૈંને સૂર-એ-હાફ વલ કુરઆનીલ મજીદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુન કર યાદ કી હૈ. આપ હરજુમ્અ કે ખુત્બેમેં ઇસ સૂરતકો મિમ્બર પર પળ્હતે થે.

૧૯૧૩ : હજરત અમ્મારહ બિન રુવૈદહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, ઊન્હોંને દેખા કે બશર બિન મરવાન ખુત્બે કે દૌરાન હાથ ઊઠા રહા થા. ઊન્હોંને કહા, અલ્લાહ ત્આલા ઇન દોનોં હાથોંકો બરબાદ કર દે, મૈંને દેખા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમ. (ખુત્બ કે દૌરાન) સિર્ફ શહાદતકી ઊંગલીસે ઇશારા ફરમાતે થે.

૧૯૧૪ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૧૫ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જુમ્અ કે દિન ખુત્બા દે રહે થે. ઇસી અસ્નાઅમેં એક શખ્શ આયા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઉસસે પૂછા, અય ફલાં ! કયા તુમને નમાઝ પળહલી હૈ ?

ઊસને કહા, નહીં.

આપને ફરમાયા,''ખડે હોકર નમાઝ પળ્હો.

૧૯૧૬ : એક ઔર સનદસે ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૧૭ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, એક શખ્શ મસ્જીદમેં દાખિલ હુઆ ઔર (ઉસ વક્ત) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જુમ્અકા ખુતબા પળહ રહે થે. આપને ઊસસે પુછા કયા તુમને નમાઝ પળહલી હૈ ?

ઊસને કહા, નહીં.

આપને ફરમાયા,''ખડે હોકર દો રકઅત પળહ લો.

૧૯૧૮ : ઐસી હી એક હદીષ મતનમેં થોડે ફરક કે સાથ મન્કુલ હૈ.

૧૯૧૯ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ખુત્બેમેં ફરમાયા,''જબ તુમમેંસે કોઇ શખ્શ જુમ્આ કે દિન આએ ઔર (ઊસ વક્ત) અગર ઇમામ (ખુત્બા દેને કે લિયે) આ ચુકા હો તો દો રકઅત પળહલે.

૧૯૨૦ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જુમ્આ કે દિન હજરત સુલૈક ગત્ફાની રદીઅલ્લાહો અન્હો આએ, ઔર (ઊસ વક્ત) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મિમ્બર પર તશરીફ ફરમાથે, સુલૈક નમાઝ પળહનેસે પહેલે બૈઠ ગએ.

નબીએ કીરમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને પુછા કયા તુમને દો રકઅત નમાઝ પળહલી હૈ ?

ઊન્હોંને કહા, નહીં.

આપને ફરમાયા,''ઊનકો પળહ લો.

૧૯૨૧ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત સુલૈક ગુત્ફાની રદીઅલ્લાો અન્હો જુમ્અ કે દિન આએ ઔર (ઉસ વક્ત) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, ખુત્બા દે રહે થે. વો આકર બૈઠ ગએ. આપને ઊનસે ફરમાયા,''અય સુલૈક ! ખડે હોકર મુખ્તસર તૌર પર દો રકઅત નમાઝ પળહ લો.

ફિર ફરમાયા,''જબ તુમમેંસે કોઇ શખ્શ આએ ઔર ઇમામ ખુત્બા દે રહા હો, તો વો ઇખ્તેસારસે દો રકઅત નમાઝ પળહે.

૧૯૨૨ : હજરત અબુ રિફાઆ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ગયા ઔર (ઊસ વક્ત) આપ ખુત્બા દે રહે થે,

(રાવી) કહેતે હૈં કી મૈંને અરજ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! એક મુસાફિર દીન કે બારેમેં સવાલ કરને આયા હૈ, ઊસે માલુમ નહી હૈ કે, દીન ક્યા હૈ.

વો કહતે હૈ કે, ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખુત્બા પળ્હકર મેરી તરફ મુતવજજહ હુએ, ફિર એક કુરસી લાઇ ગઇ મેરા ખયાલ હૈ ઊસ કુરસી કે પાંવ લોહે કે થે, રાવી ફરમાતે હૈ કે, ફિર ઊસ (કુર્સી) પર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ ફરમાઇ. ઔર આપકો જો કુછ અલ્લાહ ત્આલાને દીનકા ઇલ્મ અતા ફરમાયા થા. ઊસકી મુજે ત્આલીમ દી ફિર અપના ખુત્બા પુરા કિયા.

૧૯૨૩ : હજરત અબુ રાફેઅ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મરવાનને હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકો મદીના મુનવ્વરાકા ગવર્નર મુકર્રર કિયા ઔર વો મક્કા મુકર્રમા ચલા ગયા.

હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોને જુમ્અકી નમાઝ પળ્હાઇ ઔર દૂસરી રકઅતમેં સૂર-એ-જુમ્અ કે બાદ સૂરએ-મુનાફેકીન પળ્હી. મૈં નમાઝસે ફારિગ હોકર હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે મિલા ઔર મૈંને કહા, આપને વો દો સૂરતેં પળ્હી હૈ. જો હજરત અલી અબી તાલીબ કર્રમલ્લાહો વજહહુ કુફામેં પળ્હતે થે.

હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે જુમ્અ કે દિન યે સૂરતેં સુની હૈ.

૧૯૨૪ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન રાફેઅ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મરવાનને હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકો કાયમ મુકામ ગવર્નર બનાયા. હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોને જુમ્અકી પહેલી રકઅતમેં સૂર-એ-સજદહ ઔર દૂસરી રકઅત મેં, ઇઝા જા-અકલ મુનાફેકુન પળ્હી. બાકીકી રિવાયત જૈસી ઊપરવાલી હદીષમેં ગુજરી વૈસી હી હૈ.

૧૯૨૫ : હજરત નોઅમાન બિન બશીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહા અલયહે વ સલ્લમ જુમ્આ ઔર ઈદૈનકી નમાઝમેં, સુરે સબ્બે હિસ્મે રબ્બેકલ આઅલા ઔર હલ અતાકા હદિષુલ ગાસિયહ પળ્હતે થે ઔર અગર જુમ્અ ઔર ઇદ એક હી દીન હોતી થી તો, તબ ભી વો દોનો નમાઝોંસે ઇન્હીં સૂરતોંકો પળ્હતે થે.

૧૯૨૬ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૨૭ : દહહાક બિન કૈસને નોઅમાન બિન બશીરકી તરફ એક લિખા હુઆ ખત ભેજા ઔર યે સવાલ કિયા કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જુમા કે દીન (નમાઝમેં) સૂર-એ-જુમ્અ કે અલાવા ઔર કૌનસી સૂરત પળ્હતે થે ?

ઊન્હોંને જવાબ દિયાકે, આપ હલ અતાકા હદીષુલ ગાસિયહ પળ્હતે થે.

૧૯૨૮ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જુમ્અ કે દીન ફજરકી નમાઝમેં સૂર-એ-અલીફ-લામ-મીમ તન્ઝીલ,(અસ-સજદહ) ઔર દૂસરી રકઅતમેં, હલ અતા અલલ ઇન્સાને હિનુમ-મિન-દ-દહર લકુમ યકુન શયઅમ-મઝકુરા (સૂર-એ-દહર) પળ્હતે થે ઔર નબીએ

કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ નમાઝે જુમ્અ મેં, સૂર-એ-જુમ્અ ઔર સૂર-એ-મુનાફ઼ેકુન પ઼ઢતે થે.
૧૮૨૯ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.
૧૯૩૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.
૧૯૩૧ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ફજરકી નમાઝમેં, સૂર-એ-અલીફ-લામ-મીમ તન્ઝીલ, (અસ-સજદહ) ઔર હલ અતા અલલ ઇન્સાને હિનુમ-(સૂર-એ-દહર) પ઼ઢતે થે.
૧૯૩૨ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ જુમ્અ કે દિન ફજરકી નમાઝમેં પહેલી રકઅત મેં, અલીફ લામ-મીમ-તન્ઝીલ (અસ-સજદહ) પ઼ઢતે થે ઔર દૂસરી રકઅતમેં, હલ અતા અલલ ઇન્સાને હિનુમ. મિન-દ-દહર લકુમ યકુન શયઅમ-મઝકુરા (અસ-સજદહ) પ઼ઢતે થે.
૧૯૩૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમમેંસે કોઇ શખ્શ જુમ્અ કે દિન નમાઝ પ઼ઢ કે તો ઊસ કે બાદ ચાર રકઅત નમાઝ પ઼ઢો.
૧૯૩૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમ જુમ્આ કે બાદ નમાઝ પ઼ઢો તો, ચાર રકઅત પ઼ઢો. દૂસરી એક રિવાયતમેં હૈ કે, અગર તુમ્હેં જલ્દી હો તો, દો રકઅત મસ્જીદમેં ઔર દો રકઅત ઘર જાકર પ઼ઢો.
૧૯૩૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા તુમમેંસે જો શખ્શ જુમ્આ કે બાદ નમાઝ પ઼ઢ કે વો ચાર રકઅતેં પ઼ઢે.
૧૯૩૬ : નાફ઼ેઅ કહેતે હૈ કે, હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદ્દીઅલ્લાહો અન્હો નમાઝે જુમ્આસે ફારીગ હોકર ઘર આકર દો રકઅત નમાઝ પ઼ઢતે થે ઔર ફરમાતે થે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ભી ઐસા હી કરતે થે.
૧૯૩૭ : હજરત નાફ઼ેઅ ફરમાતે હૈ કે, હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે નવાફિલકા બયાન કરતે હુએ કહા કે આપ નમાઝે જુમ્અસે ફારીગ હોકર ઘર જાકર દો રકઅત નમાઝ પ઼ઢતે થે.
૧૯૩૮ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ નમાઝે જુમ્આ કે બાદ દો રકઅત પ઼ઢતે થે.
૧૯૩૯ : અતા ફરમાતે હૈ કે, ઊન્હેં નાફ઼ેઅ બિન ઝુબૈરને સાઇબ ઇબ્ને ઊખ્તે-નમીર કે પાસ કુછ ઐસી બાતેં પુછને કે લિયે ભેજા જો ઊન્હોંને હજરત મુઆવિયહ રદ્દીઅલ્લાહો અન્હોકી નમાઝમેં દેખી થી.

સાઇબને કહા, હાં, મૈંને હજરત મુઆવિયહ કે સાથ કફ-દુરહમેં જુમ્આ પ઼ઢી થી, ઇમામ કે સલામ ફેરને કે બાદ મૈંને ઊસી જગહ ઊઠકર નમાઝ પ઼ઢી થી. હજરત મુઆવિયહને

મુજે બુલાયા ઔર કહા, દોબારા ઐસા મત કરના, જુમ્અ પઢહને કે બાદ કુછ બાત કરો યા ઊસ જગહસે દૂસરી જગહ જાઓ, ફિર નમાઝ પઢહો, ક્યું કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હમેં ઇસ બાતકા હુકમ દિયા હૈ ઔર ફરમાયા હૈ કે, હમ એક નમાઝસે મુત્તસિલ (મિલાકર) દૂસરી નમાઝ ના પઢ કે ઔર દો નમાઝોં કે બીચ બાતચીત યા બાહર જાનેસે ફસલ કરે. (બાહર જાકર આએં)

૧૯૪૦ : અતા ફરમાતે હૈ કે, નાફેઅ બિન ઝુબૈરને ઊન્હેં સાએબ બિન યઝીદ બિન ઊખ્તે-નમીર કે પાસ ભેજા. બાકી હદીષ વૈસી હૈ જૈસે ઊપર ગુજરી. સિર્ફ યે ફર્ક હૈ કે, જબ ઊસને સલામ ફેરા તો મૈં અપની જગહ ખડા રહા ઔર ઇમામકા ઝિક્ર નહીં હૈ.

કિતાબુસ-સલાતુલ ઈદૈન
(ઇદકી નમાઝોંકા બયાન)

૧૯૪૧ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હજરત અબુ બક્ર , હજરત ઊમર ઔર હજરત ઊસ્માન રદીઅલ્લાહો અન્હો કે સાથ ઇદુલ ફિતર કે મૌ કે પર મૈં સાથ રહા હું. યે સભી ઇદકી નમાઝ ખુત્બેસે પહેલે પઢતે થે. ઇસ કે બાદ ખુત્બા દેતે થે. આજ ભી યે મન્ઝર મેરી આંખો કે સામને હૈ. જબ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લહો અલયહે વ સલ્લમને લોગોંકો અપને હાથસે બૈઠાના શુરૂ કિયા, ફિર આપ લોગોંકી સફોંકો ચીરતે હુએ ઔરતોં કે પાસ તશરીફ લે ગએ ઔર હજરત બિલાલ આપ કે સાથ થે. આપને યે આયત પઢી.

યા અય્યોહન્નબીય્યો ઇઝા જાઅકલ મુઅમેનાતુ યુબાઇયેઊનકા અલા અલ્લા યુશરેકુન બિલ્લાહ (સૂર-એ-મુમ્તહીના : ૧૨)

તરજુમા :- જબ આપ કે પાસ મુઅમીન ઔરતેં આએં ઔર ઇસ બાત પર બયઅત કરેં કે વો અલ્લાહ ત્આલા કે સાથ કીસી ચીજકો શરીક નહીં બનાએંગી.

આયતે કરીમાકી તિલાવતસે ફારીગ હોકર આપને ફરમાયા,''કયા સબને ઇસકા ઇકરાર કર લિયા ?

ઊન ઔરતોંમેસે સિર્ફ એક ઔરતને કહા, હાં, યા નબી અલ્લાહ.

રાવી કહતે હૈ કે, પતા નહીં વો ઔરત કૌન થી ?

ફિર ઊન સભી ઔરતોંને સદકા કરના શુરૂ કિયા

હજરત બિલાલ રદીઅલ્લાહો અન્હોને અપના કપડા ફૈલાયા ઔર ફરમાયા,''આઓ ! તુમ પર મેરે માં બાપ ફિદા હોં !

વો ઔરતેં અપને છલ્લેકી અંગુઠિયા ઊતાર કર હજરત બિલાલ રદીઅલ્લાહો અન્હો કે કપડેમેં ડાલને લગી.

૧૯૪૨ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં ગવાહી દેતા હું કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ખુત્બેસે પહેલે, નમાઝ પઢી, ઊસ કે બાદ ખુત્બા દિયા.

આપને ખયાલ કિયા કે, આપકી અવાઝ ઔરતોં તક નહીં પહુંચ રહી હૈં,ફિર આપ ઔરતોં કે પાસ આએ, આપને ઊનકો વાઅઝ ઔર નસીહત કી ઔર સદકેકા હુકમ દિયા. હજરત બિલાલ રદીઅલ્લાહો અન્હો આપ કે સાથ કપડા ફૈલાયે હુએ થે, ઔરતેં, અંગુઠી, છેલ્લે ઔર દૂસરી ચીજેં ઊસમેં ડાલને લગી.

૧૯૪૩ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૪૪ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઇદુલ ફિત્ર કે દિન ખુત્બેસે પહલે નમાઝ પઢી. ઇસ કે બાદ

લોગોંકો ખુત્બા દિયા. ખુત્બેસે ફારીગ હોકર. આપ (મિમ્બરસે) ઉતરે ઔર આરતોં કે પાસ ગએ આપને ઊનકો નસીહત કી ઔર ઊસ વક્ત આપને હજરત બિલાલ રદીઅલ્લાહો અન્હો કે હાથ પર ટેક લગાઇ હુઇ થી. ઔર હજરત બિલાલને કપડા ફૈલાયા હુઆ થા. ઔર ઔરતેં ઊસમેં સદકા ડાલ રહી થી.

રાવી ફરમાતે હૈ મૈંને અતાસે પુછાં ક્યા વો સદક-એ-ફિત્ર ડાલ રહી હૈ ?

અતાને કહા,નહીં,લેકીન વો સદકા કર રહી થી.ઔરતેં ઊસ કપડેમેં છલ્લે ડાલ રહી થી.

રાવી ફરમાતે હૈ કે મૈંને અતાસે પૂછા, કયા અબ ઇમામ કે લિયે જરૂરી હૈ કે, વો ખુત્બેસે ફારીગ હોકર ઔરતોં કે પાસ જાએ ઔર ઊનકો નસીહત કરે ?

અતાને કહા, હાં ઊન કે લિયે જરૂરી હૈં,વો ઐસી ક્યું નહીં કરતે ?

૧૯૪૫ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, ઇદકી નમાઝ કે મૌ કે પર મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ રહા હું.

આપને બગૈર અઝાન ઔર ઇકામત કે ખુત્બેસે પહેલે ઇદકી નમાઝ પળ્હાઇ. ફિર હજરત બિલાલસે ટેક લગા કર આપ ખડે હુએ ઔર લોગોંકો અલ્લાહ ત્આલાસે ડરનેકા હુકમ દિયા. ઔર અલ્લાહ ત્આલાકી ઇબાદતકી તરફ રગબત દિલાઇ ઔર લોગોંકો વાઅઝો-નસીહત કી ઔર ફરમાયા કે સદકા દિયા કરોં ક્યું કે તુમમેંસે અકસર જહન્નુમકા ઇંધન હો.

ઔરતોં કે પિછલે હિસ્સેસે એક શ્યાહ રૂખસારોં વાલી ઔરત ખડી હુઇ ઔર કહને લગી. ક્યું ? યા રસૂલુલ્લાહ ?

આપને ફરમાયા,''ઇસ વજહસે કે તુમ બ-કસરત શિકાયત કરતી હો. ઔર અપને ખાવિંદકી નાશુક્રી કરતી હો.

હજરત જાબિર ફરમાતે હૈ કે, ફિર આરતોંને અપને ઝેવરાતકા સદકા કરના શરૂ કર દિયા ઔર હજરત બિલાલ કે કપડેમેં અપની બાલીયાં ઔર અંગુઠિયાં ડાલને લગી.

૧૯૪૬ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ ઔર હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ અન્સારી રદીઅલ્લાહો અન્હુમ ફરમાતે હૈ કે, ઇદુલ ફિત્ર ઔર ઇદુઝ-ઝોહા કો ના ઇમામ કે આને કે વક્ત અઝાન હોતી થી ઔર નાહી આને કે બાદ ઔર ના ઇકામત હોતી થી.

૧૯૪૭ : અતા ફરમાતે હૈ કે, હજરત ઇબ્ને ઝુબૈર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે જબ લોગોંને બયઅતકી તો હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ઊન્હેં પયગામ ભેજા કે ઇદ કે મૌ કે પર અઝાન નહીં દી જાતી કહી તુમ ઇદ પર અઝાન ના દિલવા દેના.

હજરત ઇબ્ને ઝુબૈરને ઇદ પર અઝાન નહીં દિલવાઇ ઔર યે પયગામ ભેજા કે ખુત્બા બહરહાલ નમાઝ કે બાદ હોગા. ઔર વો ઐસા હી કરતે થે. ચુનાંચે હજરત ઇબ્ને ઝુબૈર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ખુત્બેસે પહેલે ઇદકી નમાઝ પળ્હાઇ.

૧૯૪૮ : જાબિર બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ કંઇ બાર બગૈર અઝાન ઔર એકામત કે ઇદકી નમાઝેં પળ્હી હૈ.

૧૯૪૯ : હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, હજરત અબુ બક્ર ઔર ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હુમ ખુત્બેસે પહેલે ઇદકી નમાઝ પળ્હતે થે.

૧૯૫૦ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઇદુ-ઝ-ઝોહા ઔર ઇદુલ ફિત્રકો તશરીફ લે જાતે ઔર નમાઝસે ઇબ્તેદા કરતે, નમાઝ પઢને કે બાદ લોગોંકી તરફ જાતે, ઔર ઊસ વક્ત લોગ ઇદગાહમેં બૈઠે હુએ હોતે થે. અગર આપકો કહીં લકર ભેજના હોતા તો લોગોંસે ઇસકા ઝિક્ર કરતે, અગર કોઇ ઔર કામ હોતા તો ઊસકા હુકમ દેતે ઔર ફરમાતે સદકા કરો, સદકા કરો, સદકા કરો, ઔરતેં જ્યાદહ સદકા દેતી થી. ફિર આપ વાપસ તશરીફ લે જાતે. ઇદકા યહી મઅમૂલ રહા યહાં તક કી મરવાન બીન હકમ કા દૌર આ ગયા, મૈં મરવાન કે હાથમેં હાથ ડાલે ઇદગાહમેં પહુંચા. વહાં કસીર ઇબ્નુશ-શલતકા બયાન હુઆ મિમ્બર ઇંટો ઔર મિટ્ટીકા થા.

અચાનક વો મુજસે અપના હાથ છુડાને લગા, વો મુજે મિમ્બરકી તરફ ઘસીટ રહા થા ઔર મૈં ઊસે નમાઝકી તરફ બુલા રહા થા. જબ મૈંને ઊસકા ઇસરાર દેખા તો કહા, નમાઝ કે સાથ ઇબ્તેદા કહાં ગઇ ?

મરવાનને કહા, અય અબુ સઇદ ! જીસ તરીકેકા તુમ્હેં હુકમ હૈ વો અબ મતરૂક હો ચુકા હૈ !

મૈંને કહા, હરગીઝ નહીં ! કસમ હૈ ઊસ ઝાતકી જીસ કે દસ્તે કુદરતમેં મેરી જાન હૈ. તુમ ઇસસે બેહતર તરીકા અખત્યાર નહીં કર શકતે. જીસકા મુજે ઇલ્મ હૈ.

અબુ સઇદ તીન બાર યે બાત કહે કર ચલે ગએ.

૧૯૫૧ : હજરત ઊમ્મે અતિય્યાહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હમેં હુકમ દિયા હૈ કે, ઈદૈન કે મૌ કે પર જવાન ઔર પરદા-નશીન ઔરતોંકો લાયા કરેં ઔર હાએઝા ઓરતોકો હુકમ દિયા કે વો મુસલમાનોંકી ઇદગાહસે દૂર રહે.

૧૯૫૨ : હજરત ઊમ્મે અલિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકો રિવાયત હૈ કે, હમ કુંવારી ઔર પરદાનશીન ઔરતોંકો ઈદૈનમેં નિકલનેકા હુકમ દિયા જાતા થા ઔર હાએઝા ઔરતેં લોગોં કે પીછે રહા કરતી થી.

૧૯૫૩ : હજરત ઊમ્મે અલિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હમેં હુકમ દિયાકે, ઇદુલ ફિત્ર ઔર ઇદુઝ-ઝુહા કે મૌ કે પર જવાબ પરદાનશીન ઔર હાએઝા ઔરતોંકો લે જાયાં કરે. ઔર હાએઝા ઔરતે ઇદગાહસે દૂર રહે. લેકીન વો કારે-ખૈર ઔર મુસલમાનોંકી દુઆઓંમે શામીલ રહેં.

હજરત ઊમ્મે અતિયાને ફરમાયા,‘‘મૈંને અર્ઝ કી, યા રસૂલુલ્લાહ ! હમમેંસે કીસી ઔરત કે પાસ ચાદર નહીં હોતી.

આપને ફરમાયા,‘‘વો અપની બહનકી ચાદર ઓઢ લે.

૧૯૫૪ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઇદુ-ઝ-ઝુહા યા ઇદુલ ફિત્રકો તશરીફ લે ગએ ઔર

દો રકઅત નમાઝ પળ્હી. ના તો આપને ઇદસે પહેલે નમાઝ પળ્હી ના ઇદ કે બાદ પળ્હી. ફિર આપ ઔરતોં કે પાસ તશરીફ લે ગએ. આપ કે સાથ હજરત બિલાલ થે, આપને ઊન્હેં સદકેકા હુકમ દિયા, કોઇ ઔરત અપના છલ્લા ડાલતી તો કોઇ અપના હાર.

૧૯૫૫ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૫૬ ઉબૈદુલ્લાહ ફરમાતે હૈ કે, હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હોને હજરત અબુ વાહિદ અલ લયસી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે સવાલ કિયા કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ નમાઝે ઇદુઝ-ઝુહા ઔર નમાઝે ઇદુલ ફિત્ર મેં કયાપળ્હતે થે ?

ઊન્હોંને કહા, આપ ઊનમેં કૉફ, વલ-કુરઆનીલ મજીદ ઔર ઇકતરબ-તિસ-સાઅતો વન નુસક્કલ કમર પળ્હતે થે.

હજરત અબુ વાકિદ લયસી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હોને મુજસે પૂછા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ, ઇદ કે દિન કયા કીરઅત કરતે થે ?

મૈંને કહા, ઇકતરબ-તિસ-સાઅત ઔર કૉફ વલ કુરઆનીલ મજીદ.

૧૭૫૭ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હો મેરે ઘર તશરીફ લાએ ઔર ઊસ વક્ત મેરે પાસ અન્સારકી દો નાબાલીગ લડકિયાં અન્સારકી બુઆસ કે જંગકા વાકેઆ બયાન કરનેવાલી નઝમ ગા રહી થી.

૧૭૫૮ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયાકે, વો બાકાયદા ગાને વાલી નહીં થી. હજરત અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે ઘરમેં યે કયા શૈતાન કે સાજ હૈ ?

ઔર યે ઇદકા દીન થા. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અય અબુ બક્ર ! હર કૌમકી ઇદ હોતી હૈ ઔર યે હમારી ઇદ હૈ ?

૧૯૫૯: એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ કે, વો દોનોં લડકિયાં ડફ બજા રહી થી.

૧૯૬૦ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હો મીના કે દિનોંમેં મેરે ઘર આએ ઔર ઊસ વક્ત મેરે પાસ (અન્સાર કી) દો લડકિયા ગાના ગા રહી થી, ઔર ડફ બજા રહી થી. ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ કપડા ઓઢે લેંટે હુએ થે. હજરત અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ઊન્હેં ડાંટ દિયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને અપના કપડા હટાયા ઔર ફરમાયા,''અય અબુ બક્ર ! રહેને દો યે ઐયામે ઇદ હૈ.

હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈ કે, હુઝુરે અકદસ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ મુજે અપની આદરમેં છુપાએ હુએ થે. ઔર મૈં હબશીયોંકો ખેલતે હુએ દેખ રહી થી. મૈં ઊસ વક્ત કમસીન થી ઔર તુમ ખુદ અંદાજા કરો કે ખેલખુદકી શૌકીન કમસીન લડકી કીતની દેર તક ખેલ દેખના ચાહેગી.

૧૯૬૧ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને દેખા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મેરે કમરે કે દરવાજે પર ખડે હુએ થે ઔર હબશી અપને હથિયારોંસે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી મસ્જીદમેં જંગી મુશકીલે કર રહે થે.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મુજે અપની ચાદરમેં છુપાએ હુએ થે તા કી મૈં ઊનકી જંગી મશકિલેં દેખ શકું હુઝુર સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ મેરી વજહસે ખડે રહે જબતક કે મેરા દિલ ભર ગયા. ઔર મૈં ખુદ વહાંસે ચલી થઇ.

અબ આપ ખુદ અંદાજા લગા લો કે જો લડકી કમસીન હો ઔર ખેલકા ઇતના શૌક રખતી હો વો કબ તક દેખેગી ?

૧૯૬૨ : હજરત આએશહ સીદીકહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ લાએ ઔર ઊસ વક્ત મેરે પાસ દો લડકિયાં જંગે બુઆસકી નઝમ ગા રહી થી. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ચહેરા ફેર કર લેટ ગએ.

ફિર હજરત અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હો આએ, ઔર મુજે ડાંટ કર કહા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી મૌજુદગીમેં શયતાની સાદ ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊધર દેખકર ફરમાયા,''ઇનકો રહેને દો.

જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી તવજજો હટી તો મૈંને ઊન લડકિયોંકો ઇશારા કિયા ઔર વો ચલી ગઇ.

ઔર ઇદ કે દિન હબશી નેઝોં ઔર ઢાલોં કે સાથ ખેલતે થે. યાતો મૈંને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ખુદ ફરમાયા,''કયા તુમ દેખના ચાહતી હો ?

મૈંને કહા, જી હાં.

આપને મુજે અપને પીછે ખડા કિયા, યહાં તક કે મેરા ચહેરા ઔર આપ કે ચહેરે પર થા ઔર આપ ફરમા રહે થે, અય બનુ અરફિદહ ! તુમ ખેલતે રહો.

યહાં તક કે જબ મૈં ઊક્તા ગઇ તો આપને ફરમાયા,''બસ ?

મૈંને કહા, જી.

આપને ફરમાયા,''અચ્છા, જાઓ.

૧૯૬૩ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ એક બાર ઇદ કે દિન હબશી મસ્જીદે નબવીમેં આકર જંગી મુશ્કીલે કર રહે થે. મુજે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બુલાયા, મૈંને આપ કે કંધે પર સર રખા ઔર ઊનકી મશકીલોંકો દેખને લગી. યહાં તક કે યે દેખ કર મેરા જી ભર ગયા.

૧૯૬૪ એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ લેકીન ઇસમેં મસ્જીદકા ઝીક્ર નહીં હૈ.

૧૯૬૫ હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈ કે, ઊન્હોંને મશક કરનેવાલોં કે મુતાલ્લીક કહા મૈં ઊનકી મુશકિલ દેખના ચાહતી હું.હજરત આએશહ

રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઔર મૈં એક દરવાજે પર ખડે હો ગએ. મૈં આપ કે કાનોં ઔર કંધો કે દરમ્યાનસે ઊનકો મશક કરતે હુએ દેખ રહી થી.

૧૯૬૬ હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જીસ વક્ત હબશી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ખેલ રહે થે, હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હો આએ ઔર ઊનકો મારનેકી ખાતીર કંકરીયાં ઊઠાને કે લિયે ઝુકે.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો ત્આલા અલયહે વ આલેહી વ સલ્લમને ફરમાયા,''અય ઊમર ઇનકો રહેને દો.

કિતાબુસ-સલાતુલ ઇસ્તીસ્કા

(બારીશકી નમાઝકા બયાન)

૧૯૬૭ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઝૈદ માઝીની રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઇદગાહ ગએ ઔર બારીશકી દુઆ માંગી. ઔર કિબ્લેકી તરફ મુંહ કર કે ચાદર પલટ દી.

૧૯૬૮ : અબ્બાદ બિન તમીમ રહેમતુલ્લાહો અલયહે અપને ચાચાસે રિવાયત કરતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઇદગાહ ગએ. બારીશકી દુઆ માંગી, કિબ્લેકી તરફ મુંહ કિયા, ચાદર પલટી ઔર દો રકઅત નમાઝ પળ્હી.

૧૯૬૯ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઝૈદ અન્સારી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઇદગાહ ગએ બારીશકી દુઆ કી. આપ જબ ભી દુઆકા ઇરાદા કરતે તો કિબ્લેકી તરફ મુંહ કરતે ઔર ચાદર પલટ દેતે થે.

૧૯૭૦ : અબ્બાસ બિન તમીમ અપને ચાચા જો કે સહાબી હૈ ઊનસે રિવાયત કરતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ એક દિન બાહર આએ, બારીશકી દુઆ કી, લોગોંકી તરફ પીઠ કરતે હુએ અલ્લાહ ત્આલાસે દુઆ કી. ફિર ચાદર પલટ દી, ફીર દો રકઅત નમાઝ પળ્હી.

૧૯૭૧ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને દેખા હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ. દુઆમેં અપને હાથ ઇસ કદર બુલંદ કરતે થે કે આપકી બગલોંકી સુફૈદી (કી જગહ) દીખાઇ દેને લગતી થી.

૧૯૭૨ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બારીશકી દુઆ કી ઔર હાથોંકી પુશ્તસે આસમાનકી તરફ ઇશારા કિયા.

૧૯૭૩ હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ ઇસ્તીસ્કાકી દુઆ કરને કે મૌકે કે સિવાય ઔર કીસી ભી મૌ કે પર દુઆ કે લિયે હાથોંકો ઇતના બુલંદ નહીં કરતે થે કે જીસસે આપકી બગલોંકી સુફૈદી દિખાઇ દેતી.

૧૯૭૪ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે ઊપરવાલી હદીષ કે જૈસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૭૫ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક શખ્શ જુમ્અ કે દિન દારુલ કઝા કે દરવાજેસે મસ્જીદમેં દાખિલ હુઆ ઔર ઊસ વક્ત રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખડે હોકર ખુત્બા દે રહે થે. વોહ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી તરફ મુંહ કર કે કહેને લગા, યા રસૂલુલ્લાહ ! માલ હલાક હો ગએ (ઢોર ઢાંખર) ઔર રાસ્તે કટ ગએ આપ અલ્લાહ ત્આલાસે દુઆ કિજીએ કે વો બારીશ બરસાએ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હાથ ઊઠા કર ફરમાયા,''યા અલ્લાહ ! બારીશ બરસા, યા અલ્લાહ બારીશ બરસા ! યા અલ્લાહ બારીશ બરસા.

હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોકા કહેના હૈ કે, બખુદા, હમને આસમાનમેં કોઇ બાદલ ભી નહીં દેખા થા ઔર ના હી બાદલકા ટૂકડા, હમારે ઔર સલ્અ પહાડી કે દરમ્યાન ના તો કોઇ ઘર થા ના કોઇ મુહલ્લા થા. ફિર સિલ્આ કી પહાડી કે પીછેસે ઢાલ કે બરાબર એક બાદલ ઊઠા ઔર આસમાન કે ઊપર પહુંચ કર ફૈલ ગયા ઔર બારીશ હોને લગી.

રાવી ફરમાતે હૈ કે, ફિર હમને એક હપ્તે તક સૂરજ નહીં દેખા. ફિર દૂસરી જુમ્આકો એક શખ્શ ઊસી દરવાજેસે દાખિલ હુઆ. ઔર ઊસ વક્ત રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખડે હોકર ખુત્બા દે રહે થે. વો આપકી તરફ મુંહ કર કે ખડા હુઆ. ઔર કહને લગા. માલ હલાક હો ગએ, રાસ્તે કટ ગએ, આપ અલ્લાહ ત્આલાસે દુઆ કિજીએ, કે બારીશકો હમસે રોક લે..

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફિર હાથ ઊઠાકર દુઆ કરતે હુઆ ફરમાયા,''અય અલ્લાહ ! હમારે ઈર્દ ગિર્દ બરસા હમ પર ના બરસા, અય અલ્લાહ, ટીલોં પર, બુલંદીયોં પર, નદીઓં પર ઔર દરખ્તોં કે ઊગનેકી જગહોં પર બારીશ નાઝીલ ફરમા.

હજરત અનસ રદીઅલ્લાહ ફરમાતે હૈ કે, ફૌરન હી બારીશ રુક ગઇ ઔર હમ બાહર ધૂપમેં ચલને લગે.

રાવી ફરમાતે હૈ કે, મૈંને હજરત અનસ બિન માલીક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે પૂછા કે કયા યે વહી પહેલેવાલા શખ્શ થા ?

હજરત અનસ રદીઅલ્લાહોને ફરમાયા,''મુજે નહીં પતા.

૧૯૭૬ હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે જમાનેમેં એક બાર બારીશ નહીં હુઇ. જુમ્આ કે દિન જીસ વક્ત રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખુત્બા દે રહે થે એક બદવી (સહાબી)ને ખડે હોકર કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! અમવાલ હલાક હો ગએ ઔર બાલ બચ્ચે ભૂખે મર ગએ. ઊસ કે બાદ વહી હદીષ રિવાયત હૈ જો ઉપર ગુજરી હૈ. ઇસ હદીષ મૈં યે હૈ કે, આપને ફરમાયા,''અય અલ્લાહ ! હમારે ઈર્દ ગિર્દ બરસા, હમ પર ના બરસા, ફિર આપ જીસ તરફ ભી ઇશારા કરતે બાદલ છંટ જાતા, યહાં તક કે મૈંને દેખા, મદીના ઘેડેકી તરહાં હો ગયા ઔર કનાત નામકી નદી એક મહિના તક બહેતી રહી. ઔર જો શખ્શ ભી બાહરસે આતા થા વો બારીશકી હીં ખબર સુનાતા થા.

૧૯૭૭ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જુમ્અ કે દિન ખુત્બા દે રહે થે.લોગ આપ કે સામને ખડે હોકર બુલંદ આવાઝસે કહેને લગે,યા નબીઅલ્લાહ ! બારીશ નહીં હો રહી હૈં, દરખ્તોં કે પત્તે સુખ ગએ ઔર જાનવર મર ગએ.

ઇસ કે બાદ ઉપર જો હદીષ હૈ વૈસી હી રિવાયત નકલ હૈ. ઇસમેં યે હૈ કે, મદીના શરીફકી ચારોં તરફ બારીશ હોતી રહી. ઔર મદીનામેં એક કતરા ભી નહીં ગિરા. મૈંને મદીના શરીફકી તરફ દેખા તો વો એક દાએરેકી તરહાં ખુલા હુઆ થા.

૧૯૭૮ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહસે ઐસી હી એક ઔર હદીષ મન્કુલ હૈ ઔર ઇસમેં યે ઇજાફા હૈ કે, અલ્લાહ ત્આલાને બાદલોંકો જમા કર દિયા ઔર મૈંને દેખા કે, દિલેર આદમી ભી ઘર જાતે હુએ ડરતા થા.

૧૯૭૯ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, જુમ્આ કે દિન એક સહાબીએ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં આયા, જીસ વક્ત આપ મિમ્બર પર થે. ઇસ કે બાદ હદીષ જૈસી ઉપર ગુજરી વૈસી હૈ. ઔર ઇસમેં યે ઇજાફા હૈ કે, મૈંને બાદલોંકો ઐસે ફટતે દેખા જૈસે ભરે હુએ કપડોંકો પીટ દિયા જાએ.

૧૯૮૦ : હજરત અનસ બિન માલીક રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, જીસ વક્ત બારીશ હુઇ હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ થે. આપને અપના કપડા ઉતાર દિયા, હત્તા કે આપ પર બારીશ ગિરને લગી હમને અર્જ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ આપને ઐસા ક્યું કિયા ?

આપને ફરમાયા,''ઇસ લિયે કે યે બારીશ અપને રબ અઝઝવ જલ્લ કે પાસસે અભી અભી (ઇસ મૌસમકી બારીશ) આઇ હૈ.

૧૯૮૧ : નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જવઝા હજરત આએશહ સિદ્દીકહસે રિવાયત હૈ કે, જીસ દીન આંધી આતી, યા આસમાન પર બાદલ હોતે તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા ચહેરા ખૌફસે મુતાઅસ્સીર હો જાતા થા. આપ કભી અંદર જાતે કભી બહાર આતે, ફિર અગર બારીશ હો જાતી તો આપકા ખૌફ દૂર હો જાતા ઔર આપ ખુશ હો જાતે. હજરત આએશહ ફરમાતી હૈ મૈંને આપસે ઇસકા સબબ પુછા તો આપને ફરમાયા,''મૈં ઇસલિયે ખૌફઝદા હોતા હું કે કહીં અલ્લાહ ત્આલાને મેરી ઊમ્મત પર અઝાબ ના ભેજા હો ઔર બારીશકો દેખકર ફરમાતે, યે અલ્લાહ ત્આલાકી રહેમત હૈ.

૧૯૮૨ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, જબ જોરસે આંધી આતી તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ફરમાતે, અય અલ્લાહ મૈં તુજસે ઇસકી ખૈર કા, ઔર જો ઇસમે હૈ ઊસકી ખૈરકા ઔર જીસ કે સાથ યે ભેજી ગઇ હૈ ઊસકી ખૈરકા સવાલ કરતા હું. ઔર ઊસકી સરસે ઔર જો સર ઊસમેં હૈ ઊસસે ઔર જીસકે સાથ યે ભેજી ગઇ હૈ ઊસ કે સરસે પનાહ માંગતા હું.

હજરત આએશા ફરમાતી હૈ કે, જબ આસમાન પર બાદલ ગરજતે તો આપકે ચહેરેકા રંગ મુતઅસ્સીર હો જાતા ઔર આપ કભી અંદર આતે ઔર કભી બાહર જાતે ઔર જબ બારીશ હો જાતી તો આપકા ખૌફ દૂર હો જાતા.

હજરત આએશાકો જબ ઇસકા પતા ચલા તો આપસે પૂછા આપને ફરમાયા,''અય આએશા ! જીસ તરહાં બાદલકો દેખકર કૌમે આદને કહા થા કે હમ પર (અઝાબકી) બારીશ હોનેવાલી હૈ, (ઇસકા ખૌફ લગતા હૈ) કહીં ઐસા ના હો જાએ

૧૯૮૩ : ઊમ્મુલ મુઅમેનીન હજરત આએશાસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો કભી ઇસ તરહાં કહ કહે મારકર હસતે હુએ નહીં દેખા. જીસસે હલકકા કોઆ નજર આ જાએ. આપ સિર્ફ મુસ્કુરાયાં કરતે થે ઔર આપ જબ બાદલ યા આંધીકો આતા દેખતે તો આપ ખૌફ ઝદહ દિખાઇ દેતે. હજરત આએશાને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! મૈં દેખતી હું કે લોગ બાદલોંકો દેખકર બારીશકી ઊમ્મીદ યે ખુશ હોતે હૈ ઔર આપકો દેખતી હું કે આપ બાદલોંકો દેખકર નાખુશ હોતે હૈ.

આપને ફરમાયા,''અય આએશહ ! મૈં ઇસ વજહસે ખૌફ ઝદહ હોતા હું કે કહી ઇસમેં અઝાબ ના હો. ક્યું કે એક કૌમ આંધીયોંસે હલાક હો ચુકી હૈ. ઔર એક કૌમને અઝાબકો આતા દેખકર કહા થા, યે હમ પર બરસને વાલા બાદલ હૈ.

૧૯૮૪ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મેરી સબાસે મદદકી ગઇ હૈ, ઔર કવમે આદ દબૂરસે હલાકકી ગઇ થી.

૧૯૮૫ : ઐસી હી એક ઔર હદીષ હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ

કિતાબુલ કુસુફ
(સૂરજગહનકી નમાઝકા બયાન)

૧૯૮૬ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં સૂરજકો ગહન લગ ગયા. આપ નમાઝ પળહને ખડે હુએ ઔર બહોત લમ્બા કિયામ કિયા. ફિર લમ્બા રૂકુઅ કિયા ફિર રૂકુઅસે સર ઉઠાકર કાફી દેર ખડે રહે લેકીન પહેલેસે કુછ કમ ફિર સજદા કિયા ઔર ખડે હોકર બહોત તવીલ કિયામ કિયા લેકીન પહેલે કિયામસે કમ. ફિર બહાતે તવીલ રૂકુઅ કિયા મગર પહેલે રૂકુઅસે કુછ કમ. ફિર રૂકુઅસે સર ઉઠાકર કિયામ કિયામ કિયા મગર પહેલેસે કમ ફિર આપને સજદા કિયા ફિર આપ નમાઝસે ફારીગ હુએ યહાં તક કે સૂરજ રોશન હો ગયા થા.

ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ખુત્બા દિયા અલ્લાહકી હમ્દો-ષનાકી ફીર ફરમાયા,''સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનીયોંમેંસે હૈ ઊનકો કીસીકી મૌત ઔર હયાતસે ગહન નહી લગતા જબ તુમ સુરજ ઔર ચાંદકો ગહનમેં દેખો તો તકબીર કહો અલ્લાહસે દુઆ કરો ઔર નમાઝ પળહો ઔર સદકા કરો, ઔર અય ઊમ્મતે મુહમ્મદ ! અલ્લાહ અઝ્ઝ-વ-જલ્લકો ઇસ બાતસે જ્યાદા કીસી બાત પર ગુસ્સા નહીં આતા કે ઊસકા બંદા યા બંદી ઝિના કરે. બખુદા અગર તુમ ઇન ચીઝોંકો જાન લેતે જીન્હેં મૈં જાનતા હું તો તુમ રોતે જ્યાદા ઔર હંસતે કમ ઔર સુનો કે મૈંને તુમ્હેં તબલીગ કર દી.

ઔર માલિક રિવાયતમેં હૈ કે, સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહકી નિશાનીયોંમેંસે દો નિશાનીયાં હૈ.

૧૯૮૭ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ કે, સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનીયોમેંસે દો નિશાનીયાં હૈ ફિર આપને અપને હાથ બુલંદ કિયે ઔર ફરમાયા,''કયા મૈંને તબલીગ કર દી હૈ ?

૧૯૮૮ : નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જવઝા હજરત આએશહસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં સૂરજકો ગહન લગા, તો આપ મસ્જીદમેં ગએ ખડે હોકર તકબીર કહી ઔર લોગોંને આપ કે પીછે સફે બાંધ લી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને તવીલ કિરઅત કે બાદ રૂકુઅ કિયા ઔર કાફી લમ્બા રૂકુઅ કિયા ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠા કર ફરમાયા,''સમી-અલ્લાહુ-લે-મન હમીદહ, રબ્બના લકલ હમ્દ, ફિર ખડે હોકર તવીલ કિરઅતકી ઔર વો પહેલી કિરાઅતસે કમ થી ફિર અલ્લાહુ અકબર કહે કર રૂકુઅ કિયા ઔર તવીલ રૂકુઅ કિયા લેકીન યે પહેલે રૂકુઅસે કમ થા. ફિર આપને સમી-અલ્લાહુ લે-મન હમીદહ રબ્બના લકલ હમ્દ કહા ફિર સજદહ કિયા.

અબુઝ-ઝાહિરને અપની રિવાયતમેં સજદેકા ઝિક્ર નહીં કિયા, ફિર આપને દૂસરી રકઅતમેં ભી ઐસા કિયા, હત્તા કે ચાર રૂકુઅ ઔર ચાર સજદે મુકમ્મીલ કર લિયે, ઔર આપ કે ફારિગ હોનેસે પહેલે સૂરજ રોશન હો ગયા ફિર આપને ખડે હોકર ખુત્બા દિયા ઔર

અલ્લાહકી એૈસી ષના કી જો ઊસકી શાન કે લાયક હૈ ફિર આપને ફરમાયા,''સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહકી નિશાનીયોં મેસે દો નિશાનિયાં હૈ. કીસીકી મૌતકી વજહસે ઊન્હેં ગહન લગતા નહી. ઔર કીસીકી હયાતીસે ભી ગહન લગતા નહીં.

જબ તુમ ઊન્હેં ગહનમેં દેખો તો નમાઝકી પનાહમેં આઓ ઔર આપને યે ભી ફરમાયા કે નમાઝ પળહો તા કી અલ્લાહ ત્આલા તુમ્હારે લિયે કુશાદગી કરદે ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મૈંને અપની ઊસ નમાઝ કે ઉસ કિયામમેં હર વો ચીજ દેખી જીસકા તુમકો વાદા કિયા ગયા હૈ, હત્તા કે મૈંને બા-યકીન દેખા હૈ કે, મૈં જન્નત કે ખોસોંકો તોડ રહા હું. યે ઊસ વક્તકી બાત હૈ જબ તુમને મુજે આગે બઢતે હુએ દેખા ઔર બા-યકીન મૈંને જહન્નમકો દેખા જીસ વક્ત તુમને મુજે પીછે હઠતે હુએ દેખા. ઔર બા-યકીન મૈંને દેખા કે જહન્નમકા બઅઝ હિસ્સા બઅઝ હિસ્સોંકો પાસ પાસ કર રહા હૈ. મૈંને દોજખમેં અમ્ર બિન હય્યકો દેખા જીસને સબસે પહેલે બુતોં કે સાથ નામઝદ ઊંટો કે ખાનેકો હરામ કરાર કર દિયા થા. અબુ-ઝાહિરકી રિવાયત વહાં ખતમ હો ગઇ થી જહાં આપને નમાઝકી તરફ સબકત કરનેકા હુકમ દિયા થા.

૧૯૮૯ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, દૌરે રિસાલત મઆબ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમમેં સુરજકો ગહન લગ ગયા, આપને એક બુલાનેવાલેકો ભેજા કે નમાઝ તૈયાર હૈ તો સભી મુસલમાન જમા હો ગએ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને આગે બઢકર તકબીર કહી ઔર દો રકઅતોંમેં ચાર રૂકુઅ ઔર ચાર સજદોંસે નમાઝ પળહાઇ.

૧૮૯૦ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કુસુફકી નમાઝમેં બુલંદ આવાજસે કિરઅતકી ઔર દો રકઅતોંમેં ચાર રૂકુઅ ઔર ચાર સજદોંસે નમાઝ પળહાઇ.

૧૮૯૧ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો ત્આલા અન્હો નમાઝે કુસુફ ઇસી તરહાંસે બયાન કરતે હૈ જૈસા કી હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને (ઉપરવાલી હદીષમેં) બયાન કિયા હૈ.

૧૯૯૨ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે દૌરમેં સુરજકો ગહન લગા. આપને નમાઝમેં બહોત તવીલ કિયામ કિયા. ફિર રૂકુઅ કિયા, ફિર કિયામ કિયા, ફિર રૂકુઅ કિયા, આપને દો રકઅત નમાઝ પળહી જીસકી હર રકઅત તીન રૂકુઅ ઔર ચાર સજદોં કે સાથ અદા કી.

જબ આપ નમાઝસે ફારીગ હુએ તો સૂરજ રોશન હો ચુકા થા. જબ આપ રૂકુઅમેં જાતે તો અલ્લાહો અકબર કહેતે ઔર જબ રૂકુઅસે સર ઊઠાતે તો સમી-અલ્લાહુ લે-મન હમીદહ કહેતે થે. ફિર ખડે હોકર અલ્લાહ ત્આલાકી હમ્દ કી ઔર ષના કી ઔર ફરમાયા,''સુરજ ઔર ચાંદમેં કીસીકી મૌત ઔર હયાતકી વજહસે ગહન નહીં લગતા. લેકીન યે અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનીયોંમેંસે હૈ. અલ્લાહ ત્આલા ઇનકી વજહસે ખૌફ પૈદા કરતા હૈ.

તો જબ તુમ સુરજ યા ચાંદ ગ્રહન દેખો તો અલ્લાહ ત્આલાકો યાદ કરો, યહાં તક કે વો દૂર હો જાએ.

૧૯૯૩ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને છ રૂકુઅ ઔર ચાર સજદોંસે નમાઝ પઢી. (યાને કી હર એક રકઅતમેં તીન રૂકુઅ ઔર દો સજદોં કે સાથ નમાઝે કુસુફ પઢી)

૧૯૯૪ : ઊમર ફરમાતે હૈ કે, એક યહુદી ઔરત હજરત આએશહ સિદ્દીકા રદીઅલ્લાહો અન્હા કે પાસ આઇ ઔર કુછ સવાલ કિયા ઔર ફિર કહા અલ્લાહ ત્આલા આપકો અઝાબે કબ્રસે મહેફુઝ રખ્ખે. હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈ કે, ઊન્હોંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે પૂછા, કયા લોગો પર કબ્રમેં અઝાબ હોગા ?

ઊમર કહતે હૈ કે, હજરત આએશહ રિવાયત કરતી હૈ (રદીઅલ્લાહો અન્હા) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા ઇસસે મહેફુઝ રખે.

ફીર દૂસરે દીન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ સવારી પર સવાર હોકર બહાર ગએ. ઔર ઊસ રોજ સુરજકો ગ્રહન લગ ગયા. હજરત આએશહ કહેતી હૈ કે,મૈં ભી ઔરતોં કે સાથ હુજરોં કે પીછેસે મસ્જીદમેં આઇ, યહાં તક કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ સવારીસે ઉતરે ઔર અપની નમાઝ પઢાનેકી જગહ પર તશરીફ લે ગએ.

આપને નમાઝ શરૂ કી ઔર આપ કે પીછે મુસલમાનોંને ભી નમાઝ શરૂ કી. આપ ફરમાતી હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બહોત તવીલ કિયામ કિયા, ફિર બહોત તવીલ રૂકુઅ કિયા, ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠાકર આપને બહોત તવીલ કિયામ કિયા. આપને બહોત તવીલ કિયામ કિયા લેકીન યે કિયામ પીછલે કિયામસે કમ થા. આપને ફિર તવીલ રૂકુઅ કિયા લેકીન વો પીછલે રૂકુઅસે કમ થા. ફિર આપને રૂકુઅસે સર ઊઠાયા યહાં તક કે સૂરજ રોશન હો ચુકા થા.

ફિર આપને ફરમાયા,''મૈંને દેખા હૈ કે, તુમ લોગ કબરોંમેં દજજાલ કે ફિત્નેકી તરહાં ફિત્નોંમેં મુબ્તીલા હોંગે.

ઊમર કહેતે હૈ કે, મૈંને સુના હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહ ફરમા રહી થી, મૈંને દેખા કે ઇસ કે બાદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ અઝાબ ઔર કબ્ર કે અઝાબસે અલ્લાહકી પનાહ માંગ રહે થે.

૧૯૯૫ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૧૯૯૬ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં સખ્ત ગરમી કે દિનોમે સૂરજ ગ્રહન હુઆ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને સહાબાકો નમાઝ પઢાઇ જીસમેં ઇસ કદર તવીલ કિયામ કિયા કે લોગ ગિરને લગે, ફિર બહોત હી તવીલ રૂકુઅ કિયા, ફિર બહોત તવિલ કિયામ કિયા, ફિર બહોત તવીલ રૂકુઅ કિયા, ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠાકર બહોત દેર તક ખડે રહે, ફિર સજદે કિયે. ફિર ખડે હુએ ફિર ઇસી તરહાં દૂસરી રકઅત પઢી.

યે ચાર રૂકુઅ ઔર ચાર સજદે હો ગએ. ફિર ફરમાયા,''મુજ પર વો તમામ ચીઝેં પેશ કી ગઇ જીનમેં તુમ દાખિલ હોંગે. મુજ પર જન્નત પેશ કી ગઇ યહાં તક કે અગરમેં ઊસમેંસે કોઇ ખોસા લેના ચાહું તો લે લેતા, લેકીન મૈંને ઊસસે અપના હાથ રોક લિયા, મુજ પર જહન્નમ પેશ કી ગઇ મૈંને જહન્નમમેં બની ઇસ્રાઇલકી એક ઔરતકો દેખા. જીસ પર બિલ્લીકી વજહસે અઝાબ હો રહા થા, ઊસને બિલ્લીકો બાંધકર રખા, ના ઊસને ખુદ ઊસે કુછ ખાનેકો દિયા ના હી ઊસકો છોડા જીસસે વો જમીન કે કોંડે મકોંડે જૈસી ચીઝેં ખા લેતી, ઔર જહન્નમમેં મેંને અબુ શમામા અમ્ર બિન માલિકકો દેખા કે વો જહન્નમમેં અપની આંતેં ઘસીટ રહા હૈ.

લોગ કહેતે હૈ કે, કીસી બડે આદમીકી મૌતકી વજહસે સૂરજ યા ચાંદકો ગ્રહન લગ જાતા હૈ. હાલાં કી સૂરજ યા ચાંદકા ગ્રહન લગના અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનીયોંમેંસે એક નિશાની હૈ. જો અલ્લાહ ત્આલા તુમ્હેં દિખાતા હૈ, જબ સૂરજ યા ચાંદ ગ્રહન લગે તો તુમ નમાઝ પળહો યહાં તક કે વો રોશન હો જાએ.

૧૯૯૭ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ જીસમેં હૈ કે, મૈંને જહન્નુમમેં એક લમ્બી કાલી ઔરતકો દેખા, ઔર યે નહીં કહા કે વો ઔરત બની ઇસ્રાઇલકી થી.

૧૯૯૮ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં જીસ દિન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાહબઝાદે હજરત ઇબ્રાહિમ રદીઅલ્લાહો અન્હોકા વિસાલ હુઆ ઊસ દીન સૂરજકો ગ્રહન લગા તો લોગોને કહા કે હજરત ઇબ્રાહિમકી મૌતકી વજહસે સૂરજકો ગ્રહન લગા હૈ.

નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને મુસલમાનોંકી દો રકઅત નમાઝ પળહાઇ જીસમેં છે રૂકુઅ ઔર ચાર સજદે થે. તકબીરસે નમાઝકો શરૂ કિયા ઔર લમ્બી કિરઅત કી, ફિર કિયામ કે બરાબર રૂકુઅ કિયા. ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠાકર ખડે હુએ ઔર પહેલી કિરઅતસે કુછ કમ કિરઅત કી. ફિર કિયામ કે બરાબર રૂકુઅ કિયા. ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠાયા. ઔર દૂસરી બાર પહેલી કિરઅતસે કુછ કમ કિરઅત કી, ફિર કિયામ કે બરાબર રૂકુઅ કિયા, ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠા કર સજદેમેં ચલે ગએ, ફિર ખડે હોકર દૂસરી રકઅત પળહી. ઇસ રકઅતમેં ભી તીન રૂકુઅ કિયે. ઔર ઇસ રકઅતમેં ભી પહેલા કિયામ બાદ કિયામસે લમ્બા થા. ઔર રૂકુઅ ઔર સુજુદ બરાબર થે.

ફિર આપ સફસે પીછે હટ ગએ ઔર મુસલમાનભી પીછે હઠ ગએ. રાવી અબુબક્ર કહતે હૈ કે, આપ ઔરતોં તક ગએ ફિર આગે બઢ ગએ. ઔર લોગ ભી આપ કે સાથ આગે બઢ ગએ. યહાં તક કે આપ અપની જગહ ખડે હો ગએ. જબ આપ નમાઝસે ફારીગ હુએ તો સૂરજ રોશન હો ચુકા થા. ફિર આપને ફરમાયા,''અય લોગો ! સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહકી નિશાનીયોંમેંસે દો નિશાનિયાં હૈ ઔર ઇન્હેં લોગોંમેંસે કીસીકી મૌતકી વજહસે ગ્રહન નહીં લગતા.

રાવી અબુ બક્ર કહેતે હૈં કી, બશરકી મૌતકી વજહસે. તુમ (અગર) ઇન (સૂરજ ઔર ચાંદ ગ્રહન) મેંસે કીસી ચીજકો દેખો તો ઊસ વક્ત તક નમાઝ પળહો જબ તક વો રોશન હો

જાએ, ઔર તુમસે જીસ ચીજકા વાદા કિયા ગયા હૈ મૈંને ઇસકો ઇસ નમાઝ કે દૌરાન દેખ લિયા મેરે સામને જહન્નુમ લાઇ ગઇ ઔર યે ઊસ વક્તકી બાત હૈ જબ તુમને મુજે ઇસ કે ખૌફસે પીછે હટતા દેખા કે ઇસકી લપટ મુજ તક ના આ જાએ. મૈંને જહન્નમમેં સાહબે મિહનાનકો દેખા જો અપની હડ્ડીયોંકો ખેંચ રહા થા, યે શખ્શ અપની મિહના (લાઠી)સે હાજીયોંકી (ચીજે) ચોરી કરતા થા. હાજીયોંકો પતા ચલતા તો કહેતા કે યે કપડા મેરી લાઠીમેં અટક ગયા થા. અગર હાજીકો ઇસકા પતા ના ચલતા તો વો કપડા લે જાતા.

ઔર યહાં તક કે મૈંને બિલ્લીવાલી ઔરતકો જહન્નુમમેં દેખા જીસને બિલ્લીકો બાંધ રખા થા. ના ઊસને ખુદ ઊસે ખિલાયા ઔર ના હી ઊસે છોડા તા કે જમીન કે કીંડે મકોડે વિગેરેમેંસે કુછ ખા લેતી. યહાં તક કે વો બિલ્લી ભૂખસે મર ગઇ. યે ઊસ વક્તકી બાત હૈ જબ તુમને મુજે નમાઝમેં આગે બઢતે દેખા.

મૈંને અપની જગહ ખડે ખડે હાથ બઢાયા તા કે જન્નત કે ફુલોંમેંસે કુછ લેલું. તા કી તુમ ઊસે દેખલો. ફિર મુજે ખયાલ આયા કે મૈં ઐસા ના કરું. બહરહાલ, જીસ કીસી ચીજકા ભી તુમસે વાદા કિયા ગયા હૈ મૈંને ઊસે ઇસ નમાઝમેં દેખ લિયા.

૧૯૯૯ : હજરત અસ્મા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં સૂરજકો ગ્રહન લગ ગયા, વો હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હા કે પાસ આઇ (ઊસ વક્ત) આપ તન્હા નમાઝ પળહ રહી થી, હજરત અસ્મા ફરમાતી હૈ કે, મૈંને પુછા, લોગ નમાઝ ક્યું પળહ રહે હૈ ? હજરત આએશહને હાથસે આસમાનકી તરફ ઇશારા કિયા, મૈંને કહા કયા યે કોઇ અલામત હૈ ?

હજરત આએશહને કહા, હાં

ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બહોત તવીલ કિયામ કિયા, યહાં તક કે મુજ પર ગશી તારી હોને લગી. મૈંને મશકસે પાની લેકર અપને મુંહ યા અપને સર પર ડાલના શુરૂ કિયા.

હજરત અસમાને ફરમાયા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ નમાઝસે ફારીગ હુએ (ઔર ઊસ વક્ત) સૂરજ રોશન હો ચૂકા થા. ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને લોગોંકો ખુત્બા દિયા જીસમેં અલ્લાહ ત્અલાકી હમ્દો ષના કે બાદ ફરમાયા,''હર વો ચીજ જીસે મૈંને પહેલે નહીં દેખા થા ઇસ જગા દેખ લિયા, યહાં તક કે જન્નત ઔર જહન્નુમકો ભી દેખ લિયા, ઔર મુજ પર યે વહી કી ગઇ હૈ કે, અનકરીબ તુમ્હારી કબરોંમેં ઐસી આજમાઇશ કી જાએગી જૈસે મસીહ દજજાલ કે વક્ત આજમાઇશ હોગી. તુમમેંસે હર શખ્શકો લાયા જાએગા ઔર પૂછા જાએગાકે, ઇસ શખ્શ કે બારેમેં તુમ કયા જાનતે હો ?

અગર વો મોમીન રહા તો યે કહેગા યે મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હૈ, યે હમારે પાસ દલાઇલ ઔર હિદાયત લેકર આએ, હમને ઊન કે પયગામકો કુબુલ કિયા ઔર ઊનકી ઇતાઅત કી.

તીન બાર સવાલ કિયા જાએગા ઇસ કે બાદ કહા જાએગા, જાઓ, હમેં માલુમ થા કે તુમ ઇન પર ઇમાન રખતે હો. અગર વો મુનાફિક હોગા તો યે કહેગા, મૈં ઇન્હેં નહીં જાનતા, મૈંને લોગોંકો જો કહેતે સુના વહી કહે દિયા.

૨૦૦૦: હજરત અસ્માસે રિવાયત હૈ કે, મૈં હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહુ અન્હા કે પાસ આઇ ઊસ વક્ત લોગ નમાઝમેં ખડે થે. ઔર હજરત આએશહ નમાઝ પળહ રહી થી. મૈંને કહા લોગોંકો કયા હુઆ.

૨૦૦૧ : સરવહ ફરમાતે હૈ કે, સુરજ કે લિયે કુસુફ ના કહો ખુસુફ કહો.

૨૦૦૨ હજરત અસ્મા બિન્તે અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જીસ દિન સૂરજ ગ્રહન હુઆ, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ગભરાએ હુએ આએ. આપને (અપની) કમીઝ લેલી, ફિર આપકો ચાદર લાકર દી ગઇ, ફિર આપને ઇસ કદર તવીલ કિયામ કિયા કે અગર કોઇ શખ્શ આતા તો ઊસે બિલકુલ ભી પતા ના ચલતા કે આપને રૂકુઅ કિયા હૈ ઇસલિયે તવીલ કિયામ કે સબબ આપસે રૂકુઅકી રિવાયત કી ગઇ હૈ.

૨૦૦૩ : ઈસી સનદસે રાવીને ઇબ્ને જુરૈજસે રિવાયત કી હૈ કે, આપને તવીલ કિયામ કિયા ઔર યે ભી ઇજાફા હૈ કે, હજરત અસ્મા ફરમાતી હૈ કે, મૈં એક ઔરતકો દેખતી થી જો મુજસે જ્યાદા બિમાર થી.

૨૦૦૪ : હજરત અસ્મા બિન્તે અબુબક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે જમાનેમેં સૂરજ ગ્રહન હુઆ તો આપ ખૌફ ઝદા હુએ ઔર આપને (કીસી ઔરત કી) કમીઝ લેલી. ઇસ કે બાદ આપકો ચાદર લાકર દી ગઇ. મૈં અપના કામ ખતમ કર કે મસ્જીદમેં આઇ તો દેખા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ નમાઝમેં ખડે હૈં,મૈં ભી નમાઝમેં શરીક હો ગઇ, આપને નમાઝમેં બહોત લમ્બા કિયામ કિયા. યહાં તક કે મૈંને સોચા કે મૈં બેઠ જાઊં, ફિર મેરી નજર એક જઇફ ઔરત પર પડી તો મૈંને સોચા કે યે તો મુજસે ભી જ્યાદા કમજોર હૈ ફિરમેં ખડી રહી ઔર આપને રૂકુઅ કિયા ઔર બહોત તવીલ રૂકુઅ કિયા, ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠાયા ઔર બહોત તવીલ કિયામ કિયા. યહાં તક કે અગર કોઇ શખ્શ દેખતા કે તો ખયાલ કરતા કે આપને રૂકુઅ નહીં કિયા હૈ. (મતલબ કે અભી કિયામમેં હી હૈ જો રૂકુઅસે પહેલે હોતા હૈ)

૨૦૦૫ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં સૂરજકો ગ્રહન લગા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને નમાઝ પળહી ઔર લોગ ભી આપ કે સાથ નમાઝ પળહ રહે થે, આપને સૂર-એ-બકરહકી કિરઅત કે બરાબર બહોત હી તવીલ કિયામ કિયા, ફિર આપને બહોત હી તવીલ રૂકુઅ કિયા ઔર ફિર આપને બહોત તવીલ કિયામ કિયા, યે પહેલે વાલે કિયામસે નિસ્બતન થોડા કમ થા.

લેકીન ફિર આપને બહોત હી તવીલ રૂકુઅ કિયા યે રૂકુઅ (દૂસરા રૂકુઅ) પહેલેવાલે રૂકુઅસે નિસ્બતન કમ થા.

ફિર સજદહ કિયા, ફિર ખડે હોકર કિયામ કિયા, લેકીન યે કિયામ પહેલે કિયામસે કુછ કમ થા, ફિર તવીલ રૂકુઅ કિયા જો પહેલેવાલેસે કમ થા. ફિર રૂકુઅસે સર ઊઠાકર તવીલ કિયામ કિયા જો પહેલેસે કમ થા. ફિર સજદા કર કે નમાઝસે ફારીગ હુએ યહાં તક કે સૂરજ રોશન હો ચુકા થા.

આપને ફરમાયા,''બેશક સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહકી નિશાનીયોં મેસે દો નિશાનિયાં હૈ. ઇન્હે કિસીકી મૌત યા હયાતકી વજહસે ગ્રહન નહીં લગતા. જબ તુમ ગ્રહનકો દેખો તો અલ્લાહ ત્આલાકો યાદ કરો.

સહાબાએ કિરામને અરજ કી, યા રસૂલુલ્લાહ ! હમને દેખા કી આપ અપની જગાસે ચીજકો લે રહે થે ફિર આપ લેતે લેતે રૂક ગએ. આપને ફરમાયા,''મૈંને જન્નતકો દેખા, મૈં ઇસસે એક ખોશા તોડને લગા, અગર મૈં ઇસ ખોશેકો તોડ લેતા તો તુમ રહેતી જીન્દગી તક ઇસકો ખાતે રહેતે. ઔર મૈંને જહન્નમકો દેખા ઔર મૈંને આજ જૈસા મન્ઝર કભી નહીં દેખા. મૈંને જહન્નમમેં અકસર ઔરતોંકો દેખા.

સહાબાને પૂછા કિસ વજહસે ? યા રસૂલુલ્લાહ !

આપને ફરમાયા,''ઊનકી નાશુક્રી કી વજહસે.

પૂછા ગયા, કયા અલ્લાહ ત્આલાકી નાશુક્રી કરતી હૈ ?

ફરમાયા,''નહીં, ખાવિંદકી નાશુક્રી કરતી હૈ. અગર તુમ સારી ઊમ્ર ઊન કે સાથ નેકી કરતે રહો ઔર તુમસે યે કોઇ જરાસી ચીજ દેખલે તો કહેંગી, મૈંને તુમ્હારે પાસ કભી અચ્છાઇ નહીં દેખી.

૨૦૦૬ : ઐસી રિવાયત એક ઔર સનદસે ભી હૈ ઇસમે યે હૈ કે, ફિર હમને આપકો પીછે હટતે હુએ દેખા.

૨૦૦૭ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ સૂરજકો ગ્રહન લગા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને આઠ રૂકુઅ ઔર ચાર સજદોંસે નમાઝ પળ્હી.

હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુસે ભી ઇસી મિસ્લકી હદિષ રિવાયત હુઇ હૈ.

૨૦૦૮ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને સૂરજ ગ્રહન લગને પર નમાઝ પળ્હાઇ, આપને કિરઅત કી ફિર રૂકુઅ કિયા, ફિર કિરઅત કી, ફિર રૂકુઅ કિયા, ફિર કિરઅત કી ફિર રૂકુઅ કિયા, ફિર કિરઅત કી ફિર રૂકુઅ કિયા, ફિર દૂસરી રકઅત ભી ઇસી તરહાં પળ્હી.

૨૦૦૯ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહેદમેં સૂરજકો ગ્રહન લગા તો, જમાઅતકા એલાન કિયા ગયા, અસ-સલાતો જાએ-અહ.

ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક રકઅતમેં દો રૂકુઅ કિયે, ફિર દૂસરી રકઅતમેં, દો રૂકુઅ કિયે, ફિર સૂરજ સાફ (નજર આજાએ ઐસા) હો ગયા.

હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને નમાઝે કુસુફસે જ્યાદહ કભી તવીલ રૂકુઅ ઔર સજદહવાલી નમાઝ નહીં પળ્હી.
૨૦૧૦ : હજરત અબુ મસ‍ઊદ અન્સારી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,"સુરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનીયોંમેંસે દો નિશાનીયાં હૈં,અલ્લાહ ત્આલા ઊન કે સાથ અપને બંદોકો ડરાતા હૈ, ઔર ઊનકો કીસીકી મૌતકી વજહસે ગ્રહન નહીં લગતા. જબ તુમ ગ્રહનકો દેખો તો નમાઝ પળ્હો ઔર અલ્લાહ ત્આલાસે દુઆ કરો યહાં તક કે ગ્રહન દૂર કર દિયા જાએ.
૨૦૧૧ : હજરત અબુ મુસા અસઅરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,"સુરજ ઔર ચાંદમેં કીસી શખ્શકી મૌતકી વજહસે ગ્રહન નહી લગતા, લેકીન યે અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનીયોંમેંસે દો નિશાનિયાં હૈ જબ તુમ ગ્રહન દેખો તો ખડે હોકર નમાઝ પળ્હો.
૨૦૧૨ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત હૈ કે, જીસ દિન હજરત ઇબ્રાહિમકા વિસાલ હુઆ તો લોગોને કહા હજરત ઇબ્રાહિમ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી વફાતકી વજહસે સુરજકો ગ્રહન લગ ગયા.
૨૦૧૩ : હજરત અબુ મુસા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે જમાનેમેં સૂરજકો ગ્રહન લગા આપ, ગભરાકર ઇસ તરહાં ખડે હો ગએ જૈસે કે કયામત આ ગઇ હો. આપ મસ્જીદમેં આએ ઔર નમાઝમેં સબસે પહેલે તવીલ કિયામ કિયા. તવીલ રૂકુઅ કિયા ઔર તવીલ સજદા કિયા. મૈંને ઇસસે પહેલે કભી આપકો ઇસ તરહાં નમાઝ પળ્હતે નહીં દેખા, ફિર આપને ફરમાયા,"યે અલ્લાહ ત્આલાકી નિશાનિયાં હૈ જીન્હેં અલ્લાહ ત્આલા ભેજતા હૈ, યે કીસીકી મૌત ઔર હયાતકી વજહસે નહીં લેકીન અલ્લાહ ત્આલા અપને બંદોકો ડરાને કે લિયે યે ભેજતા હૈ. જબ તુમ ઇસી તરહાંકી કોઇ ચીજ દેખો તો અલ્લાહ ત્આલાકા ઝિક્ર ઊસસે દુઆ ઔર ઇસ્તીગફારકી પનાહમેં આ જાઓ.
૨૦૧૪ : હજરત અબ્દુર્રહમાન બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જીંદગી(કે દૌર)મેં (કહીં પર) તીરંદાજી કર રહા થા, અચાનક સૂરજકો ગ્રહન લગ ગયા, મૈંને તીરોંકો ફેંક દિયા ઔર સોચા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ આજ સૂરજ ગ્રહન કે મૌ કે પર કયા કરતે હૈં,વો મૈં દેખતા હું. મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ગયા ઔર ઊસ વક્ત રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હાથ ઊઠાકર દુઆ માંગ રહે થે, આપને તકબીર પળ્હી, હમ્દ કી, લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ પળ્હા, યહાં તક કે સૂરજ રોશન હો ગયા. આપને દો સૂરતેં પળ્હી ઔર દો રકઅત નમાઝ પળ્હી.
૨૦૧૫ : રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સહાબી હજરત અબ્દુર્રહમાન બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જીન્દગી (કે દૌર)મેં (કહીં પર) તીરંદાજી કર રહા થા. અચાનક સૂરજકો ગ્રહન લગ

ગયા, મૈંને તીર ફેંક દિયે ઔર સોચા કે વલ્લાહ ! મૈં દેખૂંગા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ સૂરજ ગ્રહન લગને કે મૌ કે પર કયા કરતે હૈ ?

મૈં આપ કે પાસ આયા, ઔર ઊસ વક્ત આપ નમાઝમેં રફ-એ-યદૈન (હાથોંકો કાન તક ઊઠાના) કર રહે થે, આપને તસ્બીહ કી, હમ્દ કી, લાઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ કહા, તકબીર કહી ઔર દુઆ કી યહાં તક કી સૂરજ સાફ હો ગયા.

હજરત અબ્દુર્રહમાન ફરમાતે હૈ કે, જબ સૂરજ સાફ હો ગયા તો આપને દો સુરતેં પઢ્હી ઔર દો રકઅત નમાઝ પઢ્હી.

૨૦૧૬ : હજરત અબ્દુર્રહમાન રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહેદમેં જીસ વક્ત મૈં, અપને તીરોંસે તીરંદાજી કર રહા થા અચાનક સૂરજ ગ્રહન લગ ગયા. ઇસ કે બાદ કી હદીષ ઊપર કી હદીષ જૈસી હી હૈ.

૨૦૧૭ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સૂરજ ઔર ચાંદકો કીસી શખ્શકી મૌતકી વજહસે ગ્રહન લગતા હૈ ના કીસીકી હયાતકી વજહસે લેકીન યે અલ્લાહકી નિશાનીયોંમેંસે દો નિશાનિયાં હૈં,જબ તુમ યે નિશાંનિયાં દેખો તો નમાઝ પઢ્હો.

૨૦૧૮ : હજરત મુગીરા બિન શોઅબા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહેદમેં જીસ દિન હજરત ઇબ્રાહિમ રદીઅલ્લાહ અન્હોકા વિસાલ હુઆ ઊસ દિન સૂરજકો ગ્રહન લગ ગયા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સૂરજ ઔર ચાંદ અલ્લાહકી નિશાનીયોંમેંસે દો નિશાનીયાં હૈ. ઇન્હેં કીસીકી મૌતકી વજહસે ગ્રહન નહીં લગતા, ના હયાતકી વજહ સે, જબ તુમ યે નિશાનિયાં દેખો તો અલ્લાહ ત્આલાસે દુઆ કરો, ઔર નમાઝ પઢ્હો યહાં તક કે વો રોશન હો જાએ.

કિતાબુલ જનાઇઝ.

(જનાઝેકી નમાઝકા બયાન.)

૨૦૧૯ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અપને મરને વાલોંકો લાઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ કહેનેકી તલકીન (કિયાં) કરો.

૨૦૨૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૨૧ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે ભી યહી રિવાયત નકલ હૈ.

૨૦૨૨ : હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ મુસલમાનકો કોઇ મુસીબત પહોંચે વો ઊસમેં અલ્લાહ અજઝ વ જલ્લ કે હુકમકી મુતાબિક, ઇન્નાલિલ્લાહે વ ઇન્ના ઇલયહે રાજેઊન ઔર અય અલ્લાહ મુજે ઇસ મુસીબતમેં અજર દે ઔર ઇસ કે બાદ મેરે લિયે ખૈર મુકર્રર કરદે. કહેતા હૈ તો અલ્લાહ ત્આલા ઊસ કે બાદ ખૈર મુકર્રર કર દેતા હૈ.

હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈં,જબ અબુ સલમાકા ઇન્તકાલ હુઆ તો મૈંને સોચા કે મુસલમાનોંમેં અબુ સલમાસે બહેતર કૌન હોગા ? જીસ ઘરને સબસે પહેલે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી તરફ હિજરત કી, ફિર મૈંને બહરહાલ યે કલેમાત (ઇન્નાલિલ્લાહે વ ઇન્ના ઇલયહે રાજેઊન) કહે તો અલ્લાહ ત્આલાને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો મેરે લિયે મુકર્રર કર દિયા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હાતીમ બિન અબી રદીઅલ્લાહો અન્હોકો મેરે પાસ નિકાહકા પયગામ લેકર ભેજા. મૈંને કહા, મેરી એક બેટી હૈ ઔર મૈં ગૈરતવાલી હું.

આપને ફરમાયા,''મૈં ઊસકી બેટી કે લિયે દુઆ કરુંગા કે વો ઊસકો બેટીસે બે ફિકર કર દે, ઔર યે ભી દુઆ કરુંગા કે ગૈરત ઊસસે દૂર હો જાએ.

૨૦૨૩ : નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જવઝા હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''(અગર) કીસી શખ્શકો મુસીબત પહોંચે ઔર વો કહે ઇન્ના લિલ્લાહે વ ઇન્ના ઇલયહે રાજેઊન, અલ્લાહુમ્મ અજીરની ફી મુસીબતી વ અખલફ લી ખૈરમ, મિન્હા.

અલ્લાહ ઊસકી ઇસ મુસીબતમેં અજર દેતા હૈ ઔર ઊસ કે બાદ બેહતર આનેવાલેકો મુકર્રર કર દેતા હૈ.

હજરત ઊમ્મે સલમા ફરમાતી હૈં,જબ હજરત અબુ સલમાકા ઇન્તકાલ હુઆ તો મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અમ્ર કે મુતાબિક યે દુઆ કી, તો અલ્લાહ ત્આલાને ઊન કે બાદ ઊનસે બહેતર યાને કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો મેરે લિયે મુકર્રર કર દિયા.

૨૦૨૪ : હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હાકી રિવાયત કરદા એક ઔર હદીષ હૈ જીસમે યે દુઆ કે બાદ ઇસ તરહાંકા ઇજાફા હૈ, જબ અબુ સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હોકા

ઇન્તકાલ હુઆ તો મૈંને સોચા કે અબુ સલમાસે બહેતર કૌન હોગા જો કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સહાબી થે, ફિર અલ્લાહ ત્આલાને મેરે દિલમેં ડાલ દિયા તો મૈંને ઇસ દુઆકો પઢા, ઇસ કે બાદમે મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે નિકાહમેં આઇ.

૨૦૨૫ : હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમ કીસી મરીઝ યા મૈયત કે પાસ જાઓ તો કલેમા-એ-ખૈર કહો,ક્યું કે ફરીશ્તે તુમ્હારી દુઆ પર આમીન કહેતે હૈં. હજરત ઊમ્મે સલમાકી રિવાયત હૈ કે, જબ હજરત અબુ સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હોકા વિસાલ હો ગયા તો મૈં નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ આઇ, મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! અબુ સલમાકા વિસાલ હો ગયા, આપને ફરમાયા,''યે દુઆ પઢો, અય અલ્લાહ મેરી મગફેરત ફરમા, ઔર અબુ સલમાકી પગફેરત ફરમા, ઔર ઊન કે બાદ મેરે લિયે ઊનસે અચ્છા શખ્શ મુકર્રર કર દે. ફિર અલ્લાહ ત્આલાને મેરે લિયે ઊનસે બહેતર યાને કે મુહમ્મદ મુસ્તફા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો મુકર્રર કર દિયા.

૨૦૨૬ : હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હજરત અબુ સલમા કે પાસ આએ ઔર ઊસ વક્ત ઊનકી આંખે ચઢ ગઇ થી. આપને ઊનકી આંખે બંધ કરદી ફિર આપને ફરમાયા,''જબ રૂહ કબ્જ હો જાતી હૈ તો આંખે ઊસકો દેખતી રહેતી હૈ. ઊન કે ઘરવાલોંને રોના શરૂ કર દિયા.

આપને ફરમાયા,''અપને લિયે સિર્ફ ભલાઇકી દુઆ કરો ક્યું કે, મલાએકા તુમ્હારી દુઆ પર આમીન કહેતે હૈં.

ફિર આપને દુઆ કી, અય અલ્લાહ ! અબુ સલમાકી મગફેરત ફરમા ઔર મહદીય્યીનમે ઊસકા દરજા બલંદ ફરમા, ઔર ઊસ કે બાદ બાકી રહેનેવાલોંકી નિગેહબાની ફરમા, ઔર હમારી ઔર ઊસકી મગફેરત ફરમા, અય રબ્બુલ આલમીન, ઇસકી કબ્ર મેં વુસઅત ફરમા, ઔર ઇસકી કબ્રકો રોશન કર.

૨૦૨૭ : એક ઔર સનદસે ભી યે હદીષ મન્કુલ હુઇ હૈ ઔર ઇસકી દુઆ કે અલ્ફાઝ યે હૈં,અય અલ્લાહ ઇસ કે પશમાંદગાનકી (પીછેવાલોંકી) નિગેહબાની ફરમા, અય અલ્લાહ ઇસકી કબ્રમેં વુસ્અત કર. રાવી ખાલિદ બિન હઝ્ઝાઅને સાતવીં દુઆકા ભી ઝિક્ર કિયા હૈ લેકીન વો ઊસે ભૂલ ગએ.

૨૦૨૮ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''કયા તુમને નહીં દેખા કે જબ ઇન્સાન મર જાતા હૈ તો ઊસકી આંખે ખુલી રહે જાતી હૈ ?

સહાબાને કહા, કયું નહીં

આપને ફરમાયા,''યે ઇસ વજહસે હોતા હૈ કે, ઊસકી આંખે દેખતી રહેતી હૈ.

૨૦૨૯ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૦૩૦ : હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જબ અબુ સલમાકા વિસાલ હો ગયા તો, મૈંને કહા કે, પરદેશમેં એક મુસાફિરકા વિસાલ હો ગયા હૈ ઇસ કે લિયેમૈં ઇતના રોઊંગી કે લોગોંમેં ઇસકા ચર્ચા હોગા, મૈંને ઇસ પરદેશકી તૈયારી કી, ઔર મદીના કે બાલાઇ ઇલાકેસે મેરા સાથ દેને કે લિયે ઔરત આઇ.

ઇતનેમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ લાએ આપને ફરમાયા,"કયા તુમ ચાહતીહો કે ઇસ ઘરમે ફિરસે શયતાન દાખિલ હો ? હાલાં કી અલ્લાહ ત્આલા ઇસે દો બાર યહાંસે નિકાલ ચુકા હૈ, પસ મૈં રૂક ગઇ ઓર નહીં રોઇ.

૨૦૩૧ : હજરત ઓસામા બિન ઝૈદ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, હમ નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ બૈઠે હુએ થે કે આપકી એક સાહબઝાદીને આપકો બુલવાયા. ઔર ખબર દી કે ઊનકા બચ્ચા ફૌત હોને કે કરીબ હૈં,યા કહા કે મરજુલ મૌતમેં હૈ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કાસીદસે ફરમાયા,"વાપસ જાકર ઊનસે કહો કે જો અલ્લાહને લે લિયા ઊસકા થા, ઔર જો ઊસને દિયા વો ભી ઊસકા હૈ. હર ચીજકી ઊસ કે યહાં એક મુદ્દત મુકર્રર હૈ. ઊનસે કહો કે વો સબ્ર કરે ઔર અલ્લાહ ત્આલાસે સવાબકી ઊમ્મીદ રખેં.

વો કાસીદ ફિર આયા ઔર કહા કે, વો આપકો કસમ દેતી હૈ કે, આપ જરૂર આએં.

રાવી કહેતે હૈ કે, ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઊઠે ઔર આપ કે સાથ સાઅદ બિન ઊબાદહ ઔર મઅઝ બિન જબલ રદીઅલ્લાહો અન્હુમ ઊઠે ઔર મૈં ભી ઊન કે સાથ ગયા. આપ કે સામને બચ્ચેકો લાયા ગયા તો ઊસકો સાંસ ઊખડ રહી થી.

જૈસે પુરાની મશકસે પાનીકી આવાજ નિકલતી હૈ, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી આંખોસે આંસુ બહને લગે. હજરત સાઅદ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! યે કયા હૈ ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,"યે રહેમત હૈ જીસકો અલ્લાહ ત્આલાને બંદો કે દિલોંમેં રખ્ખા હૈ ઔર અલ્લાહ અપને બંદોમેંસે રહમ કરનેવાલોં પર રહમ ફરમાતા હૈ.

૨૦૩૨ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૩૩ : હજરત અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હો બિમાર હુએ તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હજરત અબ્દુર્રહમાન બિન ઔફ હજરત સાઅદ બિન અબી વકકાસ, ઔર હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હુમ કે સાથ ઊનકી અયાદત કે લિયે તશરીફ લે ગએ. જબ વહાં પહોંચે તો ઊનકો બેહોશ પાયા, આપને પૂછા, કયા યે ફૌત હો ગએ ?

હાજરીનને કહા, નહીં ! યા રસૂલુલ્લાહ !

ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ રોને લગે, જબ હાજરીનને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો રોતે દેખા તો વો ભી રોને લગે. આપને

ફરમાયા,''તુમને નહીં સુના કે અલ્લાહ ત્આલા, આંખસે બહેનેવાલે આંસુ ઔર દિલસે રંજ પર અઝાબ નહીં દેતા. લેકીન ઊસકી બિના પર યા તો અઝાબ દેતા હૈ યા રહેમ ફરમાતા હૈ. યે કહેકર આપને અપની જબાનકી તરફ ઇશારા કિયા.

૨૦૩૪ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ બૈઠે હુએ થે. ઊસ વક્ત અન્સારમેંસે એક શખ્શને આપકો આકર સલામ કિયા. ફિર વાપસ જાને લગા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અય અન્સાર કે ભાઇ ! મેરે ભાઇ સાઅદ બિન ઊબાદહકા કયા હાલ હૈ ?

ઊન્હોંને કહા, અચ્છા હૈ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમમેંસે કૌન ઇનકી અયાદત કરતા હૈ.

આપ ખડે હો ગએ ઔર હમ ભી આપ કે સાથ ખડે હો ગએ. હમ દસસે કુછ જ્યાદહ થે. હમારે પાસ જુતે થે ના મૌજે, ટોપીયાંથી ના કમીઝ, ઊસ પથરીલી જમીન પર ચલ રહે થે હત્તા કે હમ હજરત સઅદ કે પાસ પહોંચ ગએ. ઊન કે કરીબ જો લોગ થે વો એક તરફ હો ગએ યહાં તક કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઔર આપ કે સાથ આનેવાલે સહાબા કરીબ આ ગએ.

૨૦૩૫ : હજરત અનસ બિન માલીક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સબર વહી હૈ જો ઇબ્તેદાએ સદમા કે વક્તકી જાએ.

૨૦૩૬ : હજરત અનસ બિન માલીક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ એક ઔરત કે પાસ આએ જો અપને બચ્ચે પર રો રહી થી. આપને ઊસસે ફરમાયા,''અલ્લાહસે ડરો ઔર સબ્ર કરો.

વો કહને લગી, આપકો મેરી મુસીબતકા કયા અંદાજા હૈ ?

જબ આપ તશરીફ લે ગએ તો ઊસે બતાયા ગયા કે યે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ થે. વો ઐસે ડરી જૈસે મૌત આ ગઇ હો ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ગઇ તો દેખા આપ કે દરવાજે પર કોઇ દરબાન નહીં થા. વો કહેને લગી, યા રસૂલુલ્લાહ ! મૈંને આપકો પહેચાના નહીં થા.

આપને ફરમાયા,''સબર વહી હૈ જો ઇબ્તેદાએ સદમા કે વક્ત કી જાએ.

૨૦૩૭ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી રિવાયત મન્કુલ હૈ જીસમે યે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ એક ઔરત કે પાસસે ગુજરે જો એક કબ્ર કે પાસ બૈઠી હુઇ થી.

૨૦૩૮ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે હજરત હફસહ રદીઅલ્લાહ અન્હા હજરત ઊમર કે લિયે રોને લગી તો હજરત ઊમરને ફરમાયા,''અય બેટી

! ખામોશ હો જાઓ કયા તુમ નહી જાનતી કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ને ફરમાયા કે, મૈયત પર ઊસ કે ઘરવાલોં કે રોનેસે અઝાબ હોતા હૈ.

૨૦૩૯ : હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહ નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મૈયત પર નૌહા કિયે જાને કી વજહસે કબ્રમેં અઝાબ હોતા હૈ.

૨૦૪૦ : હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો જબ હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોકો જખ્મી કર દિયા ગયા ઔર ઊન પર બેહોશી તારી હો ગઇ તો લોગ ઊન પર ચીખ કર રોને લગે, જબ ઊન્હેં હોશ આયા તો ફરમાયા,''કયા તુમ્હેં નહીં માલુમ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ને ફરમાયા હૈ કે, મૈયત પર જીન્દા (લોગોં) કે રોને કી વજહસે અજાબ હોતા હૈ.

૨૦૪૧ : હજરત અબુ બરદહ અપને વાલીદસે રિવાયત કરતે હૈ કે, જબ હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો જખ્મી હો ગએ તો હજરત સુહૈબ રદીઅલ્લાહો અન્હો ચીખકર કહેને લગે, હાય અફસોસ ! મેરે ભાઇ !. હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ઊનસે કહા, અય સહાબી ! કયા તુમ નહીં જાનતે કે જીન્દા કે રોનેકી વજહસે મૈયતકો અઝાબ હોતા હૈ.

૨૦૪૨ : હજરત અબુ મુસા રદીઅલ્લાહો અન્હો જબ હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોકો જખ્મી કર દિયા ગયા તો, હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહ કે સામને પહોંચે ઔર રોને લગે તો હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા કે કીસ ચીજ પર રો રહે હો ? કયા મુજપર રો રહે હો ?

વો કહને લગે, હાં, ખુદાકી કસમ ! અય મેરે અમીરૂલ મુઅમેનીન મૈં આપહીકી વજહસે રો રહા હું.

હજરત ઊમરને ફરમાયા,''તુમ જાન ચુ કે હો કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ પર રોયા જાતા હૈ ઊસે અઝાબ દિયા જાતા હૈ.

રાવીકા કહેના હૈ કે, મૈંને હજરત મુસા બિન તલ્હાકો ઇસકા તઝકિરા કિયા તો ઊન્હોંને ફરમાયા,''હજરત આએશા ફરમાતી હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને જીન લોગોં કે બારેમેં યે ઇર્શાદ ફરમાયા થા વો યહુદી થે.

૨૦૪૩ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હો જબ જખ્મી કર દિયે ગએ તો હજરત હફસહ ઊનપર બઆવાઝ બુલંદ ઊન પર રોને લગી, હજરત ઊમરને કહા, અય હફસા ! કયા તુમને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા યે ફરમાન નહીં સુના કે જીસ પર રોયા જાતા હૈ ઊસે અઝાબ દિયા જાતા હૈ.

ફિર હજરત સુહૈબ રદીઅલ્લાહો બાઆવાઝ બુલંદ રોને લગે તો હજરત ઊમરને ઊનસે ભી ફરમાયા કે અય સુહૈબ કયા તુમ નહીં જાનતે કે જીન પર બઆવાઝ રોયા જાતા હૈ ઊન પર અઝાબ હોતા હૈ.

૨૦૪૪ : અબ્દુલ્લાહ બિન અબી મલીકસે રિવાયત હૈ કે, મૈં હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહ અન્હો કે સાથ બૈઠા હોતા ઔર હમ હજરત ઊસ્માનકી સાહબઝાદી ઊમ્મે અબાન કે જનાજે

કે મુન્તજીર થે ઔર ઇબ્ને ઊમર કે પાસ હજરત અમ્રુ બિન ઊસ્માન ભી બૈઠે થે, ઇતનેમેં હજરત ઇબ્ને રદીઅલ્લાહો અન્હોકો ભી એક શખ્શ લેકર આ ગયા. (વો દેખ નહીં શકતે થે)

મેરા ખયાલ હૈ કે, ઊન્હેં હજરત ઇબ્ને ઊમરકી જગહ બતા દી ગઇ થી ક્યું કે વો આકર મેરે પહલુમેં બૈઠ ગએ ઓર મૈં ઊન દોનોં કે દરમ્યાન થા. અચાનક ઘરસે રોનેકી આવાઝ આઇ. હજરત ઇબ્ને ઊમરને અમ્રુ બિન ઊસ્માનકી તરફ ઇશારા કરતે હુએ કહા કે વો ખડે હોકર ઊન્હેં મના કરેં ક્યું કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે યે ફરમાતે હુએ સુના હૈ ઘરવાલોં કે રોનેકી વજહસે મૈયતકો અઝાબ હોતા હૈ.

હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમરને ઇસ હુકમકો આમ રખ્ખા ઔર ઇસમે કોઇ કૈદ નહીં લગાઇ. હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''એક બાર હમ અમીરુલ મુઅમેનીન હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો કે સાથ થે જબ મુકામે બયદામેં પહોંચે તો દેખા કે એક શખ્શ એક દરખ્ત કે નીચે બૈઠા હુઆ હૈ, હજરત ઊમરને મુજસે ફરમાયા,''જાઓ જાકર પતા કરો યે કૌન શખ્શ હૈ. મૈંને જાકર દેખા તો વો સુહૈબ રદીઅલ્લાહો અન્હો થે. મૈંને વાપસ આકર કહા કે આપને મુજે હુકમ દિયા થા કે મૈં જાકર ઊસ શખ્શ કે બારેમેં પતા કરું, વો શખ્શ સુહૈબ હૈ.

હજરત ઊમરને ફરમાયા,''ઊનકો હમારે પાસ બુલાકર લાઓ.

મૈંને કહા ઊન કે સાથ ઊનકી અહલ્યા ભી હૈ. હજરત ઊમરને ફરમાયા અગર યે ઊન કે સાથ અહલ્યાભી હો તો ભી ઊનકો બુલાકર લાઓ. જબ હમ મદીના પહોંચે તો કુછ દિનોં બાદ હજરત ઊમરકો જખ્મી કર દિયે ગએ ફિર હજરત સુહૈબ આકર કહેને લગે. હાય અફસોસ મેરે ભાઇ ! હાય અફસોસ મેરે સાથી !

હજરત ઊમરને ફરમાયા,''કયા તુમ્હેં નહીં માલુમ યા તુમને નહીં સુના હૈ કે, હુઝુર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા હૈ કે, મૈયતકો ઊસ કે બાદ ઘરવાલોં કે રોનેસે અઝાબ હોતા હૈ.

હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમરને મુતાલ્લુક (બિના કીસી કૈદ કે) કહા થા ઔર હજરત ઊમરને કહા થા, બાઅઝ ઘરવાલોં કે રોનેસે રાવી કહેતે હૈ કે, મૈં ખડા હુઆ ઔર હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હા કે પાસ ગયા ઔર હજરત ઇબ્ને ઊમરને જો કુછ કહા થા ઊન્હેં બતાયા.

હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''બખુદા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બિલકુલ ભી યે નહીં કહા કે, મૈયતકો કીસીકી રોનેકી વજહસે અઝાબ હોતા હૈ, લેકીન આપને ફરમાયા થા કે ઘરવાલોંકી રોનેકી વજહસે અલ્લાહ ત્આલા કાફીરકા અઝાબ જયાદા કર દેતા હૈ ઔર અલ્લાહ ત્આલા હી હંસાતા હૈ ઔર વહી રૂલાતા હૈ ઔર કોઇ શખ્શ કીસી કે ગુનાહકા બોજ નહીં ઊઠાએગા.

રાવીકા કહેના હૈ કે, કાસીમ બિન મુહમ્મદને બયાન કિયા કે જબ હજરત આએશા રદીઅલ્લાહો અન્હોકો યે માલૂમ હુઆ કે યે બાત હજરત ઊમર ઔર ઇબ્ને ઊમરને કહી હૈ

તો ઊન્હોંને ફરમાયા,''તુમને જીન શખ્શીયતોંસે યે હદીષ રિવાયત કી હૈ વો, ના તો ઝૂટે હૈ ઔર ના હી ઊન્હેં કોઇ ઝુઠા સમજતા હૈ લેકીન સુનનેમેં ગલતી હો જાતી હૈ.

૨૦૪૫ : અબ્દુલ્લાહ બિન અબી મુલયકા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત ઊસ્માન રદીઅલ્લાહો અન્હોકી સાહબઝાદીકા મક્કેમેં ઇન્તકાલ હો ગયા. હમ ઊન કે જનાઝેમેં શરીક હોને કે લિયે ગએ. હજરત ઇબ્ને ઊમર ઔર હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હુમ ભી આ ગએ, ઔર મૈં ઊન દોનોં કે દરમ્યાનમેં બૈઠા હુઆ થા.

હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમરને હજરત અમ્ર બિન ઊસ્માનસે કહા, ઊસ વક્ત વો ઊન કે સામને થે. તુમ ઇન લોગોંકો રોનેસે ક્યું નહીં રોકતે ? ક્યું કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા હૈ, ઘરવાલોં કે રોનેસે મૈયતકો અઝાબ હોતા હૈ.

હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો ભી ઇસ કિસમકી કુછ બાત ફરમાતે થે. ફિર હદીષ બયાન કી કે, મૈં હજરત ઊમર કે સાથ મક્કાસે લૌટ કર આ રહા થા. યહાં તક કે જબ હમ બયદા પહોંચે તો એક દરખ્ત કે નીચે કુછ સવાર નજર આએ. હજરત ઊમરને ફરમાયા,''જાઓ દેખો યે કૌન સવાર હૈ.

મૈંને જાકર દેખા તો વો સુહૈબ રદીઅલ્લાહો અન્હો થે, મૈંને જાકર હજરત ઊમરકો બતાયા, હજરત ઊમરને ફરમાયા,''ઊસકો બુલાકર લાઓ.

મૈંને હજરત સુહૈબસે જાકર કહા, અમીરૂલ મુઅમેનીન કે પાસ ચલો.

ઔર જબ હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો જખ્મી હુએ તો હજરત સુહૈબ આકર રોને લગે. હાય અફસોસ મેરે ભાઇ ! હાય અફસોસ મેરે સાથી !

હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''અય સુહૈબ ! કયા તુમ મુજપર રો રહે હો ? હાલાં કી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા હૈ બઅઝ ઘરવાલોં કે રોનેસે મૈયતકો અઝાબ પહોંચતા હૈ.

હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોકી શહાદત કે બાદ મૈંને હજરત આએશા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે ઇસ બાતકા ઝિકર કિયા, હજરત આએશા રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા ઊમર પર રહેમ કરે ! બખુદા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને યે નહીં ફરમાયા થા કે અલ્લાહ ત્આલા કીસી કે રોનેસે મુસલમાનકો અઝાબ દેતા હૈ. લેકીન આપને યે ફરમાયા થા ઘરવાલોં કે રોનેકી વજહસે કાફિર કે અઝાબમેં ઝયાદતી કરતા હૈ.

હજરત આએશાને ફરમાયા તુમ્હારે લિયે યે આયત કાફી હૈ, કોઇ શખ્શ કીસી કે ગુનાહકા બોઝ નહીં ઊઠાએગા. ઔર ઇસ મૌ કે પર હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા હંસાતા હૈ ઔર વહી રૂલાતા હૈ.

ઇબ્ને અબી મુલયકાને ફરમાયા યે સુનકર હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને કુછ નહીં ફરમાયા.

૨૦૪૬ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૪૭ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીન્દા લોગોં કે રોનેસે મૈયતકો અઝાબ દિયા જાતા હૈ.

૨૦૪૮ : ઊર્વહ કહેતે હૈ કે, હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અનહા કે સામને હજરત ઇબ્ને ઊમરકા યે કૌલ ઝિક્ર કિયા ગયા કે, મૈયત કે ઘરવાલોં કે રોનેસે મૈયતકો અઝાબ દિયા જાતા હૈ તો હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા અબુ અબ્દુર્રહમાન પર રહેમ ફરમાએ, ઊસને સુના ઔર યાદ નહીં રખા, બાત યે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સામને એક યહુદીકા જનાઝા ગુજરા જીસ પર વો (યહુદી) રો રહે થે. આપને ફરમાયા,''તુમ ઇસ પર રો રહે હો ઔર ઇસ પર અઝાબ હો રહા હૈ.

૨૦૪૯ : ઊર્વહ બયાન કરતે હૈ કે, હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હા કે સામને ઝિક્ર કિયા ગયા કે હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હુમા કહેતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મૈયત કે ઘરવાલોં કે રોનેકી વજહસે મૈયતકો કબ્રમેં અઝાબ દિયા જાતા હૈ.

હજરત આએશહને ફરમાયા,''નહીં ! યાદ નહીં રહા ! રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને તો સિર્ફ યે ફરમાયા થા કે મૈયતકો ઊસકી ખતા યા ગુનાહોંકી વજહસે અઝાબ દિયા જા રહા હોતા હૈ. ઔર ઘરવાલે ઇસ પર રો રહે હોતે હૈ. ઔર ઇબ્ને ઊમરકા યે કૌલ ઊન કે ઊસ કૌલકી તરહાં હૈ જીસમે ઊન્હોંને કહા કે, જંગે બદર કે દિન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઇસ કુંવે પર ખડે થે જીસમેં મુશ્રેકીનકી લાશેં પડી હુઇ થી.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊનસે કુછ (ઔર) કહા ઔર યે નહીં કહા થા કે, યે મેરી બાત સુન રહે હૈ, ઔર વો ભૂલ ગએ, હાલાં કી ઊન્હોંને યે (જરૂર) ફરમાયા થા કે, મૈં જો કુછ ભી કહે રહા હું યે જાનતે હૈ કે, યે હક હૈ. ફિર આપને યે આયત પઢી.

તરજુમા :- આપ મુર્દોંકો નહીં સુનાતે ઔર આપ કબરોંકો સુનાનેવાલે નહીં હૈ. (વો ઊસ વક્તકી ખબર દે રહે હૈ) જબ કે વો અપના ઠિકાના દોજખમેં બના ચુકે હૈ.

૨૦૫૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૦૫૧ : ઊમરહ બિન્તે અબ્દુર્રરહમાનસે રિવાયત હૈ કે, હજરત આએશહ કે સામને ઝિક્ર કિયા ગયા કે હજરત અબ્દુર્રહમાન બિન ઊમર કહેતે હૈ કે, જીન્દા (લોગોં) કે રોનેસે મૈયતકો અઝાબ હોતા હૈ.

હજરત આએશહને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા હજરત અબુ અબ્દુર્રહમાનકી મગફેરત ફરમાએ, ઊન્હોંને ઝૂટ નહીં બોલા, યા વો ભૂલ ગએ યા સમઝ નહીં શકે. બાત સિર્ફ ઇતની હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા ગુઝર એક યહુદી (કે જનાઝે) પર હુઆ જીસ પર રોયા જા રહા થા. આપને ફરમાયા,''યે ઇસ પર રો રહે હૈ ઔર ઇસકો કબ્રમેં અઝાબ હો રહા હૈ.

૨૦૫૨ : અલી બિન અબી રબીઅહ ફરમાતે હૈ કે, કુફેમેં સબસે પહેલે જીસ શખ્શ પર નૌહા કિયા ગયા વો કરઝહ બિન કઅબ થા. મુગીરહ બિન શોઅબાને ફરમાયા,''મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના હૈ, જીસ શખ્શ પર નૌહા કિયા જાતા હૈ, કયામત કે દિન ઊસકો ઊસ નૌહેકી વજહસે અઝાબ હોગા.

૨૦૫૩ : હજરત મુગીરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી યહી રિવાયત એક ઔર સનદસે ભી મન્કુલ હૈ.

૨૦૫૪ : દૂસરી એક સનદસે ભી હજરત મુગીરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૦૫૫ : હજરત અબુ માલિક અસ્અરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મેરી ઊમ્મતમેં જમાના-એ-જાહિલિયતકી ચાર ચીજે હૈ, જીનકો લોગ નહીં છોડેંગે. હસ્બો નસબ પર ફખર કરના. દૂસરે શખ્શકો નસબકા તાના દેના. સિતારોંકો બારીશકા સબબ જાનના ઔર નૌહા કરના, નૌહા કરનેવાલે અગર મરનેસે પહેલે તૌબા ના કરે તો ઊન્હે કયામત કે દિન ઊન્હેં ગંધક ઔર ખારિશકી કમીઝ પહેનાઇ જાએગી.

૨૦૫૬ : હજરત આએશહ સિદ્દીકા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ, ઝૈદ બિન હારીષ, જઅફર બિન અબી તાલીબ ઔર અબ્દુલ્લાહ બિન રવાહાકી શહાદતકી ખબર આઇ તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ પર ગમ કે આસાર નજર આએ.

હજરત આએશહ ફરમાતી હૈ કે, મૈં દરવાઝે કે ઝરીસે દેખ રહી થી એક શખ્શને આકર કહા, યા રસૂલલ્લાહ, હજરત જઅફરકી ઔરતે રો રહી હૈ.

આપને ફરમાયા,''જાઓ જાકર ઊન્હેં મના કરદો.

વો જકર વાપસ આયા, ઔર કહા કે, વો ઊસકા કહા નહીં માનતી હૈ.

આપને દોબારા કહા, જાકર ઊન્હેં મના કર દો.

વો ફિર વાપસ આયા ઔર કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ખુદાકી કસમ વો હમ પર ગાલીબ હૈ.

હજરત આએશહ ફરમાતી હૈ કે, મૈંને દિલમેં કહા, તેરી નાક ધૂલસે ભર જએ, તું વો કામ ક્યું નહીં કરતા જીસકા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હુકમ દિયા હૈ ! ઔર ના હી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો તકલીફસે નજાત દેતા હૈ.

૨૦૫૭ : એક ઔર સનદસે યે હદીષ મન્કુલ હૈ ઇસકા આખિરી જુમ્લા ઇસ તરહાં હૈ. ના હી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો થકાવટસે નજાત દેતા હૈ.

૨૦૫૮ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હમસે બયઅત કે વક્ત યે અહદ લિયા થા કે હમ કીસી પર નૌહા નહીં કરેંગે.

(હમમેંસે) પાંચ ઔરતોં કે સિવાય કીસીનેભી યે અહેદ પુરા નહીં કિયા. ઊમ્મે સુલૈમ, ઊમ્મે આલા, બિન્તે અબુ સુવરહ, ઔર હજરત મુઆઝ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી બીબી.

૨૦૫૯ : ઐસી હી એક ઔર હદીષ થોંડે ફરક કે સાથ મન્કુલ હૈ.

૨૦૬૦ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જબ યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ, યુબાઇ-એઊ-નકા અલા અલ-લા યશરીક્ન બિલ્લાહે શયઅંવ.... ...

તરજુમા :- ઔરતેં આપસે ઇસ બાત પર બયઅત કરેંકે, અલ્લાહ ત્આલા કે સાથ કીસી ચીઝકો શરીક નહીં કરેંગી ઔર ના કીસી નેકી કે કામમેં ના ફરમાની કરેંગી (ઇન બાતોંમેં નૌહા નહીં કરનેકી બાત ભી થી).

હજરત ઊમ્મે અલિયહને કહા, મૈં સિવાય ફલાં કબીલે કે નૌહા નહીં કરુંગી ક્યું કે ઊન્હોંને જમાના એ જાહિલીયતમેં મેરે સાથ નૌહા કરનેમેં તાઅવુન કિયા થા. પસ મેરે લિયે જરૂરી હૈ કે, મૈં ભી ઊન કે સાથ તાઅવુન કરું. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સિવાય ઊસ કબીલે કે બાકીમેં ઇજાજત નહીં હૈ.

૨૦૬૧ : મુહંમદ બિન શીરીન બયાન કરતે હૈ કે, હજરત ઊમ્મે અલિયહ રદીઅલ્લાહો અનહાસે રિવાયત હૈ કે, હમેં જનાઝે કે સાથ જાનેસે મના કિયા જાતા થા. લેકીન સખ્તી કે સાથ નહીં.

૨૦૬૨ : હજરત ઊમ્મે અતિયહસે રિવાયત હૈ કે, હમેં જનાઝો કે સાથ જાનેસે મના કિયા જાતા થા. લેકીન હમ પર સખ્તી નહીં કી જાતી થી.

૨૦૬૩ : હજરત ઊમ્મે અતિયહસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ લાએ ઔર ઊસ વક્ત હમ ઊનકી સાહબઝાદીકો ગુસ્લ દે રહે થે. આપને ફરમાયા,''ઇસકો તીન દફા યા પાંચ દફા, યા મુનાસિબ સમજો તો ઇસસે ભી ઝયાદા મરતબા બેરી કે પત્તોં ઔર પાનીસે ગુસ્લ દો, ઔર આખિરમેં કુછ કાફુર રખ દેના. ઔર જબ તુમ ફારીગ હો જાઓ. મુજે ખબર દેના.

હમને ફારીગ હોને કે બાદ આપકો ઇત્તલા દી, આપને હમારી તરફ અપની ચાદર ફેંકી ઔર ફરમાયા,''ઇસકો સબ કપડોં કે નીચે પહેનાના.

૨૦૬૪: હજરત અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, હમને ઊનકી (આપકી સાહબઝાદીકી) તીન ચોટીયાં કરદી થી. ૨૦૬૫ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી સાહબઝાદીયોંમેસે એક સાહબઝાદીકા ઇન્તકાલ હો ગયા. ઔર એક રિવાયતમેં યે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હમારે પાસ આએ, ઔર ઊસ વક્ત હમ આપકી સાહબઝાદીકો ગુસ્લ દે રહે થે.

ઔર એક રિવાયતમેં હૈ કે, જીસ વક્ત આપકી સાહબઝાદી ફૌત હો ગઇ તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ લાએ ઇસ કે બાદ ઊપર ગુજરી હુઇ હદીષ કે મુતાબીક હદીષ હૈ.

૨૦૬૬ : એક ઔર સનદસે હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ, ઇસમેં યે આયા હૈ કે, આપને ફરમાયા,''તીન બાર યા પાંચ બાર, યા સાત બાર યા ઇસસે જ્યાદહ બાર ઔર ઊમ્મે અતિયહને કહા, હમને ઊન કે સરકી તીન ચોટીયાં કર દી થી.

૨૦૬૭ : હજરત ઊમ્મે અતિયહસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઊનકો તાક મરતબા ગુસ્લ દો, તીન બાર, યા પાંચ બાર યા સાત બાર, ઔર ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''હમને ઊન કે સરકી તીન ચોટીયાં કી થી.

૨૦૬૮ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઊનકો તાક મરતબા ગુસ્લ દો. તીન બાર યા પાંચ બાર, ઔર પાંચવી બાર કાફુર રદ દેના. ઔર જબ તુમ ગુસ્લ દે ચુકો તો મુજે ખબર દેના. હમને આપકો ખબર દી તો, હુઝુરને અપની ચાદર હમેં દી ઔર ફરમાયા,''ઇસસે સબ કપડોં કે નીચે પહેનાના.

૨૦૬૯ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે ઐસી એક હદીષ રિવાયત હૈ જીસમેં યે ઇજાફા હૈ કે, હમને ઊન કે બાલોંકી તીન મેંઢીયા કરદી, દો કનપટીયોંકી તરફ ઔર, એક પેશાની કે સામને.

૨૦૭૦ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને જબ હમેં અપની સાહબઝાદીકો ગુસ્લ દેને કે લિયે હુકમ દિયા તો ફરમાયા,''દાંઇ જાનીબ ઔર અઅજાએ વુઝુસે ગુસ્લ દેના શુરૂ કરેં.

૨૦૭૧ : ઐસી હી એક હદીષ મન્કુલ હૈ જીસમેં અઅઝાએ વુઝુકી તરફસે આયા હૈ.

૨૦૭૨ : હજરત ખબ્બાબ બિન અરત રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ અલ્લાહ કે રાસ્તેમેં મહઝ અલ્લાહકી રઝામંદી કે લિયે હિજરત કી જીસકા અજર અલ્લાહ કે પાસ સાબિત હો ગયા, હમમેંસે બાઅઝ વૌ હે જો ઇન્તકાલ કર ગએ ઓર ઊન્હેં દુનિયાંમેં કોઇ અજર નહીં મિલા. ઊનમેંસે હજરત મુસ્અબ બિન ઊમૈર રદીઅલ્લાહો અન્હો થે જો જંગે ઊહદમેં શહીદ હુએ ઔર ઊન્હેં કફન દેને કે લિયે ચાદર કે સિવા ઔર કુછ ના થા. ઇસ ચાદરકો જબ હમ સર પર રખતે તો પૈર ખુલ જાતે ઔર પૈરોં પર રખતે તો સર ખુલ જાતા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઇસ ચાદરકો ઊન કે સર કે કરીબ રખ દો. ઔર પૈરોં પર અઝખર (એક તરહાંકા ઘાસ) ડાલ દો. ઔર હમમેંસે બાઅઝ વોહ હૈ જીનકી મહેનતકા ફલ પક ચુકા હૈ ઔર વો ઊસકો ચુન ચુન કર ખા રહે હૈ.

૨૦૭૩ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૭૪ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમકો (ઇલાકા) સહલકી બની હુઇ તીન સુફૈદ સુતી ચાદરોંમેં કફન દિયા ગયા. ઇનમેં ના તો કમીઝ થી ઔર ના હી અમામા ઔર હુલ્લે કે બારેમેં (દો ચાદરોંકે) લોગોંકો ઇસ્તીબાહ હૈ. મૈંને ઇસકો સિર્ફ ઇસ લિયે ખરીદા થા કે આપકો ઊસમેં

કફન દિયા જાએ. ફિર હુલ્લા છોડ દિયા ગયા. ઔર આપકો તીન સુફેદ કપડોંમેં દફન કિયા ગયા. ફિર ઊસ હુલ્લેકો અબ્દુલ્લાહ બિન અબી બક્રને લે લિયા. ઔર કહા મૈં ઇસકો સંભાલ કર રખ્ખુંગા. તા કી મુજે ઇસમેં કફન દિયા જાએ. ફિર કહા કે અગર અલ્લાહ ત્આલાકો પસંદ આતા તો યે (કપડા) ઊસ કે નબી કે કફનમેં કામ આતા. ફિર ઊન્હોંને ઊસ હુલ્લેકો બેચકર ઊસકી કિમત સદકા કર દિયા.

૨૦૭૫ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો યમની હુલ્લેમેં લપેટા ગયા. યે હુલ્લા હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબી બક્રકા થા. ફિર ઊસકો નિકાલ લિયા ગયા, ફિર આપકો તીન સહલ યમની કપડોંમેં દફન કિયા ગયા. ઇનમેં નતો અમામા થા (ઔર) ના કમીઝ થી.

હજરત અબ્દુલ્લાહને વો હુલ્લા ઉઠા લિયા ઔર કહા કે મૈં ઇસે અપને કફન કે લિયે રખ્ખુંગા, ફિર કહા કે જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો ઇસમેં કફન નહીં દિયા ગયા તો મૈં ઇસકો કૈસે રખું ? ફિર ઊસકો (ઊન્હોંને) સદકા કર દિયા.

૨૦૭૬ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ મગર ઇસમે હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબી બક્ર રદીઅલ્લાહો અહોકા વાકેઆ નહીં હૈ.

૨૦૭૭ : હજરત અબુ સલમાસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જવઝા હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે પુછા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો કિતને કપડોંમેં દફન કિયા ગયા થા ?

હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''તીન સહલી કપડોં મેં.

૨૦૭૮ : હજરત ઊમ્મુલ મુઅમેનીન આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ રફી કે આઅલાસે વાસીલ હુએ તો આપ પર એક યમની ચાદર ડાલ દી ગઇ.

૨૦૭૯ : અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્દુર્રહમાન દારમીસે ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૮૦ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક દિન ખુત્બા દિયા ઔર અપને એક સહાબીકા ઝિક્ર કિયા જીનકો ઇન્તેકાલ કે બાદ છોટેસે કપડેમેં કફન દિયા ગયા. ઔર ઊસકો રાત હી મેં દફન કર દિયા ગયા.

નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊન્હેં રાતમેં દફન કરને પર નારાજગીકા ઇજહાર કિયા ક્યું કે આપકો ઉનકી જનાઝેકી નમાઝ પળહાનેકા મૌકા નહીં મિલા.

ઔર ફરમાયા,''મજબુરી હો તો અલગ બાત હૈ.

ઔર નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમમેંસે કોઇ શખ્શ અપને ભાઇકો કફન દે તો અચ્છા કફન દે.

૨૦૮૧ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જનાઝેકો જલ્દી લે જાઓ અગર વો નેક હૈ તો

તુમ ઊસકો અચ્છાઇકી તરફ લેજા રહે હો. ઔર અગર વો બદ હૈ તો તુમ અપની ગરદનોંસે બુરાઇકો જલ્દી ઉતાર ફેંકોગે.

૨૦૮૨ : એક ઔર સનદસે ભી મામૂલી ફર્ક કે સાથ ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૮૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જનાઝેકો તેજીસે લે જાઓ અગર વો નેક હૈ તો તુમ ઊસે ભલાઇકી કરીબ લે જા રહે હો ઔર અગર બુરા હૈ તો તુમ બુરાઇકો અપની ગરદનોંસે ઉતાર રહે હો.

૨૦૮૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો શખ્શ નમાઝ પઢ કે જાને તક જનાઝે કે સાથ રહા ઊસે એક કિરાત અજર મિલતા હૈ. પુછા ગયા કે કિરાતસે કયા મતલબ હૈ, ફરમાયા,''દો બડી પહાડિયોં કે બરાબર.

સાલીમકા કહેના હૈ કે, હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો સીર્ફ નમાઝે જનાઝા પઢહ કે ચલે જાતે થે.

જબ હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે યે હદીષ સુની તો કહા, હમને બહોત કિરાતોંકો જાયાં કર દિયા.

૨૦૮૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે બડી પહાડિયોં તક રિવાયત કરતે હૈ ઔર ઊસ સનદમેં ઇસ કે બાદકા ઝિક નહીં.

૨૦૮૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે ઉપર જો હદીષ ગુજરી વૈસી હી હદીષ રિવાયત કરતે હૈ ઔર ઇસમેં હૈ કે, જો શખ્શ જનાઝેકી સાથ દફન હોને તક રહા.

૨૦૮૭ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ શખ્શને નમાઝે જનાઝા પઢી ઔર જનાઝે કે સાથ નહીં ગયા ઊસ કે લિયે એક કિરાત હૈ ઔર જો શખ્શ જનાઝે કે સાથ ગયા ઊસ કે લિયે દો કિરાઅત અજર હૈ. આપને ફરમાયા,''છોટા કિરાત ઓહદ પહાડ કે બરાબર હૈ.

૨૦૮૮ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ શખ્શને જનાઝેકી નમાઝ પઢી ઊસ કે લિયે એક કિરાત હૈ ઔર જો જનાઝે કે સાથ ગયા યહાં તક કે જનાઝેકો કબરમેં ઊતાર દિયા ગયા. ઇસ કે લિયે દો કિરાત હૈ.

રાવીકા બયાન હૈ કે, મૈંને અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે પુછા કિરાત કિતના હૈ ?

ઊન્હોંને બતાયા, ઓહદ પહાડી કે બરાબર.

૨૦૮૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો શખ્શ જનાઝે કે સાથ ગયા ઊસ કે લિયે એક કિરાત અજર હૈ.

હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હો ઐસી અહાદિષ બ-કસરત બયાન કરતે હૈ.

ઊન્હોંને હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે પુછવાયા, તો ઊન્હોંને ફરમાયા,''હજરત અબુ હુરૈરહકી તશ્દીક કરદી તબ હજરત ઇબ્ને ઉમરને કહા, હમને બહોત સી કિરાતોંમેં કમી કરદી.

૨૦૯૦ : હજરત સાઅદ બિન અબી વકકાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, વો હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો કે પાસ બૈઠે હુએ થે ઇતનેમેં હજરત ખબ્બાબ સહાબ મકશૂરહ આએ ઔર કહને લગે, અય અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર કયા આપને હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે યે હદીષ સુના હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો શખ્શ અપને ઘરસે નમાઝે જનાઝા કે સાથ ગયા ઔર નમાઝે જનાઝા પઢી ઔર દફન તક જનાઝે કે સાથ રહા તો ઊસકો દો કિરાત અજર મિલેગા. હર કિરાત ઓહદ પહાડી કે બરાબર હૈ ઔર જો શખ્શ નમાઝે જનાઝા પઢકર લૌટ આયા તો ઊસ કે લિયે ઓહદ પહાડી કે બરાબર અજર મિલેગા.

હજરત ઇબ્ને ઊમરને હજરત ખબ્બાબકો હજરત આએશા (રદીઅલ્લાહુ અન્હુમ) કે પાસ ઇસ હદીષકી તસ્દીક કે લિયે ભેજા.

હજરત ઇબ્ને ઊમર મસ્જીદકી કંકરીયોમેંસે એક મુઠ્ઠી કંકરીયાં, લેકર ઊન્હેં લોટ મોટ કરને લગે યહાં તક કે કાસીદ લોટ આએ.

ઔર હજરત આએશહને હજરત અબુ હુરૈરહકી તસ્દીક કરદી હજરત ઇબ્ને ઊમરને અપને હાથસે કંકરીયા ફૈંક દી ઔર ફરમાને લગે, હમને તો બહોત કિરાતોંકા નુકશાન કર દિયા.

૨૦૯૧ : રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે ગુલામ હજરત ષોઅબાન રદીઅલ્લાહો અનહોસે રિવાયત હૈ કે, જીસ શખ્શને જનાઝેકી નમાઝ પઢી. ઊસ કે લિયે એક કિરાઅત હૈ ઔર અગર દફન તક જનાઝે પર હાજર રહા તો ઊસ કે લિયે દો કિરાત હૈ એક કિરાત ઓહદ કે બરાબર હૈ.

૨૦૯૨ : સૈયાદ ઔર હિશામકી રિવાયતમેં હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે કિરાત કે બારેમેં સવાલ કિયા ગયા તો ફરમાયા,''(કિરાત) દો ઓહદકી પહાડી કે બરાબર હૈ.

૨૦૯૩ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ મૈયત પર સો મુસલમાનોંકા ગિરોહ નમાઝ પઢ કે ઓર વોહ સબ ઊસકી શફાઅત કરે તો ઊનકી શફાઅત કુબુલ કી જાતી હૈ.

રાવીકા બયાન હૈ કે, મૈંને યે હદીષ ષોઅબા બિન હીજાબસે બયાન કી તો ઊન્હોંને કહા કે, મુજે યે હદીષ અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોને બયાન કી થી.

૨૦૯૪ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, ઊનકા ફરજંદ કદીર યા અસ્ફહાનમેં ઇન્તકાલ કર ગયા આપને કરીબસે કહા, દેખો કિતને લોગ હૈ (જનાઝે મેં)

કરીબને કહા, મૈં નિકલા તો દેખા કે લોગ જમા હુએ થે.

હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''કયા તુમ્હારે અંદાજેમેં વો ચાલીસ હૈ ? મૈંને કહા, હાં.

હજરત ઇબ્ને અબ્બાસને કહા, જનાઝા નિકાલો મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના હૈ આપને ફરમાયા,''જો મુસલમાન ફૌત હો જાએ ઔર ઊસ કે જનાઝેમેં ઐસે લોગ હો, જીન્હોંને અલ્લાહ ત્આલાસે શિર્ક ના કિયા હો તો અલ્લાહ ત્આલા મૈયત કે હકમેં ઊનકી શિફાઅત કુબુલ ફરમાતા હૈ.

૨૦૯૫ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક જનાઝા ગુજરા લોગોંને ઊસકી તારીફ કી, નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ !

ઔર દૂસરા જનાઝા ગુજરા તો લોગોંને ઊસકી મઝહમત કી. નબીએ કરીમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ.

હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, મેરે માં બાપ આપ પર કુરબાન ! એક જનાઝા ગુજરા ઊસકી અચ્છાઇ બયાન કી ગઇ તો આપને ફરમાયા,''વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ ! ઔર દુસરા જનાઝા ગુજરા ઊસકી બુરાઇ બયાન કી ગઇ આપને ફિર ફરમાયા,''વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ ! વાજીબ હો ગઇ !

આપને ફરમાયા,''જીસ જનાઝેકી તુમને તારીફ કી ઊસ કે લિયે જન્નત વાજીબ હો ગઇ. ઔર જીસ જનાઝેકી તુમને બુરાઇકી ઊસ કે લિયે દોજખ વાજીબ હો ગઇ. તુમ જમીન પર અલ્લાહ કે ગવાહ હો, તુમ જમીન પર અલ્લાહ ત્આલા કે ગવાહ હો.

૨૦૯૬ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસસે એક જનાઝા ગુજરા ઇસ કે બાદ ઉપર જૈસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૦૯૭ : હજરત અબુ ક્તાદહ બિન રબીહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસસે એક જનાઝા ગુજરા, આપને ફરમાયા,''યે આરામ પાનેવાલા હૈ ! યા લોગોંકો ઇસસે આરામ હોગા.

સહાબાને પુછા, યે આરામ પાનેવાલા હૈ ! યા લોગોંકો ઇસસે આરામ હોગા, ઇસસે આપકા કયા મતલબ હૈ ?

આપને ફરમાયા,''મોમીન દુનિયાંકી તકલીફોંસે આરામ પાતા હૈ ઔર કાફિર મરનેસે ઇન્સાનોં, શહરોં, દરખ્તોં ઔર જાનવરોંકો આરામ મિલતા હૈ.

૨૦૯૮ : એક ઔર સનદસે યહી રિવાયત મન્કુલ હૈ, ઇસમેં હૈ કે, મોમીન દુનિયાંકી તકલીફેં ઔર મુસીબતોંસે નજાત પાકર અલ્લાહ ત્આલાકી રહમત હાંસીલ કર લેતા હૈ.

૨૦૯૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જીસ દિન નજજાશીકા ઇન્તકાલ હુઆ લોગોંકો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને નજજાશી કે ઇન્તકાલકી ખબર દી આપ ઇદગાહ ગએ ઔર ચાર તકબીરોં કે સાથ નમાઝે (જનાઝા) પળ્હી.

૨૧૦૦ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હબશા કે બાદશાહ નજજાશીકી વફાતકી ઊસ દીન ખબર દી જીસ દિન ઊસકા ઇન્તકાલ હુઆ થા. આપને ફરમાયા,''અપને ભાઇ કે લિયે ઇસ્તીગફાર કરો.

એક ઔર સનદસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઇદગાહમેં સફેં બનાઇ ઔર ચાર તકબીરોં કે સાથ નમાઝે જનાઝા પળ્હી.

૨૧૦૧: એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૧૦૨ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને અશ્હમા નજજાશી કી નમાઝે જનાઝા પળ્હાઇ ઔર ઊસમેં ચાર તકબીરેં કહી.

૨૧૦૩ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''આજ અલ્લાહ કે એક નેક બંદે અશ્હમાકા ઇન્તકાલ હો ગયા. ફિર આપને ખડે હોકર ઊનકી નમાઝે જનાઝા પળ્હાઇ.

૨૧૦૪ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમ્હારે એક ભાઇકા ઇન્તકાલ હો ગયા હૈ ! ખડે હોકર નમાઝ પળ્હો, ફિર હમને ખડે હોકર દો સફેં બાંધ લી.

૨૧૦૫ : હજરત ઇમરાન બિન હસીન રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમ્હારે ભાઇકા ઇન્તકાલ હો ગયા હૈ. ખડે હોકર ઊસકી નમાઝે જનાઝા પળ્હો.

રાવી કહેતે હૈં ઇસસે મુરાદ નજજાશી થા.

૨૧૦૬ : હજરત શોઅબાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક કબ્ર પર દફન કે બાદ, નમાઝ પળ્હી ઔર ચાર તકબીરેં કહી, શયબાનીને કહા, તુમ્હેં યે હદીષ કિસને બયાન કી ?

ઊન્હોંને કહા, એક મોઅતબર શખ્શ યાને અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને.

એક ઔર રિવાયતમેં હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ એક તાઝા કબર પર ગએ ઔર ઊસ પર નમાઝ પઢી સહાબાને ભી આપકી ઇકતેદામેં નમાઝ પળ્હી. ઔર ચાર તકબીરેં કહી.

રાવીકા કહેના હૈ કે, મૈંને આમીરસે પૂછા યે હદીષ તુમ્હેં કીસને બયાન કી ?

ઊન્હોંને કહો, એક મોઅતબર શખ્સને જીસ કે પાસ હજરત અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હો આતે થે.

૨૧૦૭ : એક ઔર સનદસે હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી યે રિવાયત આઇ હૈ મગર ઇસમેં ચાર તકબીરોંકા ઝિક્ર નહીં હૈ.

૨૧૦૮ : એક ઔર સનદસે ભી હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી યે રિવાયત આઇ હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કબર પર નમાઝ પઢી. મગર ઇસમેં ચાર તકબીરોંકા ઝિક્ર નહીં હૈ.

૨૧૦૯ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક કબ્ર પર નમાઝ પઢહાઇ.

૨૧૧૦ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક હબશી જવાન યા એક હબશી ઔરત જો મસ્જીદકી સફાઇ કરતા થા ઊસકો નહીં દેખા તો ઊસ કે બારેમેં પૂછા.

સહાબાને અરઝ કિયા, વોહ ફૌત હો ગયા.

આપને ફરમાયા,‘‘તુમને મુજે ખબર ક્યું નહીં દી ?

રાવી બયાન કરતે હૈ કે, સહાબાને ઇસ મુઆમલેકો મામૂલી સમજા થા.

આપને ફરમાયા,‘‘મુજે ઊસકી કબર દિખાઓ.

આપને ઊસ પર નમાઝ પઢી, ફિર આપને ફરમાયા,‘‘યે કબરેં અંધેરોસે ભરી હુઇ હૈ. ઔર મેરી નમાઝકી વજહસે અલ્લાહ ત્આલા ઇન કબરોંકો રોશન કર દેતા હૈ.

૨૧૧૧ : હજરત અબ્દુર્રહમાન બિન અબી લયલાસે રિવાયત હૈ કે, ઝૈદ રદીઅલ્લાહો અન્હો હમારે જનાઝોં પર ચાર તકબીરેં કહેતે થે. ઊન્હોંને એક જનાઝે પર પાંચ તકબીર કહીં.

મૈંને ઊનસે પૂછા તો ઊન્હોંને કહા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમભી ઐસા હી કરતે થે.

૨૧૧૨ : હજરત આમિર બિન રબિઅહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા કે જબ તુમ જનાઝા દેખો તો ઊસ કે લિયે ખડે હો જાઓ. યહાં તક કે વો આગે ચલા જાએ યા ઊસે જમીન પર રખ દિયા જાએ.

૨૧૧૩ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૧૧૪ : હજરત આમીર બિન રબીઅહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘જબ તુમમેંસે કોઇ શખ્શ જનાઝા દેખે ઔર અગર વો ઊસ કે સાથ ના જા શ કે તો ઊસ વક્ત તક ખડા રહે જબ તક વો આગે ના નિકલ જાએ, યા આગે જાનેસે પહેલે ઊસે જમીન પર રખ દિયા જાએ.

૨૧૧૫ : ઇબને જરીહસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘જબ તુમમેંસે કોઇ શખ્શ જનાઝા દેખે ઔર વો ઊસ કે સાથ ના જા શ કે તો ઊસ વક્ત તક ખડા રહે જબ તક વો આગે ના નિકલ જાએ.

૨૧૧૬ ; હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમ જનાઝા દેખો તો ખડે હો જાઓ ઔર જો જનાઝે કે સાથ ના જાએ વો જનાઝા રખનેસે પહેલે ના બૈંઠે.

૨૧૧૭ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમ જનાઝે કે સાથ જાઓ તો ઊસ વક્ત તક ના બૈઠો જબ તક જનાઝા રખ ના દિયા જાએ.

૨૧૧૮ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક જનાઝા ગુજરા રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ ઉન કે લિયે ખડે હો ગએ, અર્ઝ કિયા, યા રસુલલ્લાહ ! યે યહુદીયહ થી.

આપને ફરમાયા,''મૌત ઘબરાહટકા સબબ હૈ, જબ તુમ જનાઝા દેખો તો ખડે હો જાઓ.

૨૧૧૯ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક જનાઝા ગુજરા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઉસ વક્ત તક ખડે રહે જબ તક વો નિગાહોંસે ઓઝલ નહીં હુઆ.

૨૧૨૦ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક યહુદીકા જનાઝા ગુજરા તો રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ ઔર આપ કે અસ્હાબ ખડે રહે તા કે વો નિગાહોસે ઓઝલ હો ગયા.

૨૧૨૧ : હૈસ બિન સઅદ ઔર સુહૈલ બિન હનીફ રદીઅલ્લાહો અન્હુમ કાદસિયામે થે ઊન કે પાસસે એક જનાઝા ગુજરા તો વો દોનોં ખડે હો ગએ. ઊનસે કહા ગયા કે યે તો કાફિર થા. ઊન્હોંને કહા કે આખિર યે ઝી રૂહ તો હૈ.

૨૧૨૨ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસીહી હદીષ મન્કુલ હૈ. ઇસમેં યે હૈ કે, ઉન્હોંને કહા, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ થે. હમારે સામને એક જનાઝા ગુજરા.

૨૧૨૩ : હજરત સાઅદ બિન મુઆઝ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નાફેઅ બિન ઝુબૈરને મુજે દેખા. યહાં તક કી હમ જનાઝેમેં ખડે થે. ઔર વો બૈંઠ હુએ જનાઝેકો રખ્ખે જાનેકા ઇન્તજાર કર રહે થે. ઊન્હોંને મુજસે કહા, તુમકો કીસ ચીજને ખડા કિયા હુઆ હૈ ?

મૈંને કહા, મૈં જનાઝે કે જાનેકા ઇન્તજાર કર રહા હું, ક્યું કે હજરત અબ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હો હદીષ બયાન કરતે હૈ.

નાફેઅને કહા કે મસ્ઉદ બિન હકમ, અલી બીન બલી તાલીબ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત કરતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ પહેલે ખડે હુએ થે ફીર બૈઠ ગએ.

૨૧૨૪ : હજરત અલી બિન અબી તાલીબ રદીઅલ્લાહો અન્હોં જનાઝે કે બારેમેં ફરમાતે હૈ કે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ પહેલે ખડે હુએ ફિર બૈઠ ગએ ઔર યે હદીષ ઇસ લિયે બયાન કી કે નાફેઅ બિન જુબૈરને વાહિદ બિન અમ્રકો દેખા કે વો જનાઝે કે રખે જાને તક ખડે રહે.

૨૧૨૫ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૧૨૬ : હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુસે રિવાયત હૈ કે, હમને દેખા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખડે હુએ તો હમ ખડે હો ગએ, ઔર આપ બૈઠે તો હમ બૈઠ ગએ.
૨૧૨૭ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૧૨૮ : હજરત ઔફ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક જનાઝેકી નમાઝ પઢી. મૈંને ઊસકી દુઆ કે અલ્ફાઝ યાદ રખે. વો યે હૈ,
અલ્લાહુમ્મગફિરલહુ, વરહમહુ,વ આફેહી, વ અફુ અન્હુ ,વ અકરીમ નુઝુલહુ, વ વસ્સેઅ મદખલહુ, વ ગુસીલહુ બિલ માએ,વસ્સલજે, વલ બરદે વ લક્કેહી મિનલ ખતાયા કમા નક્કયતસ-સવબલ અબયદે મિનદ-દનસે વ અબ્દે લહુ દારન ખૈરા મિન ઝવજેહી વ અદખેલહુલ જન્નતા વ અઇઝહુ અઝાબિલ કબરે વ મિન અઝાબન્નારે,
તરજુમા :- અય અલ્લાહ ઇસકી મગફેરત ફરમા, ઇસપર રહેમ ફરમા, ઇસકો આફિયતમેં રખ, ઔર ઇસકો મુઆફ ફરમા દે. ઇસકી ઇઝઝતકે સાથ મહેમાની કર, ઇસ કે મદખલકો વસીઅ કરદે. ઇસકો પાની બરફ ઔર ઓલોંસે ધો ડાલ, ઇસ કે ગુનાહોંકો ઇસ તરહાં સાફ કરદે જૈસે તુને સુફૈદ કપડેકો મૈલસે સાફ કર દિયા હૈ, ઇસ કે ઘર કે બદલેમેં ઇસસે બેહતરીન ઘર અતા ફરમા. ઇસ કે ઘરવાલોં કે બદલેમેં બેહતર ઘરવાલે અતા ફરમા. ઇસકી બીબી કે બદલેમેં ઉસસે બેહતર બીવી અતા ફરમા, ઇસકો જન્નતમેં દાખિલ ફરમા. ઇસકો અઝાબે કબ્ર ઔર અઝાબે નારસે મહેફુઝ રખ.
હજરત ઔફ ફરમાતે હૈ કે, ઉસ વકત મૈંને યે તમન્ના કી કે કાશ.! વો મરને વાલા મૈં હોતા.
૨૧૨૯ : એક સનદ સેભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૧૩૦ : હજરત ઔફ બિન માલિક સજઇ રદીઅલ્લાહો અન્હો રિવાયત કરતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક જનાઝેકી નમાઝ પઢી ઔર ઊસમેં યે દુઆ માંગી.(જો ઊપર હૈ)
તરજુમા :- અય અલ્લાહ ઇસકો બખ્શ દે, ઇસ પર રહેમ ફરમા, ઇસકો મુઆફ ફરમા, ઇસકો આફિયતમેં રખ, ઇસકી અચ્છી મહેમાની ફરમા, ઇસ કે મદખલકો વસીઅ કર ઇસકો પાની, બર. ઔર ઓલોંસે ધો દે, ઇસ કે ગુનાહોંકો ઇસ તરહાં સાફ કરદે જીસ તરહાં સફેદ કપડે કે મૈલકો સાફ કિયા જાતા હૈ, ઇસકો ઘર કે બદલેમેં અચ્છા ઘર અતા ફરમા, ઔર દુન્યવી ઘરવાલોં કે બદલેમેં અચ્છે ઘરવાલે અતા ફરમા ઔર બીવી કે બદલેમેં અચ્છી બીવી અતા ફરમા. ઇસકો અઝાબે કબ્ર ઔર અઝાબે નારસે મહેફુઝ રખ.

હજરત ઔફ ફરમાતે હૈ કે, ઇસ મૈયત કે લિયે યે દુઆ સુનકર મૈંને યે તમન્ના કી કે કાશ ! યે મરનેવાલા મૈં હોતા !
૨૧૩૧ : હજરત સમૂરહ બિન જુન્દુબ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ઇક્તેદામેં હજરત કઅબકી વાલેદહકી જનાઝેકી

નમાઝ પઢી. જો કી હાલતે નિફાસમેં ફૌત હો ગઇ થી. ઊનકી નમાઝ પઢાને કે લિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ જનાઝે કે વુસ્તમેં ખડે હુએ થે.
૨૧૩૨ : દૂસરી એક સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ લેકીન ઇસમે હજરત કઅબ રદીઅલ્લાહકી વાલેદાકા ઝિક્ર નહીં હૈ.
૨૧૩૩ : હજરત સમૂરહ બિન જુન્દુબ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે,મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે જમાનેમેં (કમસીન) લડકા થા, મૈં ઊસ વક્ત આપકી અહાદિષ યાદ કિયા કરતા થા. મૈં વહાં ઇસલિયે નહીં બોલતા થા કી વહાં મુજસે જ્યાદા ઊમ્ર કે લોગ મૌજુદ હોતે થે.
મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ઇકતેદામેં એક ઔરતકી નમાઝ પઢી જો કે નિફાસકી હાલતમેં ઇન્તકાલ કર ગઇ થી. રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ ઊસકી જનાઝેકી નમાઝ પઢાતે વકત જનાઝે કે દરમ્યાનમેં ખડે થે.

એક રિવાયતમેં યે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઊસ (ઔરત) પર નમાઝ પઢાને કે લિયે દરમ્યાનમેં ખડે હુએ.
૨૧૩૪ : હજરત જાબિર બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં એક નંગી પીઠવાલા ઘોડા લાયા ગયા. જબ આપ ઇબ્ને વહદા કે જનાઝેસે ફારીગ હુએ તો આપ ઊસ ઘોડે પર સવાર હો કર આએ ઔર હમ આપ કે ચારોં તકફ પૈદલ ચલ રહે થે.
૨૧૩૫ : હજરત જાબિર બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઇબ્ને વહદાકી નમાઝે જનાઝા પઢી. ફિર આપ કે લિયે નંગી પુશ્તવાલા ઘોડા લાયા ગયા. એક શખ્સને ઊસકો પકડા ઔર આપ ઊસ પર સવાર હો ગએ. વો ઘોડા દુલકી ચાલ ચલને લગા. હમ આપ કે પીછે ભાગતે હુએ ચલ રહે થે.

જમાઅતમેંસે એક શખ્સને કહા કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઇબ્ને વહદા કે લિયે જન્નતમેં કિતને ખોશે લટક રહે હૈ. શોઅબાકા કહેના હૈ કે, અબુલ વહદા કે લિયે.
૨૧૩૬ : હજરત સાઅદ બિન અબી વકકાસ રદીઅલ્લાહને મરજુલ મૌતમેં કહા, મેરે લિયે લહદ બનાના ઔર ઊસ પર કુછ ઇંટે લગાના, જીસ તરહાં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી કબ્ર બનાઇ ગઇ થી.
૨૧૩૭ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી કબ્રમેં સુર્ખ ચાદર રખ્ખી ગઇ થી.
૨૧૩૮ : શમામા બિન શફીસે રિવાયત હૈ કે, હમ ફઝાલા બિન અબી ઊબૈદ કે સાથ રુમ કે શહર રોડસમેં થે, હમારે એક સાથીકા ઇન્તકાલ હો ગયા. તો હજરત ફઝાલા રદીઅલ્લાહો અન્હોને હુકમ દિયા કે ઉનકી કબર બરાબર કર દી જાએ. ઔર બયાન કિયા કે રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા થા, કબરે જમીન કે બરાબર કર દી જાએ.

૨૧૩૯ : અબુલ હય્યાઝ અસદીસે રિવાયત હૈ કે, મુજસે હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુને કહા કે કયા મૈં તુમ્હે ઊસ કામ કે લિયે ના ભેજું જીસ કામ કે લિયે મુજે રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ભેજા થા. કે મૈં હર તસ્વીરકો મિટાદું ઔર હર ઊંચી કબરકો બરાબર કર દું.

૨૧૪૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી રિવાયત મન્કુલ હૈ મગર ઇસમેં તસ્વીરકા ઝિક્ર નહીં હૈ.

૨૧૪૧ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલમને કબ્રકો પુખ્તા બનાને, ઊસ પર બૈઠને ઔર ઊસ પર ઇમારત તામીર કરનેસે મના ફરમાયા હૈ.

૨૧૪૨ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૧૪૩ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કબરોં કે પુખ્તા બનાનેસે મના કરમાયા હૈ.

૨૧૪૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો ત્આલા અન્હોંસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અગર કોઇ શખ્શ અંગારો પર બૈઠ જાએ જીસસે ઊસકે કપડે જલ જાએં ઔર ઊસકી ખાલ તક પહોંચ જાએ તો યે કબ્ર પર બૈઠનેસે બેહતર હૈ.

૨૧૪૫ : એક ઔર સનદસેભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૧૪૬ : હજરત અબુ મરસદ ગનવી રદીઅલ્લાહોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''(ન તો) કબરોંકી તરફ નમાઝ પળ્હો, ના (તો) ઊન પર બૈઠો.

૨૧૪૭ : હજરત અબુ મરસદ ગનવી રદીઅલ્લાહોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''(ન તો) કબરોંકી તરફ નમાઝ પળ્હો, ના (તો) ઊન પર બૈઠો

૨૧૪૮ : ઉબાદ બિન ઊબૈદુલ્લાહ બિન ઝુબૈર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા કે હજરત સાઅદ બિન અલી વક્કાસ રદીઅલ્લાહો અન્હાકો જનાઝા મસ્જીદમેં લાયા જાએ તા કી વો ભી ઊસકી નમાઝે જનાઝા પળ્હ શકે.

સહાબા એ કિરામને ઇસપર એતરાજ કિયા તો હજરત આએશહને ફરમાયા,''લોગ કીસ કદર જલ્દ ભૂલ ગએ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને સુહૈલ બિન બયદાઅકી નમાઝ મસ્જીદહીમેં પળ્હી થી.

૨૧૪૯ : ઊબાદ બિન ઊબૈદુલ્લાહ બિન જુબૈર (રદીઅલ્લાહ) કહેતે હૈં જબ હજરત સાઅદ બિન અબી વક્કાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોકા વિસાલ હો ગયા તો અજવાજે મુતહહેરાતને ફરમાયા કે ઊનકા જનાઝા મસ્જીદમેં લે આઓ તા કે હમ ભી ઊનકી નમાઝે જનાઝા પળ્હ લેં. લિહાઝા ઐસા હી કિયા ગયા ઔર જનાઝા ઊન કે હુજરોં કે સામને રખ દિયા ગયા. તા કે વો ભી નમાઝ જનાઝા પળ્હ લે.

ફિર જનાઝેકો મુકાઅદકી તરફસે બાબુલ જનાઇઝસે બહાર લે જાયા ગયા, જબ સહાબાકો ઇસકા પતા ચલા તો ઉન્હોંને ઇસ પર એતરાઝ કિયા ઔર કહા જનાઝેકો મસ્જીદમેં નહીં લે જાયા જાતા.

હજરત આએશહને ફરમાયા,''લોગ કીસ કદર જલ્દ હર બાત પે એતરાઝ કરને લગે હૈ, જીસકો વો નહીં જાનતે, વો જનાઝેકો મસ્જીદમેં લાએ જાને પર એતરાઝ કર રહે હૈ. હાલાંકી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને સુહૈલ બિન બયદઅકી નમાઝે જનાઝા મસ્જીદહીમેં પઢી થી.

૨૧૫૦ : અબુ સલમા બિન અબ્દુર્રહમાન કહતે હૈ કે, જબ સાઅદ બિન અબી વક્કાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોકા વિસાલ હુઆ તો હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''ઊન કે જનાઝેકો મસ્જીદમેં દાખિલ કરો તા કી મૈં ઇસ પર નમાઝે જનાઝા પઢું.

સહાબાકી તરફસે ઇસપર એતરાઝ કિયા ગયા. તો હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''બખુદા ! રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બયદાઅ કે દો બેટે સહલ ઔર ઊસ કે ભાઇકી નમાઝે જનાઝા મસ્જીદમેં પઢી થી.

૨૧૫૧ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી મેરે યહાં બારી હોતી થી તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ રાત કે આખિરી હિસ્સેમેં (જન્નતુલ) બકીઅ તશરીફ લે જાતે ઔર ફરમાતે ''અય જમાઅતે મુઅમેનીન ! અસસલામો અલયકુમ ! તુમ્હારે પાસ વો ચીજ આ ચુકી હૈ જીસકા તુમસે વાદા કિયા ગયા થા. ઇન્શાઅલ્લાહ ! હમભી તુમ્હારે સાથ લાહક હોનેવાલે હૈ. અય અલ્લાહ ! બકીઅ ગરકદવાલોંકી મગફેરત ફરમા !''

૨૧૫૨ : ઇબ્ને જુરૈજ ફરમાતે હૈ કે, મુજસે કુરૈશ કે એક શખ્શને કહા, કે મુહંમદ બિન કૈસ (બિન મખ્જુમા બિન મુતલીબ) એક દિન કહને લગે, ક્યા મૈં તુઝે અપની ઔર અપની માં કી તરફસે હદીષ ના બયાન કરૂ ? રાવીકા કહેના હૈ કે, હમ સમજે વો અપની નસબી માં કા ઝિક્ર કર રહે હૈ. ઊન્હોંને કહા કે, હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા,''કયા મૈં તુમકો અપની તરફસે ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી તરફસે હદીષ ના બયાન કરૂં ?

હમને કહા, ક્યું નહીં ?

હજરત આએશહને ફરમાયા,''ઊસ રાતકી બાત હૈ જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મેરે ઘર થે, આપને કરવટ લેકર ચાદર ઓઢી ઔર જુતે નિકાલ કર આપને કદમોં કે સામને રખે ઔર ચાદરકી એક તરફ અપને બિસ્તર પર બિછા કર લેટ ગએ. થોડી દેર મેરી નીંદ કે ખયાલસે ઠહરે રહે. ફિર આહિસ્તાસે ચાદર ઓઢી. જુતા પહેના, ચુપકેસે દરવાજા ખોલા આરામસે બાહર નિકલે ઔર આહિસ્તાસે દરવાજા બંદ કર દિયા. મૈંને ભી એક ચાદર સર પર ઓઢી, એક ચાદર અપની ગિર્દ લપેટી, ઔર આપ કે પીછે પીછે ચલ પડી. આપ (જન્નતુલ) બકી પહોંચે ઔર દેર તક ખડે રહે. ફિર આપને તીન બાર અપને હાથ

ઊઠાએ ઔર વાપસ લૌટને લગે. મૈં ભી વાપસ ચલ પડી. આપ તેજ ચલે મૈં ભી તેજ ચલી. આપ ઔર તેજ ચલે મૈં ભી ઔર તેજ ચલી. આપ ઘર આએ મૈં આપસે પહેલે ઘર પહુંચ ગઇ ઔર આતે હી લેટ ગઇ. આપને દાખિલ હોકર ફરમાયા,''અય આએશહ ! કયા હુઆ ?તુમ્હારા સાંસ ક્યું ચઢ રહા હૈ ?

મૈંને કહા, કોઇ ખાસ બાત નહીં.

આપને ફરમાયા,''તુમ ખુદ બતાદો વરના મુજે લતીફો, ખબીર (અલ્લાહ) બતા દેગા.

મૈંને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! આપ પર મેરે માં બાપ ફિદા હોં. ફિર મૈંને સારી બાત બતા દી.

આપને ફરમાયા,''મેરે આગે જો એક હૌલાસા નજર આ રહા થા વો તુમ થી ?

મૈંને કહા, હાં

આપને શફકતસે મેરે સીને પર એક હાથ મારા, જીસસે મુજે દર્દ હુઆ. ફિર ફરમાયા,''કયા તુમને યે ખયાલ કિયા થા કે અલ્લાહ ઔર ઊસકા રસૂલ તુમ્હારા હક માર રહા હૈ ?

મૈંને સોચા કે જબ લોગ હુઝુરસે કુછ છુપાતે હૈ તો અલ્લાહ ત્આલા ઊન્હેં બતા દેતા હૈ.

આપને ફરમાયા,''જબ તુમને મુજે દેખા થા ઊસ વક્ત જીબ્રીલ મેરે પાસ આયા થા. ઊસને મુજે બુલાયા ઔર તુમકો મખફી રખા. મૈં ઊસ કે બુલાને પર ગયા ઔર મૈંને ભી તુમસે મખફી રખા.

વો તુમ્હારે પાસ નહીં આએ થે ક્યું કે તુમ શાયદ જ્યદા કે કપડે ઊતાર ચુકી થી. ઔર મૈંને યે ખયાલ કિયા થા કે તુમ સો ચુકી હો, મૈંને તુમ્હે જગાના મુનાસિબ નહી સમજા ઔર યે ભી ખયાલ આયા કે તુમ ગભરાઓગી.

આપને ફરમાયા,''તુમ્હારા રબ તુમ્હે હુકમ દેતા હૈ કે, તુમ જાકર અહેલે બકીઅ કે લિયે બખ્શીશકી દુઆ કરો.

હજરત આએશહ ફરમાતી હૈ મૈંને પુછા, યા રસૂલુલ્લાહ ! કીસ તરહાં દુઆ કરું ?

આપને ફરમાયા,''અય મુઅમીનો ઔર મુસલમાનોં કે ઘરવાલોં જો હમસે પહેલે જા ચુકે હૈ ઔર જો બાદમેં જાનેવાલે હૈ. સબ પર અલ્લાહ ત્આલા રહમ ફરમાએ, ઔર હમ ભી ઇન્શાઅલ્લાહ તુમ્હારે સાથ લાહક હોંગે.

૨૧૫૩ : હજરત બુરૈદહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હમેં તાલીમ દેતે થે કે જબ વો કબ્રસ્તાન જાએ તો કહે, અય મુસલમાનોં કે ઘરવાલો ! અસ્સલામો અલયકુમ. ઇન્શાઅલ્લાહ, હમ તુમ્હારે સાથ લાહક હોંગે. હમ અલ્લાહ ત્આલાસે અપને ઔર તુમ્હારે લિયે આફિયતકા સવાલ કરતે હૈ.

૨૧૫૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયાકે, મૈંને અપને રબસે અપની માં કે લિયે ઇસસ્તગફારકી ઇજાજત

માંગી તો અલ્લાહત્આલાને ઇજાજત નહીં દી, ફિર અપની માં કી કબ્રકી ઝિયારતકી ઇજાજત માંગી તો અલ્લાહત્આલાને ઇજાજત દે દી.

૨૧૫૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને અપની વાલીદાકી કબ્રકી ઝિયારતકી તો રોએ ઔર આપ કે ગિર્દ ખડે લોગ ભી રોએ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘મૈંને અપને રબસે અપની વાલેદહકી ઇસ્તગફાર કે લિયે દુઆ માંગી થી. તો મુજે ઇજાજત નહીં મિલી. ફિર ઊનકી કબ્રકી ઝિયારત કે લિયે ઇજાજત માંગી તો મુજે ઇજાજત દે દી ગઇ. પસ કબરોંકી ઝિયારત કિયાં કરો ક્યું કે યે મૌતકો યાદ દિલાતી હૈ.

૨૧૫૬ : હજરત બુરૈદહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘મૈંને તુમ્હેં કબરોંકી ઝિયારતસે મના કિયા થા. તુમ ઊનકી ઝિયારત કિયાં કરો. ઔર મૈંને તુમ્હેં તીન દિન કે બાદ કુરબાની કે ગોશ્તકો રખનેસે મના કિયા થા. અબ તુમ ઊન્હેં રખ શકતે હો. મૈંને તુમ્હેં મશકીઝોં કે અલાવા ઔર ચીજોમેં નબીઝ પીનેસે મના કિયા થા અબ તુમ સબ કિસ્મ કે બરતનોંમેં નબીઝ પી લીયાં કરો ઔર નશા આવર ચીજકો ઇસ્તમાલ મત કરો.

૨૧૫૭ : દૂસરે કંઇ અસ્નાદસે ભી યે હદીષ રિવાયત હુઇ હૈ.

૨૧૫૮ : હજરત જાબિર બિન સમૂરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સામને એક શખ્શકો લાયા ગયા. જીસને અપને આપકો એક તીરસે હલાક કર લિયા થા. આપને ઊસકી નમાઝે જનાઝા નહીં પળ્હી.

કિતાબુ-ઝ-ઝકાત
(ઝકાત અદા કરનેકા બયાન)

૨૧૫૯ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''પાંચ વસ્ક (બતીસ મન)સે કમ (ઝરઇ પૈદાવાર) પર ઝકાત વાજીબ નહીં હૈ, ના પાંચસે કમ ઊંટ (હો તો (ઝકાત વાજીબ નહીં હૈ) મેં ઝકાત હૈ ઔર ના હી પાંચ ઔકિયા (દો સો દિરહમ) યા સાઢે બાવન તોલા (૬૧૨.૩૬ ગ્રામ) ચાંદીસે કમમેં ઝકાત (વાજીબ) નહીં હૈ.

૨૧૬૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૧૬૧ : હજરત અબુ સઇદ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ અપને હાથકી પાંચ ઊંગલિયોંસે ઇશારા કર કે ફરમા રહે થે, ઇસ કે બાદ ઉપરવાલી હદીષ રિવાયત કી હૈ.

૨૧૬૨ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''પાંચ વસ્કસે કમમેં ઝકાત નહીં હૈં,પાંચ ઊંટોસે કમમેં ઝકાત નહીં હૈ ઔર ના પાંચ ઔકિયા ચાંદીસે કમમેં ઝકાત હૈ.

૨૧૬૩ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''પાંચ વસ્ક ખજુરસે કમમેં ઝકાત નહીં ઔર ના ઊસસે કમ ગલ્લે પર ઝકાત હૈ.''

૨૧૬૪ : અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ગલ્લા ઔર ખજુર જબ તક પાંચ વસ્ક ના હો ઊનમેં ઝકાત વાજીબ નહીં ઔર ના પાંચ ઊંટોસે કમમેં ઔર ના પાંચ ઔકિયા ચાંદીસે કમમેં ઝકાત વાજીબ હૈ.''

૨૧૬૫ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત હૈ.

૨૧૬૬ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત હૈ ઇસમેં ખજુરકી જગહ ફલોંકા લફઝ હૈ.

૨૧૬૭ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહસે (રદીઅલ્લાહો અન્હા) રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''પાંચ ઔકિયા ચાંદીસે કમમેં ઝકાત નહીં, ના પાંચ ઊંટોસે કમમે ઝકાત હૈં,ઔર ના પાંચ વસકસે કમ ખજુરમેં ઝકાત હૈ.''

૨૧૬૮ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીન જમીનોંકો દરિયા ઔર બારીશ સૈરાબ કરે ઊનમેં ઊશ્ર હૈ. (૧/૧૦ દસવાં હિસ્સા) ઔર જો જમીને ઊંટ કે જરીએ સૈરાબ કી જાએ ઊનમેં નિસ્ફ ઊશ્ર હૈ (૧/૨૦ બીસવા હિસ્સા).''

૨૧૬૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુસલમાન પર ઊસ કે ગુલામ ઔર ઘોંડેમેં ઝકાત નહીં હૈ.''

૨૧૭૦ : ઐસી હી એક ઔર હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૧૭૧ : ઐસી હી એક ઔર હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૧૭૨ : હજરત અબુ હુરૈરહસે રદીઅલ્લાહો અન્હો રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ગુલામ પર ઝકાત નહીં હૈ મગર સદકએ ફિતર હૈ.''
૨૧૭૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોકો ઝકાત વસુલ કરને કે લિયે ભેજા. ફિર આપકો બતાયા ગયાકે, ઇબ્ને જમીલા હજરત ખાલીદ બિન વલીદ, ઊમ્મે રસૂલુલ્લાહ સલલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ ઔર હજરત અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ઝકાત નહીં દી તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઇબ્ને જમીલકો તો સિર્ફ યે ચીજ ના-ગંવાર હુઇ કે વો મોહતાજ થા ઔર અલ્લાહ ત્આલાને ઊસકો ગની કર દિયા.
રહે ખાલિદ બિન વલીદ, તો તુમ ઊન કે સાથ ઝયાદતી કરતે હો ક્યું કે ઊન્હોંને તો અપની જરહેં ઔર હથિયાર તક અલ્લાહકી રાહમેં વકફ કિયે હુએ હૈ, બાકી રહે અબ્બાસ તો જીતની ઝકાત ઊન પર વાજીબ હૈ ઊસસે દુગની મૈં અદા કર દુંગા. ''

ફિર ફરમાયા,''અય ઊમર ! કયા તુમ નહીં જાનતે કે કીસી શખ્શકા ચચા ઊસ કે બાપકી મિસ્લ હોતા હૈ ? ''

બાબ : ૨૭૬ સદક-એ-ફિત્ર

૨૧૪૭ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને રમઝાન કે સબબસે મુસલમાનોં પર એક સાઅ (સાઢે ચાર શેર) યા એક સાઅ જવ સદકએ ફિત્ર મુકર્રર કિયા. ચાહે વો આઝાદ હો યા ગુલામ, મર્દ હો યા ઔરત.
૨૧૭૫ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહેસે વ સલ્લમને હર રમઝાન પર એક સાઅ ખજુર યા એક સાઅ જવ સદકએ ફિત્ર મુકર્રર કિયા ચાહે વો આઝાદ હો યા ગુલામ છોટા હો યા બડા.
૨૧૭૬ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હર આઝાદ ઔર ગુલામ, હર મર્દ ઔર ઔરત પર એક સાઅ ખજુર યા એક સાઅ જવ સદકાએ ફિત્ર મુકર્રર કિયાથા ઔર લોગોને ઇસ કે કાયમ મુકામ નિશ્ફ સાઅ (સવા દો શેર) ગેહુંકો કર લિયા.
૨૧૭૭ : ઐસી હી હદીષ થોંડે ફર્ક કે સાથ રિવાયત કી ગઇ હૈ.
૨૧૭૮ : ઉપર જૈસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ ઇસમેં યે હૈ કે, મુસલમાનોં પર એક સાઅ ખજુર યા એક સાઅ જવ સદકાએ ફિત્ર મુકર્રર કિયા હૈ ચાહે વો આઝાદ હો યા ગુલામ છોટા હો યા બડા.
૨૧૭૯ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ એક સાઅ તઆમ, યા એક સાઅ જવ, યા એક સાઅ ખજુર, યા એક સાઅ પનીર યા એક સાઅ કિસમીસ સદક-એ-ફિત્ર અદા કરતેથે.

૨૧૮૦ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ હમમેં મૌજુદ થે. ઊસ વક્ત હમ હર છોટે ઔર બડે, આઝાદ ઔર ગુલામકી તરફસે એક સાઅ તઆમ યા એક સાઅ જવ, યા એક સાઅ ખજુર, યા એક સાઅ પનીર યા એક સાઅ કિસમીસ સદકાએ ફિત્ર અદા કરતેથે.

હમ યે સદકએ ફિતર ઇસી તરહાં અદા કરતે થે હત્તા કે હજરત મુઆવીયા હજજ યા ઊમરાહ કે લિયે આએ ઊન્હોંને મિંબર પર ખડે હોકર લોગોં કે સામને તકરીરકી ઔર કહા કે શામ કે ગન્દુમ (ગેહું)કા નિસ્ફ સાઅ એક સાઅ ખજુર કે બરાબર હોગા. ફિર લોગોં ને ઊસ પર અમલ કરના શરૂ કર દિયા.

હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, મૈં અપની પુરી જીન્દગી ઇસી તરહાં સદક-એ-ફિત્ર અદા કરતા રહુંગા જીસ તરહાં પહેલે અદા કિયા કરતા થા.

૨૧૮૧ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જીસ વકત રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ હમમેં મૌજુદ થે, ઉસ વક્ત હમ હર છોટે બડે ઔર આઝાદ ઔર ગુલામકી તરફસે તીન તરહ સદકાં એ ફિત્ર અદા કિયા કરતે થે. એક સાઅ ખજુર યા એક સાઅ પનીર યા એક સાઅ જવ. હમ યુંહી સદકા-એ-ફિત્ર અદા કિયા કરતેથે, હત્તા કે અમીર મુઆવીયા રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા કે દો મુદ ગંદુમ એક સાઅ ખજુર કે બરાબર હૈ. હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, મૈં અપની પુરી જીન્દગી ઇસી તરહાં સદક-એ-ફિત્ર અદા કરતા રહુંગા જીસ તરહાં પહેલે અદા કિયા કરતા થા.

૨૧૮૨ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હો રિવાયત કરતે હૈ કે, હમ તીન કિસ્મસે સદકા-એ-ફિત્ર દિયા કરતેથે. પનીર, ખજુર ઔર જવ.

૨૧૮૩ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરીસે રિવાયત હૈ કી જબ હજરત મુઆવીયાને નિસ્ફ સાઅ ગંદુમકો એક સાઅ ખજુર કે બરાબર કરાર દિયા તો મેને ઉસકા ઇનકાર કિયા ઔર કહામેં ઇસી તરહ સદકા-એ-ફિત્ર અદા કરતા રહુંગા. જીસ તરહ રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં કિયા કરતા થા યાને એક સાઅ ખજુર યા એક સાઅ કિસમિસ યા એક સાઅ જવ યા એક સાઅ પનીર.

૨૧૮૪ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બીન ઉમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હુકમ દિયા થા કે સદકા-એ-ફિત્ર નમાઝએ-ઇદ કે લિયે જાનેસે પેહલે અદા કિયા જાએ.

૨૧૮૫ : એક સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મનકુલ હે.

બાબ ૨૭૭ :- ઝકાત ના દેનેકા ગુનાહ

૨૧૮૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહોત્આલા અન્હોસે રિવાયત હૈ કે રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા જો શખ્શ સોના ચાંદી રખતા હો ઔર ઉસકા હક ના અદા કરતા હો તો કયામત કે દિન ઉસ કે લિયે આગકી ચટ્ટાનોકી પરત બનાઇ જાયેગી ઔર ઉસ કે પેહલુ ઔર હોઠકો ઉસ કે સાથ દાગા જાયેગા. એક બાર યે અમલ કરને કે બાદ દોબારા

લૌટાયા જાયેગા. જો દિન પચાસ હજાર સાલ કે બરાબર, હૈ ઉન દીન યે અમલ મુસલસલ હોતા રહેગા ઔર આખિર જબ તમામ લોગો કે ફેંસલે હો જાયેંગે તો ઉસે જન્નત યા જહન્નુમકા રાસ્તા દિખા દિયા જાયેગા.

અર્ઝ કિયા યા રસુલલ્લાહ ઊંટવાલોકા કયા હોગા ?

ફરમાયા, "જો ઊંટવાલા ઊંટોકા હક અદા નહિ કરેગા ઔર ઊંટોકા હકકમેંસે યે ભી હૈ કે, પાની પીલાનેંકા દેના. ઊંટોકા દૂધ દોહકર ગરીબોકો પીલાયા જાયે. કયામત કે દિન એક ચટિયલ ઝમીન પર લેટા દેયા જાયેગા. ઉસ વક્ત વો ઊંટ આયેંગે. યહાં તક કી વો બહોત ફરબાહ હોંગે ઔર ઉનમેંસે કોઇ બચ્ચા તક ગુમ નહિ હોગા વો ઉસ સખ્શકો અપને ખુરોસે ગૂંદેગેં ઔર અપને મુંહસે કાટેંગે. ઉનકા એક રેવળ ગુજર જાયેગા તો દૂસરી આ જાયેગા. પચાસ હજાર સાલ કે બરાબર દેરીમે યે સિલસિલા યુંહી જારી રહેંગા. હત્તા કે જબ લોગો કે ફેંસલે હો જાયેંગે તબ ઉસે જન્નત યા જહન્નમકા રાસ્તા દિખા દિયા જાયેગા. "

અર્જ કિયા, યા રસુલલ્લાહ ગાય ઔર બકરીયોં વાલોંકા કયા હાલ હોગા ?

ફરમાયા, ગાય ઔર બકરીયોંવાલા ઉનકા હક અદા ના કરેગા ઉસે કયામત કે દિન ચટિયલ મેદાનમેં ઉસે મુંહ કે બલ ગિરાયા જાયેગા. તમામ ગાય ઔર બકરીયાં ઉસકો અપને ખુરોંસે રોંદેંગી ઔર શિંગોસે મારેગી.

ઉસ રોજ ઉનમે ના કોઇ ઉલ્ટે સિંગવાલી હોગી ના બગૈર સિંગવાલી ના ટુટે હુએ સિંગવાલી. એક રેવળ ગુજરને કે બાદ ફૌરન દુસરા આ જાયેગા ઔર પચાસ હજાર સાલ કે બરાબર દિનમે યુંહી હોતા રહેગા યહાં તક કી લોગો કે દરમિયાન ફેંસલા કર દિયા જાયેગા. ફિર ઉસે જન્નત યા જહન્નમકા રાસ્તા દિખા દિયા જાયેગા.

અર્જ કિયા યા રસુલલ્લાહ ઘોડોંવાલોંકા કયા હોગા ?

આપને ફરમાયા ઘોડોંકી તીન કિસમેં હે, ઘોંડે માલિક કે લિયે બોઝ હોતે હૈં,માલિક કે લિયે સતર હોતે હે ઔર માલિક કે લિયે અજર હોતે હૈં,બોઝ વો ઘોંડે હોતે હે જીસકો માલિકને દિખાવે કર કર ઔર મુસલમાનોંકા ઇઝા પહોંચાને કે લિયે રખા હો વો ઘોંડે માલિક કે લિયે બોઝકા બાઅસ હૈ ઔર માલિક કે લિયે સતર વો ઘોંડે કે જીસે માલિકને રાહે ખુદામેં બાંધા હો ફિર વો ઉન હકુકકો ના ભુલા હો જો ઘોડોંકી પીઠો ઔર ગર્દનોસે વાબસ્તા હૈ યે ઘોંડે માલિક કે લિયે સતર બાઅસ હે ઔર જો ઘોંડે માલિક કે લિયે અજર હે યે વો ઘોંડે હે જો માલિકકો રાહે ખુદામેં મુસલમાનો કે લિયે બાંધા હો, કીસી ચારાગાહ યા બાગમેં યે ઘોંડે ચારાગાહ યા બાગસે જો કુછ ખાયેંગે યા પેશાબ યા લીદ કરેંગે ઉસ કે બરાબર માલિકકી નેકિયાં લીખ દી જાયેંગી ઔર અગર ઘોંડે રસ્સી તુડાકર એક યા દો ટીલોંકા ચક્કર લગાયેંગે તો અલ્લાહ ત્આલા ઉન કે કદમોં કે નિશાનાત ઔર લિદ કે બરાબર માલિક કે લિએ નેકિયા લીખ દેગા ઔર અગર માલિક ઘોડોંકો લેકર નહેર પરસે ગુજરે ઔર બગૈર ઇરાદા કે ભી ઘોંડે પાની પી લે તો પાની બરાબર માલિકકી નેકિયાં લીખ દેગા.

અર્ઝ કિયા યા રસુલલ્લાહ ગધોં કે બારેમેં ક્યા હુકમ હૈ ?

ફરમાયા,''ગધોં કે બારેમેં મુજપર કોઇ હુકમ નાઝિલ નહીં હુઆ અલબત્તા યે જામેઅ આયાત હૈ.''

ફ-મંય-યઅમલ મિશકાલ ઝર-રતીન ખૈરંય્યરહ, વ-મંય-યઅમલ મિશકાલ ઝર-રતીન શરંય્યરહ, (સુર-એ-ઝિલઝાલ ૯૯ : ૭)

તરજુમા :- જીસને જર્રા બરાબર નેકીકી વો ઉસકી જઝા દેખેગાં ઔર જીસને જર્રા બરાબર બુરાઇકી ઉસકી સઝા પાયેગા.

૨૧૮૭ : રિવાયતે સાબિકાકી તરહ ઝૈદ બીન અસ્લમસે રિવાયત હૈ લેકીન અલ્ફાઝે હદીષમે ફર્ક હૈ ઇસ રિવાયતમે મા-મીન સાહબીો ઇબીલી-લ-લાયુઅદદીઓ હકક-હા હૈ. મિન્હા હકકહા નહીં હૈ ઔર ઇસમે હૈ , લા યફકીદુ મિન્હા ફસલંવ્વ-વાહેદં-વ્વકાલા યુકવાબેહા જન્બાહુ વ જબહતો વઝરુહુ હૈ.

૨૧૮૮ : હજરત અબુ હુરૈરા રદીઅલ્લાહો અન્હો બયાન કરતે હે કી રસુલલ્લાહો સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો શાહેબે ખઝાના; કી અપને ખઝાનેકી ઝકાત અદા નહિ કરેગા ઉસ કે ખઝાનેકો જહન્નુમમેં ગરમ કર કે સબ ખઝાનેકો પેહલુઆન ઔર પેશાનીકો દાગા જાયેગા. યહાં તક કી અલ્લાહ ત્આલા ઉસ દીન અપને બંદોકા ફૈસલા ફરમાએગા, જો પચાસ હજાર સાલ કે બરાબર હોગા ફિર વો શખ્શ અપના રાસ્તા દેખ લેગા. જો યા જન્નતકી તરફ હોગા યા. જહન્નુમકી તરફ ઔર જો ઊંટવાલા ઊંટોં કી ઝકાત અદા નહિ કરેગા ઉસકો ચટીયલ મૈદાનમેં ગિરા દિયા જાએગા. ઔર ઇન્તેહાઇ ફરબા જીસ્મ કે ઊંટ જાહિર હો કર ઉસસે રૌંદતે હુએ ગુજર જાએંગે. એક રેવડ કે બાદ દુસરા રેવડ રૌંદતા હુઆ ગુજર જાએગા. હત્તા કે અલ્લાહ ત્આલા અપને ફૈસલા ફરમાએગા, જો દીન પચાસ હજાર સાલ કે બરાબર હોગા ફિર વો અપના રસ્તા દેખ લેગા, જો યા જન્નતકી તરફ હોગા યા જહન્નમકી તરફ ઔર જો બકરિયોંવાલા બકરીયોંકી ઝકાત અદા નહીં કરેગા ઉસે ચટીયાલ મૈદાનમેં ગિરા દિયા જાએગા ઔર ઇન્તહાઇ ફરબા જીસ્મમેં ઊસકી બકરીયાં જાહિર હો કર ઊસકો અપનો ખુરીયોંસે રૌંદતી હુઇ ચલી જાએંગી ઔર યહાંસે ઊસકો મારેગી જબ બકરીયોંકા એક રેવડ ઊસે રૌંદતે હુએ ગુજર જાએગા તો દૂસરા રેવડ આ જાએગા. હત્તા કે અલ્લાહ ત્આલા ઊસ દિન અપને બંદેકા ફૈસલા કર દેગા. જો પચાસ હજાર સાલોં કે બરાબર હોગા ફિર વો શખ્શ અપના રાસ્તા દેખ લેગા. જો યા જન્નતકી તરફ હોગા યા. જહન્નુમકી તરફ સુહેલ (જો કે રાવી હૈ) ફરમાતે હૈ કે, મૈં નહી જાનતા કે ગાયોંકા ઝિક્ર કિયા યા નહીં. ''

સહાબાને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ઔર ગધોં કે બારેમેં ?

આપને ફરમાયા,''ગધોંકી પેશાનીસે કયામત તક ખૈર વાબસ્તા રહેગી ઔર ફરમાયા ઘોંડે તીન કિસ્મ કે હોતે હૈં,વો કીસી શખ્શ કે લિયે અજર હોતે હૈ કીસી કે લિયે સતર હોતે ઔર કીસી કે લિયે બોજ હોતે હૈં,જો ઘોંડે અજર હોતે હૈ વો યે હૈં જીસને આદમી રાહે ખુદા કે લિયે તૈયાર રખતા હૈ, ઊન ઘોડોં કે પેટમેં જો સુરાબી જાતા હૈ અલ્લાહ ત્આલા ઉસ કે બદલેમેં અજર લિખ દેતા હૈ. વો ઊસકો જીસ ચારાગાહમેં ચરાતા હૈ ઔર ઊસમે વો જો કુછ ચરાતા હૈ અલ્લાહ ત્આલા ઊસકા અજર લિખ દેતા હૈ ઔર અગર વો ઊસે કિસી દરિયાસે પાની

પીલાએ તો ઊસ કે પેટમેં પાનીકા જો કતરા ભી જાતા હૈ ઊસકા અજર મિલતા હૈ યહાં તક કે ફરમાયા,''ઊસ કે પેશાબ ઔર લીદકી વજહસેભી અજર મિલતા હૈ. ઔર યે ઘોંડે એક યા દો ટીલોંકા ચક્કર લગાએ તો ઊન કે હર કદમસે અજર મિલતા હૈ.''

રહે વો ઘાંડે જો સતર હૈ વો યે હૈ જીન્હેં કોઇ શખ્શ અપને ઠાઠ બાઠ ઔર રૂઆબ દાબ કે લિયે રખતા હૈ મગર વો શખ્શ તંગી ઔર ફરાખીમેં ઊન હુકક કો નહીં ભૂલતા જો ઘોડોંકી પેટોં ઔર પીઠોં કે સાથ વાબસ્તા હૈ.

રહે વો ઘોંડે જો બોજ હૈ વો યે હૈ જીનકો માલીકને ગરૂર, તકબ્બુર વ દિખલાવે ઔર ઇત્તરાહટ કે લિયે રખ્ખા હો યે વો ઘોંડે હૈ જો માલીક કે લિયે સબબે વબાલ હોતે હૈ.

સહાબાને પૂછા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ગધોં કે બારેમેં ?

આપને ફરમાયા,''ઊન કે બારેમેં મુજ પર કોઇ હુકમ નાઝિલ નહીં હુઆ. લેકીન યે આયત જો સબકો સામિલ હૈ.''

ફ-મંય-યઅમલ મિશકાલ ઝર-રતીન ખૈરંય્યરહ, વ-મંય-યઅમલ મિશકાલ ઝર-રતીન શરંય્યરહ,

તરજુમા :- જીસને જર્રા બરાબર નેકી કી વો ઊસકી જઝા પાએગા ઔર જીસ શખ્શને એક જર્રા કે બરાબર બુરાઇ કી વો ઊસકી રઝા પાએગા.

૨૧૮૯ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૧૯૦ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ લેકીન હદીષમે બરાબર સીંગોકી બજાએ શિકસ્તા શિંગોવાલી બકરીયા હૈ ઔર પેશાનીકા ઝિક્ર નહીં હૈ ઔર પહેલુ ઔર પુસ્ત કે દાગે જાનેકા ઝિક્ર હૈ.

૨૧૯૧ : એક ઔર સનદસે હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી રિવાયત હૈ કે, અગર આદમી અલ્લાહ ત્આલા કે ઊસ હક કો અદા ના કરે જો ઊંટોમેં વાજીબ હૈ,યા ઊંટોકા સદકા ના દે, બાકી રિવાયત વૈસી હી હૈ જો ઉપર ગુજરી.

૨૧૯૨ : હજરત જાબિર બિન અબુલ્લાહ રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો ઊંટોવાલા ઊંટોકા હક અદા નહીં કરેગા કયામત કે દિન ઊસ કે ઊંટ, અસલ તાદાદસે બઢકર આએંગે ઔર ઉન કે સામને ચટીયલ મૈદાનમેં માલિકકો બિઠા દિયા જાએગા ઔર ઊંટ ઊસકો અપની ટાંગો ઔર ખુરીયોંસે રૌંદતે હુએ ગુજરેંગે. ઔર જો ગાયોંવાલા ગાયોંકા હક અદા નહીં કરેગા તો કયામત કે દિન વો ગાયેં અસલ તાદાદસે બઢકર આએંગી ઔર ઊસ કે માલીકકો ચટીયલ મૈદાનમેં બૈઠા દિયા જાએગા ઔર વો ઊસકો મારતી હુઇ ઔર પૈરાંસે રૌંદતી હુઇ ગુજર જાએંગી ઔર જો બકરીયોંવાલા બકરીયોંકા હક અદા નહીં કરેગા તો કયામત કે દિન વો બકરીયાં અસલ તાદાદસે બઢકર આએંગી ઔર ઊસ કે માલીકકો ચટીયલ મૈદાનમેં બૈઠા દિયા જાએગા ઔર વો ઊસકો મારતી હુઇ ઔર પૈરાંસે રૌંદતી હુઇ ગુજર જાએંગી ગુજર જાએંગી. ઊસ રોજ ઉનમેં ના કોઇ બગૈર સીંગ કે હોગી ના ટૂટી હુઇ શિંગવાલી ઔર જો સાહેબે ખઝાના અપને ખઝાનેમેંસે અલ્લાહ ત્આલાકા હક અદા નહીં કરેગા તો કયામત કે દિન ઊસકા ખઝાના ગંજે સાંપકી શક્લમેં મુંહ

ખોલે ઉસ કે પીછે દૌડેગા, માલિ કે ખઝાના ભાગેગા તો એક મુનાદિ આવાજ દેકર કહેગા, અપના ખઝાના લે લો હમે ઇસકી જરૂરત નહીં હૈ. જબ માલિ કે ખઝાનાકો કોઇ રસ્તા નજર નહીં આએગા તો વો સાંપ નુમા ખઝાને કે મુંહમેં હાથ ડાલ દેગા ઔર વો સાંપ ઉસકો ઊંટકી તરહાં ચબાએગા. ''

અબુ ઝહીર (રાવી) ફરમાતે હૈ કે, હમને ઊબૈદ બિન ઊમૈરસે સુના વો ઇસી તરહાં બયાન કરતે થે ફિર હમને હજરત જાબિરસે પુછા તો ઊન્હોંને ઊબૈદ બિન ઊમૈરકી તરહાં બયાન કિયા.

અબુ જહીર કહેતે હૈં કી મૈંને ઊબૈદ બિન ઊમૈરસે સુના એક આદમીને અર્જ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ઊંટોકા ક્યા હક હૈ ?

ફરમાયા,''પાની (પિલાને કે મૌકે) પર ઊસકા દૂધ દોહ લેના (તા કે લોગ પીએં.) ઔર (ડોલ કે જરીએ પાની નિકાલને કે લિયે) ઊંટકો દેના ઔર નર ઊંટકો જુફ્તી કે લિયે આરયતન દેના ઔર ઊંટનીકો દૂધ પીને કે લિયે દેના ઔર રાહે ખુદામેં ઊસ પર લોગોંકા માલ લાદના. ''

૨૧૯૩ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, નબી એ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો ઊંટનીયોં, યા ગાયોં, યા બકરીયોંવાલા ઊનકા હક અદા નહીં કરેગા, કયામત કે દિન ઉસે હમવાર ચટીયલ મૈદાનમેં બૈઠા દિયા જાએગા, ખુરીયોંવાલે જાનવર ઊસે અપની ખુરીયોંસે પામાલ કરેંગે ઔર શિંગોવાલે જાનવર ઊસે શિંગોસે મારેંગે ઊસદિન કોઇ જાનવર બેશિંગા નહી હોગા ઔર શિકસ્તા શિંગવાલા નહીં હોગા. ''

હમને અર્જ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ઉનકા હક કયા હૈ ?

ફરમાયા,''નરકો આરયતન દેના ઔર ડોલમેંસે (પાની નિકાલ લેને કે લિયે) ઊનકો દેના ઔર પાની પિલાતે વક્ત ઊનકા દૂધ દોહના (તા કે કુછ દૂધ ગરીબોકો મિલ જાએ) ઔર રાહે ખુદામેં ઇન પર કીસીકા સવારી કરના. ઔર જો માલદાર અપને માલકી ઝકાત અદા નહીં કરેગા તો કયામત કે દિન ઊસકા માલ ગંજે સાંપકી શકલમેં આકર અપને માલિકકા પિછા કરેગા. માલીક ભાગેગા ઔર વો જહાં જાએગા સાંપ ઊસ કે પીછે જાએગા ઔર ઊસસે કહા જાએગા કે, યે તેરા વહી માલ હૈ જીસ પર તું બુખ્લ કિયા કરતા થા. બિલઆખિર જબ સહાબે માલ કે પાસ કોઇ રાસ્તા ના રહેગા તો અપના હાથ ઊસ કે મુંહમેં ડાલ દેગા ઔર વો સાંપ ઊસ હાથકો ઇસ તરહાં ચબાએગા જીસ તરહાં નર ઊંટ ચબાતા હૈ.''

બાબ ૨૭૮ :- આમેલીને ઝકાતકો રાજી રખના.

૨૧૯૪ : હજરત જુરૈર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, દેહાત કે કુછ લોગોંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હોકર અરજ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ઝકાત વસુલ કરનેવાલે આકર હમ પર જુલ્મ કરતે હૈ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમ ઝકાત વસુલ કરનેવાલોંકો રાઝી કિયાં કરો. ''

હજરત જહીર ફરમાતે હૈ કે, જબસે મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા યે ઈર્શાદ સુના હૈ મુજસે કોઇ જકાત વસુલ કરનેવાલા નારાજ હોકર નહીં ગયા.
૨૧૯૫ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

બાબ ૨૭૯ : ઝકાત અદા નહી કરનેવાલોં પર સદીદ અઝાબ

૨૧૯૬ : હજરત અબુ ઝર રદિઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે,મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખીદમતમેં હાઝિર હુઆ ઔર યહાં તક કી આપ કાબે કે સાયેમેં તશરીફ ફરમાં થે. આપને મુજે દેખકર ફરમાયા, રબ્બે કાબાકી કસમ વો લોગ ખસારેવાલે હૈ મૈં આકર બૈઠ ગયા ફિર બેચૈનીસે ખડા હો ગયા ઔર અર્જ કિયા યા રસૂલુલ્લાહ ! આપ પર મેરે માં-બાપ ફિદા હો વો કોન લોગ હૈ ?

આપને ફરમાયા,''વો લોગ બડે બડે શરમાયાદાર હૈ સિવાય ઊન કે જો ઇધર-ઉધર આગે-પીછે દાયેં-બાયેં ખર્ચ કરતે હૈ ઔર ઐસે શરમાયાદાર બહોત કમ હૈ ઔર જો શખ્શ ઊંટ યા ગાય યા બકરીયાં રખતા હો ઔર ઊનકી ઝકાત ના દેતા હો કયામત કે દિન વો જાનવર પીછલે તમામ દિનોંસે ઝયાદા ફરબાં ઔર ચર્બિવાલે હોકર આયેંગે ઔર અપને શિંગોસે ઉસકો મારેંગે ઔર ખુરિયોંસે રૌંદેંગે, જબ આખિર રૌંદ કર ગુજર જાયેગા તો ફિર પહેલા રૌંદને કે લિયે આ જાયેગા ઔર લોગોં કે દરમિયાન ફૈંસલા હોને તક યુંહી અઝાબ હોતા રહેગા.
૨૧૯૭ : હજરત અબુ ઝર રદિયલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે,મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખીદમતમેં હાજીર હુઆ ઉસ વક્ત આપ કાબે કે સાયેમેં તશરીફ ફરમાં થે બાકી હદીષ ઉપર જૈસી હી હૈ, ઇસમેં યે ઇઝાફા હૈ કે આપને ફરમાયા કસમ હે ઉસ ઝાત કી, જીસ કે કબ્ઝા એ કુદરતમેં મેરી જાન હૈ, જો શખ્શ ઊંટ, ગાય, બકરીયાં છોડકર મર જાયે હાલાંકી ઉસને ઉસકી ઝકાત ના દી હો.
૨૧૯૮ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદિઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મેરે લીયે યે બાત ખુશીકા બાઅસ નહિ કે યે અહદ પહાડ મેરે લીયે સોનેકા બન જાએ ઔર તીન દિનસે જ્યાદા મેરે પાસ એક દિનાર ભી બાકી રહે સિવાય ઉસ દિનાર કે જીસકા મૈં અદાયગી એ કર્ઝ કે લીયે બાકી રખલું.''
૨૧૯૯ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૨૦૦ : હજરત અબુ ઝર રદિઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે,મૈં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ મદીનાકી પથરીલી ઝમીનમેં પૈદલ ચલ રહા થા યહાં તક કી હમ ઓહદ પહાડકો દેખ રહે થે, રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને મુજસે ફરમાયા અબુ ઝર ! મૈંને અર્ઝ કિયા લબ્બૈક યા રસૂલુલ્લાહ આપને ફરમાયા,''અગર યે ઓહદ પહાડ મેરે લિયે સોનેકા બન જાયે તબ ભી મૈં યે નહિ ચાહતા કે તિસરી રાત ઇસમેંસે એક દિનાર ભી બાકી રહે સિવાય ઉસ દિનાર કે જીસકોમેં કર્ઝકી અદાયગી કે લીયે બાકી રખું. મગર મૈં યે ચાહતા હું કે મૈં મુઠ્ઠી ભર ભર કે અલ્લાહ કે બન્દોંમેં વો માલ તકસીમ કરદું, દાયેં-બાયેં ઔર આગે દેતા રહું. હજરત અબુ ઝર કેહતે હૈ હમ ફિર ચલતે રહે આપને ફિર ફરમાયા

અય અબુ ઝર ! મેને કહા લબ્બૈક યા રસૂલુલ્લાહ ? આપને ફરમાયા,''માલદાર લોગ કયામત કે દિન મુફલીશ હોંગે. સિવાય ઉન લોગોં કે જો માલ દેતે રહે હૈ. (ઝકાત) ફિર કુછ દેર ચલને કે બાદ આપને ફરમાયા અબુ ઝર ! મેરે આને તક તુમ યહીં ઠહેરના ફિર આપ ચલે ગયે યહાં તક કી મેરી નજરોંસે ઓઝલ હો ગએ ફિર મેંને કુછ આવાઝ સુની ઔર મુજે ખૌફ હુઆ કી કહીં આપકો કોઇ હાદસા ના પેશ આ ગયા હો. યે સોચકર મેને આપ કે પીછે જાનેકા ઇરાદા કિયા ફિર ફૌરન હી આપકા યે ફરમાન યાદ આ ગયા કી જબ તકમેં ના આઉં યહાંસે ના જાના. ફિરમેં વહી ઠહરકર ઇંતઝાર કરતા રહા. યહાં તક કી આપ તશરીફ લે આયે. મેંને આવાઝોંકા ઝિક્ર કિયા. આપને ફરમાયા વો જીબ્રીલ થે ઉન્હોંને મુજસે આકર કહા આપકી ઉમ્મતમેંસે જો શખ્શ ભી ઇસ હાલમેં મરા હો કે ઉસને શિર્ક ના કિયા હો વો જન્નતમેં ચલા જાયેગા.
મૈંને કહા, ખ્વાહ ઉસને ચોરી કી હો યા ઝીના કિયા હો?
આપને ફરમાયા, ખ્વાહ ચોરી કી હો યા ઝીના કીયા હો.
૨૨૦૧ : હજરત અબુ ઝર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે થોંડે ફરક કે સાથ ઐસી હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૨૦૨ : હજરત અહનફ બિન કૈસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે,મૈં મદિનામેં આયા, મૈં એક ઐસે હલકેમેં જા બૈઠા જીસમેં કુરૈશકે સરદાર ભી થે. અચાનક એક શખ્શ આયા, જીસને મોંટે કપડે પહને હુએ થે. ઊસકા જીસ્મ બા-વકાર ઔર ચહેરા રૂઆબદાર થા. ઊસને ઊન લોગોં કે પાસ ખડે હોકર કહા, માલ જમા કર કે ખજાના ઇકઠ્ઠા કરનેવાલોંકો ઇસ પત્થરકી બશારત હો જીસકો જહન્નુમકી આગમેં તપાયા જાએગા. ઔર વો પત્થર ઊનકી છાતીકી નોંક પર રખા જાએગા, યહાં તક કી વો પીઠકી હડ્ડીસે ફુટ નિકલેગા ઔર પીઠકો હડ્ડી પર રખ્ખા જાએ તો છાતીયોંકી નોંકસે ફુટ નિકલેગા ઔર વો પત્થર યુંહી આરપાર હોતા રહેગા.

રાવી ફરમાતે હૈં,ઉન લોગોંને અપને સર ઝુકા લિયે ઔર મૈંને ઊનમેંસે કીસી કો ભી ઉન્હેં જવાબ દેતે હુએ નહીં દેખા. ફિર વો લોગ લૌટ ગએ ઔર મૈં ઊસ શખ્શ કે પીછે ગયા. યહાં તક કે વો એક સૂતુન કે પાસ બૈઠ ગએ. ઔર કહા, મેરા ખયાલ હૈ કે ઉન લોગોંને આપકી બાત પસંદ નહીં કી હૈ. ઊસ શખ્શને કહા, યે લોગ કુછ અકલ નહીં રખતે, મેરે મહેબુબ અબુલ કાસીમ સલ્લલાહો અલયહે વ સલ્લમને મુજે બુલાયા, મૈં ઊન કે પાસ ગયા, ઊન્હોંને ફરમાયા,''કયા તુમ ઓહદકો દેખતે હો ? મૈંને ઊસકો દેખા ઔર યે સમજા કે આપ મુજે કીસી કામ કે લિયે વહાં ભેજના ચાહતે હૈં, મૈંને અર્ઝ કિયા, જી હાં દેખતા હું.

આપને ફરમાયા,''મુજે ઇસ બાતસે ખુશી નહીં હોગી કે મેરે પાસ ઊસ પહાડ જીતના સોના હો ઔર અગર હો તો ભી કર્ઝ અદા કરને કે તીન દિનાર કે સિવા બાકી સબ ખૈરાત કર દુંગા.

ફિર યે લોગ દુનિયા જમ્અ કરતે હૈં ઔર કુછ નહીં સમજતે.

મૈંને ઊનસે કહા, આપકા ઇન કુરૈશ ભાઇઓં કે સાથ કયા મુઆમલા હૈ ? ક્યું કી આપ ના તો કીસી જરૂરીયતકી બિના પર ઊન કે પાસ જાતે હૈ ઔર ના હીં ઊનસે કોઇ સવાલ કરતે હૈં ?

ઊન્હોંને કહાં, કસમ હૈ તુમ્હારે પરવરદિગારકી મૈં ઊનસે ના તો દુનિયાકા કોઇ સવાલ કરૂંગા, ના દીનકા કોઇ મસ્અલા પુછુંગા. યહાં તક કે મૈં અલ્લાહ ત્આલા ઔર ઊસ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે જા મિલું.

૨૨૦૩ : હજરત અહનફ બિન કૈસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં કુરૈશ કે ચંદ લોગોં કે દરમ્યાન બૈઠા હુઆ થા. અચાનક હજરત અબુ ઝર રદીઅલ્લાહો અન્હો તશરીફ લે આએ ઔર કહેને લગે, ખઝાના જમા કરનેવાલોંકો ઇન દાગોંકી બશારત દો. જો ઊનકી પીઠોં પર લગાએ જાએંગે ઔર ઊન કે પહેલુઓંસે નિકલ જાએંગે. ઔર ઊનકી ગુદ્દીયોંમે લગાએ જાએંગે તો ઊનકી પેશાનીયોંસે નિકલ જાએંગે, ફિર વો એક તરફ મુંહ કર કે બૈઠ ગએ.

મૈંને પૂછા, યે કૌન હૈં ?

હાજેરીનને જવાબ દિયા, અબુ ઝર હૈ.

મૈંને ઊન કે સામને જાકર કહા, આપ જો કુછ બયાન કર રહે થે વો સબ ક્યા થા ?

ઊન્હોંને કહા, મૈંને વહી કુછ કહા હૈ જો રસુલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના હૈ.

મૈંને કહા, હુકુમતસે વજાઇફ લેને કે બારેમેં આપકી કયા રાય હૈ ?

કહા, લે લિયાં કરો. ક્યું કે તુમ્હેં આજકલ ઊસસે મદદ મિલેગી, હાં ! જબ યે માલ તુમ્હારે દીનકા મુઆવજા હો જાએ તો છોડ દેના.

બાબ :- ૨૮૦ ખર્ચ કરનેવાલેકી ફઝીલત ઔર બશારત.

૨૨૦૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા ફરમાતા હૈં,અય ઇબ્ને આદમ ખર્ચ કર મૈં તુજ પર ખર્ચ કરૂંગા ઔર ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા કા હાથ ભરા હુઆ હૈ રાત દિન કે ખર્ચસે ઊસમે કોઇ કમી નહીં હોતી. ''

૨૨૦૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલાને મુજસે ફરમાયા,''તુમ ખર્ચ કરો મૈં તુમ પર ખર્ચ કરૂંગા. ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અલ્લાહત્આલાકા હાથ ભરા હુઆ હૈ રાત દિન કે ખર્ચસે ઊસમેં કોઇ કમી નહીં હોતી. ભલા બતાઓ તો સહી જબસે ઉસને આસમાનોં ઔર જમીનોંકો પૈદા કિયા હૈ, કીસ કદર ખર્ચ કર ચૂકા હૈ ? (ફિરભી) ઇસ કે હાથમેં કોઇ કમી નહીં હુઇ. ''

ઊસકા અર્શ પાની પર હૈ ઔર ઊસ કે દૂસરે હાથમેં સીફતે કબ્દ હૈ. વો જીસે ચાહતા હૈ બુલંદ કરતા હૈ ઔર જીસે ચાહતા હૈ પસ્ત કર દેતા હૈ.

બાબ :- ૨૮૧, અહેલો અયાલ પર ખર્ચ કરનેકી ફઝીલત ઔર ઊન કે હુકુક જાએ કરનેકા ગુનાહ

૨૨૦૬ : હજરત શોબાન રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''બહેતરીન દિનાર વો હૈ જીસે કોઇ શખ્શ અપને અહેલો અયાત પર ખર્ચ કરતા હૈ, બહેતરીન દિનાર વો હૈ જો કોઇ શખ્શ અલ્લાહકી રાહમેં અપની સવારી પર ખર્ચ કરતા હૈ, ઔર બેહતરીન દિનાર વો હૈ જીસે કોઇ શખ્શ અલ્લાહ ત્આલાકી રાહમેં અપને સાથીયોં પર ખર્ચ કરતા હૈ.''

અબુ કુલાબાને કહા, આપને ઘરવાલોં પર ખર્ચ કરનેસે શુરૂ કિયા થા.

અબુ કુલાબાને કહા, ઊસ શખ્શસે જયાદા કિસકા અજર હોગા જો અપને છોટે બચ્ચોં પર ખર્ચ કરતા હૈ. અલ્લાહ ત્આલા ઊસ શખ્શ કે સબબસે બચ્ચોંકો નફા દેતા હૈ ઔર ઊસકો ગની કર દેતા હૈ.

૨૨૦૭ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''એક દિનાર વો હૈ જીસે તુમ અલ્લાહ ત્આલાકી રાહમેં ખર્ચ કરતે હો, એક દિનાર વો હૈ જીસકો તુમ મીસ્કીન પર સદકા કરતે હો ઔર એક દિનાર વો હૈ જીસકો તુમ અપને અહેલ પર ખર્ચ કરતે હો. ઇનમેં સબસે જયાદા અજર ઊસ દિનાર પર હૈ મિલેગા જીસકો તુમ અપને અહેલ પર ખર્ચ કરતે હો. ''

૨૨૦૮ : ખમીસા બયાન કરતે હૈ કે, હમ હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો કે પાસ બૈઠે થે. ઇતનેમેં ઊનકા મુન્શી આયા.હજરત અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહને ઊનસે પૂછા, કયા તુમને ખાદિમોંકો ઊનકા ખર્ચ દે દિયા ? ''

ઊસને કહા, નહીં. ''

હજરત ઇબ્ને ઊમરને કહા, જાઓ, દે દો ઔર કહા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''કીસી આદમી કે ગુનાહ કે લિયે ઇતના હી કાફી હૈ કે, જીસ કે ખર્ચકા વો જીમ્મેદાર હૈ ઊસકા ખર્ચ રોક લે. ''

બાબ ૨૮૨ :- ખર્ચમેં પહેલે અપની જાતસે શુરૂ કરના ફિર અહેલ ઔર કરાબતદારોં પર.

૨૨૦૯ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, બની ઊઝરહ કે એક શખ્શકો મરને કે બાદ આઝાદ કરનેકો (મદબર) કહા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો યે ખબર પહોંચ ગઇ. આપને ઊસસે પૂછા, કયા તેરે પાસ ઇસ કે સિવાય ભી કોઇ માલ હૈ ?

ઉસને કહા, નહીં. ''

આપને કહા, ગુલામકો મુજસે કૌન ખરીદેગા ? ''

હજરત નઇમ બિન અબ્દુલ્લાહને ઊસકો આઠ દિરહમમેં ખરીદ લિયા. ઔર વો દિરહમ લાકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં પેશ કિયે.

આપને વો દિરહમ ઊસ ગુલામ કે માલીકકો દે દિયે ઔર ફરમાયા,''પહેલે અપની ઝાત પર ખર્ચ કરો ઔર કુછ બચે તો અપની અહેલો અયાલ પર ખર્ચ કરો. ફિર અગર કુછ અપને અહેલો ખયાલસે બચે તો, કરાબતદારોં પર ઔર અગર કરાબતદારોંસે કુછ બચ જાએ તો ઇધર, ઊધર, અપને સામને, દાયેં, બાયેં (ખર્ચ કરો) ''

૨૨૧૦ : હજરત જાબિર રદીઅલ્લાહો અન્હો રિવાયત કરતે હૈ કે, એક અન્સારી જીનકા નામ અબુ મઝકુર થા, એક ગુલામકો મુદબ્બર કર દિયા. ઊસ કે બાદ ઉપર જૈસી હી હદીષ હૈ.

બાબ ૨૮૩ :

૨૨૧૧ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હો અન્હો કહેતે હૈ કે, જબ યે આયત નાઝિલ હુઇ, લન તનાલુલ બિર્ર, હત્તા તુન્ફેકુ મિમ્મા તુહિબ્બુન.

તરજુમા :- તુમ નેકીકો હાંસીલ નહીં કર શકોંગે હત્તા કે અપની પસંદીદા ચીજકો રાહે ખુદામે દે દો.

તો હજરત અબુ તલ્હા રદીઅલ્લાહો અન્હો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુએ ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! અલ્લાહ ત્આલા અપની કિતાબમેં ફરમાતા હૈ, તુમ નેકીકો હાંસીલ નહીં કર શકોંગે હત્તા કે અપની પસંદીદા ચીજકો રાહે ખુદામે દે દો, ઔર મેરા સબસે પસંદીદા માલ બીરે માઅ હૈ વો અલ્લાહકી રાહમેં સદકા હૈ.''

મૈં ઇસ કે સવાબ ઔર આખિરતમેં જખીરા હોનેકા તલબગાર હું યા રસૂલુલ્લાહ આપ ઇસકો જહાં ચાહે લગા દે.

આપને ફરમાયા,''ખુબ ! યે નફા દેનેવાલા માલ હૈ, યે નફા દેનેવાલા માલ હૈ, તુમને ઇસ કે બારેમેં જો કુછ ભી કહા મૈંને સુન લિયા, મેરા મશ્વરા હૈ કે, તુમ ઇસે અપને રિશ્તેદારોંમેં તકસીમ કરદો. '' ફિર હજરત અબુ તલ્હા રદીઅલ્લાહો અન્હોને વો બાગ અપને રિશ્તેદાર ઔર માદરી ભાઇઓં તકસીમ કર દિયા.

હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ યે આયત નાઝિલ હુઇ, લન તનાલુલ બિર્ર, હત્તા તુન્ફેકુ મિમ્મા તુહિબ્બુન.

તો હજરત અબુ તલ્હા રદીઅલ્લાહો અન્હો કહેને લગે, મેરા ખયાલ હૈ કે, હમારા રબ હમસે હમારા માલ તલબ કર રહા હૈ, યા રસૂલુલ્લાહ મૈં આપકો ગવાહ બનાતા હું કે મૈંને અપની બીરે માઅકી જમીન અલ્લાહ ત્આલાકી રાહમેં દે દી.

હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હો કેહતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''વો અપને રિશ્તેદારોંકો દે દો. '' હજરત અબુ તલ્હાને વો બાગ હજરત હસ્સાન બિન સાબિત ઔર હજરત ઊબૈય બિન કઅબ રદીઅલ્લાહો અન્હુમકો દે દિયા.

૨૨૧૩ : હજરત મયમૂનહ બિન્તે હારીષ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, ઊન્હોંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે જમાનેમેં એક બાંદીકો આઝાદ કિયા ઔર ઊસકા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે ઝિક્ર કિયા.

આપને ફરમાયા,''અગર તુમ વો બાંદી અપને મામુ કો દે દેતી તો જ્યાદા અજર મિલતા. ''

૨૨૧૪ : હજરત ઝયનબ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અય ઔરતોંકી જમાઅત ! સદકા કિયાં કરો, ચાહે ફિર ઝેવરાતસે હી (ક્યું ના હો) કિયા કરો.

હજરત ઝયનબ ફરમાતી હૈ કે, મૈં હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ રદીઅલ્લાહો અન્હો કે પાસ આઇ ઔર ઊનસે કહા કે તુમ ખાલી હાથ ઔર મુફલીસ હો. ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હમેં સદકા દેનેકો હુકમ કિયા હૈ. તુમ જાકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો માલુમ કરો કે (કયા તુમ્હેં સદકા દેનેસે) અગર યે અદાએગીસે સદકા હો તો ઠીક હૈ વરના મૈં તુમ્હારે સિવા કીસી ઔરકો દે દેતી હું.

હજરત ઝયનબ ફરમાતી હૈં,ઊન્હોંને કહા, તુમ ખુદ જાઓ.

હજરત ઝયનબ ફરમાતી હૈ કે, જબ મૈં ગઇ તો દેખા કે અન્સારકી એક ઔરત રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે દરવાજે પર ખડી હૈ ઔર કે સામને ભી યેહી મસ્લા થા. ઔર હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો બહોત ઇઝઝત કરતે હુએ ઊનસે ડરતે થે.

તુમ જાકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે કહા કે દો ઔરતે દરવાજે પર યે માલુમ કરને આઇ હૈ કે, વો અપને સૌહરોં ઔર ઊનકી યતીમ બચ્ચે હૈ ઊનકો સદકા દેં તો અદા હો જાએગા ? ઔર યે નહીં બતાયા કે હમ કૌન હૈ ?

હજરત બિલાલ રદીઅલ્લાહો અન્હો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ગએ ઔર ઊનસે યે મસ્અલા પૂછ કર પતા કિયા.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને પૂછા, વો ઔરતેં કૌન હૈ ?

ઉન્હોંને કહા, અબ્દુલાહ બિન મસઉદ રદીઅલ્લાહકી બીવી.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઊન્હેં દો અજર મિલેંગે, એક અજર કરાબતકા ઔર એક અજર સદકે કા.

૨૨૧૫ : અમ્ર બિન હારિષ રદીઅલ્લાહો અન્હો હજરત ઝયનબસે ઐસી હી હદીષ રિવાયત કરતે હૈ. ઊસમેં યે ફર્ક હૈ કે, હજરત ઝયનબ રદીઅલ્લાહો અન્હા ફરમાતી હૈં મૈં મસ્જીદમેં થી, મુજે દેખ કર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સદકા કિયા કરો ખ્વાહ ઝેવરાત સે.

૨૨૧૬ : હજરત ઊમ્મે સલમા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! કયા અબુ સલમાકી ઔલાદ પર ખર્ચ કરનેસે મુજે અજર મિલેગા ?જબ કે મૈં ઊન્હેં છોડનેવાલી નહીં, ક્યું કે વો ઇધર ઉધર બિખર જાએંગે ઔર આખિર વો મેરી ઔલાદ હૈ.

આપને ફરમાયા,''હાં, તુમ જો ભી ઊન પર ખર્ચ કરોગી તુમકો ઊસકા અજર મિલેગા.

૨૨૧૭ : એક ઔર સનદ સેભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૧૮ : હજરત અબુ મસઉદ બદરી રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુસલમાન જબ અપને અહેલો અયાલ પર સવાબકી નિયતસે ખર્ચ કરતા હૈ તો યે ભી ઊસકા સદકા હૈ.

૨૨૧૯ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૨૨૦ : હજરત અસ્મા રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! મેરી માં આઇ હૈ ઔર વો દીનસે બેઝાર હૈ (મુસલમાન નહી) કયા મૈં ઊસસે સિલા રહમી કરૂં ?

આપને ફરમાયા,''હાં.

૨૨૨૧ : હજરત અસ્મા બિન્તે અબુ બક્રસે રિવાયત હૈ કે, મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! મેરી માં આઇ હૈ ઔર વો મુશ્રીક હૈ યે ઊસ દૌરકી બાત હૈ જબ આપને કુરૈશસે અહેદ કિયા હુઆ થા, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે પૂછા કહા, મેરી માં આઇ હૈ ઔર વો દીનસે બેઝાર હૈ કયા મૈં ઉસસે હુશ્ને સલુકી કરું ?

ફરમાયા,''હાં, અપની માંસે હુશ્ને સલુક કરો.

બાબ ૨૮૪ : : મૈયત કે લિયે ઇસાલે સવાબ

૨૨૨૨ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, એક શખ્શ નસીબે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ ઔર કહા, યા રસૂલલ્લાહ, મેરી વાલેદહ અચાનક ફૌત હો ગઇ હૈ જીસકી વજહસે વો વસીયત નહીં કર શકી, મેરા ગુમાન હૈ કે અગર વો બોલતી તો સદકા કરતી અગરમેં ઊનકી તરફસે સદકા કરું તો કયા ઉન્હેં અજર મિલેગા?

આપને ફરમાયા,''હાં.

૨૨૨૩ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ.

બાબ ૨૮૫ :- હર એક નેકી સદકા હૈ.

૨૨૨૪ : ઇબ્ને અબી શયબાને કહા, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''હર એક નેકી સદકા હૈ.

૨૨૨૫ : હજરત અબુ ઝર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે કુછ સહાબાને આપસે કહા, મૈં યા રસૂલુલ્લાહ ! માલવાલે તો સવાબ લૂટકર લે ગએ, વો હમારી તરહાં નમાઝ પઢતે હૈં,હમારી તરહાં રોજા રખતે હૈ ઔર અપને ઝાઇદ માલમેં સદકા ભી દેતે હૈ.

આપને ફરમાયા,''કયા અલ્લાહ ત્આલાને તુમ્હારે લિયે સદકેકા સબબ નહીં બનાયા, હર તસ્બીહ સદકા હૈ, હર તકબીર સદકા હૈ ઔર હર એક બાર અલહમ્દુ લિલ્લાહ કહેના સદકા હૈ, હર એક બાર લાઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ કહેના સદકા હૈ, અમલ તજવીજ કરના સદકા હૈ.

સહાબાને અર્ઝ કિયા,યા રસૂલુલ્લાહ ! હમસે કોઇ શખ્શ શહવતકી ગરજસે અમલ તજવીજ કરે ફિર ભી સદકા હૈ ?

આપને ફરમાયા,''ક્યું નહીં ? જરા બતાઓ, અગર કોઇ હરામ તરીકેસે અપની શહવત પુરી કરતા તો કયા ઊસે ગુનાહ ના હોતા ?ઇસી તરહાંસે જબ વો હલાલ તરીકેસે અપની શહવત પુરી કરેગા તો ઊસકો અજર મિલેગા.

૨૨૨૬ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ ! સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''હર ઇન્સાન ૩૬૦ (તીનસો સાઠ) જોડોં કે સાથ પૈદા કિયા ગયા હૈ. જીસ શખ્શને અલહમ્દ કહા, અલ્લાહો અકબર કહા, લાઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ કહા, સુબ્હાનઅલ્લાહ કહા, અસ્તગફેરૂલ્લાહ કહા, લોગોં કે રાસ્તેસે કોઇ પત્થર હટાયા, કોઇ કાંટા, યા કોઇ હડ્ડી રાસ્તેસે હટાઇ, નેકીકા હુકમ દિયા, યા બુરાઇસે રોકા તો યે તીનસો સાઠ જોડોં (બરાબર) હૈ. ઔર ઊસ દિન વો ઊસ હાલમેં ચલ રહા હોગા કે જહન્નુમસે આઝાદ હોગા.

૨૨૨૭ : એક ઔર સનદસે ભી થોડે ફર્ક કે સાથ ઐસી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૨૮ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહસે રિવાયત દૂસરી હદીષમેં યે હૈ કે, હર ઇન્સાન પયદા કિયા ગયા. બાદમેં ઐસી હી રિવાયત આઇ હો.

૨૨૨૯ : હજરત અબી બુરદહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી અપને બાપસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કીરમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુસલમાન પર સદકા હૈ, આપસે પુછા ગયા, યે બતાઇયે અગર વો (સદ કે કો) ના પા શ કે ? આપને ફરમાયા,''અપને હાથોંસે કમાએ ઔર અપને ઊપર નફા પહોંચાએં ઔર સદકા કરે.

અર્ઝ કિયા, અગર યે ભી ના કર શ કે તો.

ફરમાયા,''કીસી મજબુર ઔર પરેશાન આદમીકી મદદ કરે.

પૂછા ગયા, અગર યે ભી ના કર શ કે તો ?

ફરમાયા,''નેકીકા હુકમ દે.

કહા ગયા, અગર યે ભી ના કર શ કે તો ?

ફરમાયા,''બુરાઇસે બાઝ રહે. યે ભી સદકા હૈ.

૨૨૩૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૩૧ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''હરરોજ તુલુઅ આફતાબ કે બાદ, ઇન્સાન કે હર જોડ પર સદકા વાજીબ હોતા હૈ. દો આદમીયોં કે દરમ્યાન ઇન્સાફ કરના ભી સદકા હૈ. કીસકો સવારી પર સવાર હોનેમેં મદદ કરના ભી સદકા હૈ, સવારી પર કીસકા માલ લાદના ભી સદકા હૈ, અચ્છી બાત કહેના ભી સદકા હૈ, નમાઝકો જાને કે લિયે હર કદમ સદકા હૈ, ઔર રાસ્તેસે તકલીફ દેહ ચીજ હટા ના ભી સદકા હૈ.

૨૨૩૨ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''હર રોજ સુબ્હકો દો ફરીશ્તે નાઝિલ હોતે હૈ, એક કહેતા હૈ

અય અલ્લાહ ખર્ચ કરનેવાલેકો ઔર માલ અતા કર ઔર દુસરા કહતા હૈ, બાખીલકા માલ તબાહ કર દે.

૨૨૩૩ : હજરત હારિષા બિન વહબ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સદકા કિયા કરો ક્યું કે નજદીક હી મેં ઐસા વક્ત આનેવાલા હૈ જબ આદમી અપને સદકેકા માલ લિયે લિયે ફિરેગા ઔર જીસ ભી દેગા વો કહેગા કલ લે આતે તો મૈં લે લેતા. આજ મુજે જરૂરત નહીં હૈં,મતલબ કે કોઇ સદકા લેનેવાલા નહીં મિલેગા.

૨૨૩૪ : હજરત અબુ મુસા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''લોગોં પર એક ઐસા દૌર આએગા કે જબ ઇન્સાન સોના લિયે ઘૂમતા ફિરેગા ઔર કોઇ લેનેવાલા નહીં મિલેગા. ઔર મરદોંકી કમી ઔર ઔરતોંકી કસરતસે યે હાલ હોગા કે એક મર્દકી પનાહમેં ચાલીસ ઔરતેં દિખાઇ દેગી.

૨૨૩૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''કયામત ઊસ વક્ત તક કાયમ નહીં હોગી જબ તક માલ બ-કસરત હો કર બહે ના જાએ, ય હાંતક કે એક આદમી અપના ઝકાતકા માલ નિકાલેગા. ઔર ઊસે કુબુલ કરનેવાલા (લેનેવાલા) કોઇ નહીં મિલેગા, ઔર (કયામત કાયમ નહીં હોગી) જબ તક સરજમીને અરબ ચારાગાહોં ઔર નહેરોંવાલી ના હો જાએ.

૨૨૩૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''કયામત ઊસ વક્ત તક કાયમ નહીં હોગી જબ તક કે માલ કસરતકી વજહસે બહે ના જાએ ઔર યહાં તક કે માલવાલા સોચમેં પડ જાઅ કે ઊસકા માલ કૌન કબુલ કરેગા ઔર કીસી શખ્શકો સદકા કુબુલ કરને કે લિયે બુલાયા જાએગા. તો વો કહેગા મુજે ઇસકી જરૂરત નહીં હૈ.

૨૨૩૭ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''સોને ઔર ચાંદી કે સુતુનોંકી તરહાં જમીન અપને દિલ કે ટૂકડે ઊગલ દેગી. કાતિલ દેખકર કહેગા, ઇસકી વજહસે તો મૈંને કતલ કિયા થા.કાતેઅ (ક્રનેવાલા) કહેગા, ઇસી વજહસે તો મૈંને રિશ્તેદારી તોડી થી,ચોર દેખકર કહેગા, ઇસ માલકી વજહસે મેરા હાથ કાટા ગયા થા, ફિર સબ ઊસ માલકો છોડ દેંગે, ઔર કોઇ કુછ નહીં લેગા.

૨૨૩૮ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો કોઇ શખ્શ પાકિઝા માલસે સદકા કરે ઔર અલ્લાહ પાકીઝા માલ કે સિવા સદકા કુબુલ નહીં કરતા, અલ્લાહ ત્આલા ઊસકો અપને દાંએ હાથસે કુબુલ કરતા હૈ. ખ્વાહ વો એક ખજુર હો ફિર વો સદકા રહેમાન કે હાથમેં બઢતા રહેતા હૈ. યહાં તક કે પહાડસે જ્યાદા હો જાએ. જીસ તરહાં તુમમેંસે કોઇ શખ્શ ઘોડે યા ઊંટકો પાલતા હૈ.

૨૨૩૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો શખ્શ અપની કમાઇસે એક ખજુરકા સદકા કરતા હૈ અલ્લાહ ત્આલા ઊસે અપને દાએં હાથસે કુબુલ કરતા હૈ. ફિર ઊસકો બઢાતા રહેતા હૈ જીસ

તરહા તુમમેસે કોઇ શખ્શ અપને ઘોડે યા ઊંટ કે બચ્ચેકો પાલતા હૈ યહાં તક કે વો પહાડસે ભી બડા હો જાતા હૈ.

૨૨૪૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૨૪૧ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૪૨ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા પાક હે ઔર વો પાક ચીજ કે સિવા કીસી ચીજકો પસંદ નહીં કરતા ઔર અલ્લાહ ત્આલાને મુસલમાનોંકો વહી હુકમ દિયા હૈ જો રસૂલકો હુકમ દિયા થા, ઔર ફરમાયા,''અય રસૂલ પાક ચીજે ખાઓ ઔર નેક કમાઇ કરોં મૈં તુમ્હારે કામોંસે બા-ખબર હું.

ઔર ફરમાયા,''અય મુસલમાનો ! હમારી દી હુઇ ચીજોંસે પાક ચીજેં ખાઓ, ફિર અપને ઐસે શખ્શકા ઝિકર કિયા જો લમ્બા સફર કરતા હૈ,ઊસ કે બાલ ગુબાર આલુદ હૈ, વો આસમાનકી તરફ હાથ ઊઠા કર કહેતા હૈ,યા રબ ! યા રબ ! ઊસકા ખાના પીના હરામ હો, ઊસકા લિબાસ હરામ હો, ઊસકી ગિઝા હરામ હો તો ઉસકી દુઆ કહાં કુબુલ હોગી ?

બાબ ૨૮૬ :- સદકા ઔર ખૈરાતકા તરીકા.

૨૨૪૩ : હજરત અદી બિન હાતીમ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમમેંસે જો શખ્શ ખજુરકે એક ટૂકડેકી વજહસે દોજખસે બચ શકતા હૈ તો વોહ ઐસા કરે.

૨૨૪૪ : હજરત અદી બિન હાતીમ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમમેંસે હર શખ્શ અન કરીબ હૈ કે, અલ્લાહ ત્આલાસે ઐસે બાત કરેગા કે ઊસ કે ઔર અલ્લાહ ત્આલા કે દરમિયાન કોઇ તરજુમાન નહીં હોગા. જબ ઇન્સાન અપની દાંઇ તરફ દેખેગા તો ઊસે અપને ભેજે હુએ આમાલ નજર આએંગે ઔર બાંઇ તરફ દેખેગા તબ ભી અપને આમાલ નજર આએંગે, સામને દેખેગા તો દોજખ નજર આએગી. તો તુમ આગસે બચોં, ખ્વાહ ખજુર કે એક ટૂકડે સે. એક ઔર સનદમેં હૈં ખ્વાહ અચ્છી બાત સે.

૨૨૪૫ : હજરત અદી બિન હાતીમ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને દોજખકા ઝિક્ર કિયા ઔર ના-પસંદગીસે મુંહ ફેર લિયા, ફિર ફરમાયા,''દોજખસે ડરો, ઔર ફિર ના-પસંદગીસે મુંહ ફેર લિયા, જીસસે હમને યે ગુમાન કિયા કે શાયદ આપ દોજખકો દેખ રહે હૈં ફિર ફરમાયા,''દોજખસે બચો, ખ્વાહ ખજુર કે એક ટૂકડે સે; ઔર જીસકો ખજુરકા ટૂકડા ભી ના મિલ શ કે વો અચ્છી બાત કહે દે.

૨૨૪૬ : હજરત અદી બિન હાતીમ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને દોજખકા ઝિક્ર કિયા ઔર ઊસસે પનાહ માંગી ઔર તીન બાર મુંહ ફેરા ફિર ફરમાયા,''દોજખસે બચો ખ્વાહ ખજુર કે એક ટૂકડેસે. અગર વો ભી ના મિલ શકે તો અચ્છી બાત સે.

૨૨૪૭ : હજરત જહીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, એક બાર હમ દીનકી શુરૂઆત કે હિસ્સેમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલમ કે સાથ બૈઠે થે. અચાનક આપ કે પાસ લોગોંકી એક જમાઅત આઇ. જીન કે પૈર નંગે, બદન નંગે, ગલેમેં ચમડેકી કફનિયાં અબાએં પહેની હુઇ થી. ઔર તલવારેં લટકાઇ હુઇ થી. ઇનમેંસે અકસર બલ્કે સભી, કબીલા મુદરસે તાઅલ્લુક રખતે થે. ઊન કે ફિકરો-ફાકાકો દેખકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા ચહેરા મુતગય્યુર હો ગયા. આપ અંદર ગએ ફિર બાહર આએ ઔર હજરત બિલાલ રદીઅલ્લાહકો અઝાન દેનેકા હુકમ દિયા.

હજરત બિલાલને અઝાન દી. ફિર ઇકામત કહી, આપને નમાઝ પઢાઇ ફિર ખુત્બા દિયા ઔર ફરમાયા,''અય લોગો ! અપને રબસે ડરો જીસને તુમ્હે એક નફસસે પૈદા કિયા.... યે પુરી આયત પઢી. (યા અય્યોહન્નાસુત્તકુ રબ્બોકુમ.... આખિર તક) ઔર સૂરએ હશ્રકી યે આયત પઢી. (યા અય્યોહલ-લઝીના આમનુ-ત્તકુલ્લાહા વલ-તન્ઝુર નફસુમ-મા કદ્દ-દમત લિગદ......)

તરજુમા : ઇન્સાનકો ગૌર કરના ચાહિયે કે વો કલ આખેરત કે લિયે કયા ભેજ રહા હૈ.

લોગ દિરહમ, દિનાર અપને કપડે ગેહું ઔર જવ બ અંદાજે સાઅ, સદકા કરેં, ખ્વાહ ખજુરકા એક ટૂકડા હી હો.

રાવી કહેતે હૈ કે, અન્સારમેંસે એક શખ્શ થેલી લેકર આએ જીસકો ઊઠાનેસે ઊનકા હાથ થકા જાતા થા બલ્કે થક ગયા થા.

ઇસ કે બાદ લોગોંકા તાંતા બંધ ગયા, યહાં તક કે મૈંને ખાને ઔર કપડે કે દો ઢેર દેખે. હત્તા કી મૈંને દેખા કે (ખુશી સે) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા ચહેરા ચમક ઊઠા હૈ. યું લગા થા જૈસે આપકા ચહેરો સોનેકા હો.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જો શખ્શ ઇસ્લામમે કીસી નેક કામકી શુરૂઆત કરે, ઉસકો અપને અમલકા ભી અજર મિલેગા ઔર બાદમેં કરનેવાલોં કે અમલકાભી અજર મિલેગા. ઔર ઊન અમલ કરનેવાલોં કે અમલમેં કોઇ કમી નહીં હોગી.

ઔર જીસને ઇસ્લામમેં કીસી બુરે કામકી ઇબ્તેદા કી ઊસે અપને અમાલકા ભી ગુનાહ હોગા ઔર બાદમેં કરનેવાલોં કે ભી અમલકા ભી ગુનાહ હોગા. ઔર ઊન અમલ કરનેવાલોં કે ગુનાહમેં કોઇ કમી નહીં હોગી.

૨૨૪૮ : હજરત જહીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ દીન કે ઇબ્તેદાઇ હિસ્સેમેં, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સાથ બૈઠે હુએ થે ઊસ કે બાદ ઊપર જૈસી હી હદીષ હૈ.

ઔર હજરત મુઆઝકી રિવાયતમેં યે ઇજાફા હૈ કે, જુહરકી નમાઝ પઢી ફિર ખુત્બા દિયા.

૨૨૪૯ : હજરત જહીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં બૈઠા હુઆ થા. આપ કે પાસ કુછ લોગ આએ જીન્હોંને ચમડેકી કફનિયાં પહની હુઇ થી. ઇસ કે બાદ ઊપર જૈસી હી હદીષ હૈ. ઇસમેં યે હૈ કે, આપને જુહરકી નમાઝ પઢી ફિર છોટે મિંબર પર જલ્વા અફરોઝ હુએ અલ્લાહ ત્આલાકી હમ્દો

ષનાકી ફિઝ ફરમાયા,‘‘અલ્લાહ ત્આલાને અપની કિતાબમેં ફરમાયા હૈ, યા અય્યુહન્નાસુત્તકુ રબ્બોકુમુલ-લઝી ખલકકુમ મિન-નફસિંવ-વાહેદ્દતીન.
૨૨૫૦ : હજરત જહીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, કુછ દેહાતી લોગ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુએ જીન્હોંને મોટે કપડે પહેને હુએ થે. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એહતિયાજ કી બિના પર ઊનકા બુરા હાલ દેખા. ઊસ કે બાદ ઉપર જૈસી હી હદીષ હૈ.

બાબ ૨૮૭ :- કમ સદકા દેનેવાલેકી મઝમ્મત નહીં કરના ચાહિયે.

૨૨૫૧ : હજરત અબુ મસ્ઉદ અન્સારી રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, હમેં સદકેકા હુકમ હુઆ, હમ ઉસ વક્ત બોઝ ઢોયાં કરતે થે. હજરત અબુ અકીલનેને આધા સાઅ, સદકા દિયા, એક ઔર શખ્શ ઊનસે જ્યાદા લે આયા, મુનાફિકોંને કહા, અલ્લાહકો ઇસ સદકેકી જરૂરત નહીં હૈ ઔર દુસરેને તો મહજ દિખાવે કે લિયે સદકા કિયા હૈ. ઊસ વક્ત યે આયત નાઝિલ હુઇ, અલલઝીના યલ્મેઝુનલ મુત-તવીઇન મીનલ મુઅમેનીન ફીસ-સદકાતે.(સુરે તવબા :૭૯)

તરજુમા :- જો લોગ બખુશી સદકાદેનેવાલોં ઔર ઊન લોગોં પર તન્ઝ કરતે હૈ જો લોગ અપની મહેનત ઔર મજદૂરી કે તનાસુબસે સદકા દેતે હૈ.
૨૨૫૨ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ., ઉસમે હૈ હમ ઉસ વક્ત પીઠ પર બોઝ ઢોયાં કરતે થે.

બાબ ૨૮૮ :- દૂધ દેનેવાલે જાનવરોંકો આરયતન દેનેકી ફઝીલત :

૨૨૫૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘જો શખ્શ કીસી ઘરવાલેકો ઐસી ઊંટની દેતા હૈ જો સુબ્હો શામ, એક ઘડા ભર કર દૂધ દેતી હૈ તો ઊસ્કા બહાત જ્યાદા અજર હૈ.
૨૨૫૪ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બહોતસે કામોંસે મના ફરમાયા,‘‘આપને ફરમાયા,‘‘જીસને કીસી શખ્શકો દૂધવાલા જાનવર દિયા તો સુબ્હ કે દૂધ કે વક્ત ઊસે એક સદકેકા સવાબ હોગા. ઔર શામ કે દૂધ કે વક્ત ઊસે એક સદકેકા સવાબ હોગા.

બાબ ૨૮૯ :- સખીકી ઔર બખીલકી મિસાલ.

૨૨૫૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘ખર્ચ કરને ઔર સદકા દેનેવાલેકી મિસાલ ઊસ શખ્શ કે જૈસી હૈ જીસને છાતીસે ગલે તક દો કુર્તે યા દો જીરહેં પહની હોં, જબ ખર્ચ કરનેવાલા યા સદકાદેનેવાલા સદકા દેનેકા ઇરાદા કરતા હૈ તો જીરહ કુશાદા હોકર ઊસ કે સારે બદન પર ફૈલ જાતી હૈ.

ઔર જબ બખીલ ખર્ચ કરનેકા ઇરાદા કરતા હૈ તો વો જીરહ તંગ હો જાતી હૈ. ઔર હર હલકા અપની જગહ જમ જાતા હૈ. ઊસ કે પોરોંકો છુપા લેતા હૈ.ઔર ઊસ કે નિશાનાતકો મિટા દેતા હૈ. ઔર હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હો બયાન કરતે હૈ કે, બખીલ ઊસ જીરહકો કુશાદા કરનેકી કોશીષ કરતા હૈ મગર વો નહીં હોતી હૈ.

૨૨૫૬ : અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બખીલ ઔર સદકા દેનેવાલેકી મિસાલ ઊન દો શખ્શોં કે જૈસી બયાન કી જીન પર લોહેકી દો જીરહેં હોં, ઔર ઊન કે હાથ ઊન કે સીનોં ઔર ગરદનોંસે જકડે હુએ હો.

સદકા દેનેવાલા જબ સદકા દેનેકા ઇરાદા કરતા હૈ તો વો ઇસ કદર કુશાદાહ હો જાતી હૈ કે, ઊસ કે પુરે બદન યહાં તક કે પોરોં તક ફૈલ જાતી હૈ. ઔર ઊસ કે નિશાન મિટા દેતી હૈ.

ઔર જબ બખીલ સદકા કરનેકા ઇરાદા કરતા હૈ તો ઊસકી જીરહ તંગ હો જાતી હૈ ઔર હર હલકા અપની જગા પર જમ જાતા હૈ.

રાવી કહતે હૈં,મૈંને દેખા કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ અપને ગિરેબાનકી તરફ અપની ઊંગલિયોંસે ઇશારા ફરમા રહે થે અગર તુમ દેખતે તો કહેતે કે કુશાદહ કરના ચાહતે હૈ. ઔર કુશાદહ નહીં હોતા.

હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,'' બખીલ ઔર સદકા દેનેવાલેકી મિસાલ ઊન દો શખ્શોકી તરહાં હૈ જીન પર લોહેકી દો જીરહેં હો.

જબ સદકા દેનેવાલા સદકા દેનેકા ઇરાદા કરતા હૈ તો જીરહેં કુશાદહ હો જાતી હૈ યહાં તક કે ઊસ કે નિશાન મિટા દેતી હૈ. ઔર જબ બખીલ સદકેકા ઇરાદા કરતા હૈ તો વો જીરહેં ઊસ પર તંગ હો જાતી હૈ. ઊસ કે હાથ ઊસ કે ગલેમેં ફંસ જાતે હૈ ઔર હર હલકા દૂસરેમેં ઘૂસ જાતા હૈ.

રાવી કહેતે હૈ કે, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના આપને ફરમાયા,''બખીલ ઊસે કુશાદહ કરના ચાહતા હૈ અગર વો (કુશાદહ) નહીં હોતી.

બાબ ૨૯૦ : ફાસિકકો સદકા દેનેસે ભી સવાબ મિલતા હૈ.

૨૨૫૮ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''એક શખ્શને કહા, મૈં આજ હી સદકા કરુંગા, વો અપના સદકા લેકર નિકલા ઔર એક ઝિનાકાર ઔરત કે હાથમેં રખ દિયા.

સુબ્હ લોગ બાતેં કરને લગે કે આજ રાત એક શખ્શને એક ઝીનાકાર ઔરતકો સદકા દે દિયા.

વો કહેને લગા, અય અલ્લાહ ! તેરે લિયે હી સબ તારીફેં હૈ (મતલબ મેરે સદકેકી કીસીને તારીફ નહીં કી તો કયા હુઆ) મેરા સદકા કીસી ઝાનિયહકો મિલા મૈં જરૂર સદકા કરુંગા.

ફિર વો સદકા લેકર નિકલા ઔર એક ગની કે હાથમેં સદકા રખ દિયા. સુબ્હ લોગ બાતેં કરને લગે કે એક ગનીકો સદકા દિયા ગયા.

ઊસને કહા, અય અલ્લાહ !સબ તારીફેં તેરે લિયે હૈ, મેરા સદકા એક ગનીકો મિલા, મૈં જરૂર સદકા કરુંગા. વો ફિર અપના સદકા લેકર નિકલા ઔર એક ચોર કે હાથ પર રખ દિયા.

સુબ્હકો લોગ ફિર બાતેં કરને લગે કે એક ચોરકો સદકા દિયા ગયા. ઊસને કહા, અય અલ્લાહ, તેરે હી લીયે હમ્દ ઔર સતાઇસ હૈ, મેરા સદકા ઝાનિયહ, ગની ઔર ચોરકો મિલા.

ફિર ઊસ કે પાસ એક આનેવાલા આયા ઔર ઊસે બતાયા કે તેરા સદકા કુબુલ હો ગયા, જો સદકા તુને ઝાનિયહકો દિયા થા તો શાયદ વો ઝિનાકારીસે બાઝ આ જાએ ! ઔર જો સદકા તુને ગનીકો દિયા થા તો શાયદ વો ઇબરત પકડે કે અલ્લાહત્આલાને જો ઊસે દિયા હુઆ માલ હૈ ઊસસે સદકા કરને લગે ! ઔર જો સદકા તુમને ચોરકો દિયા થા, શાયદ ઊસકી વજહસે વો ચોરીસે બાઝ આ જાએ.

બાબ ૨૯૧ : :- માલિક ઔર શૌહર કે માલસે સદકા દેના.

૨૨૫૯ : હજરત અબુ મુસા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''વોહ ખાઝિન (ખજાનચી) જો મુસલમાન ઔર અમીન હો, ઔર વો હુકમ કે મુતાબિક ખુશીસે પુરા પુરા માલ ઊસ સદકા કરનેવાલોંમેંસે હૈ.

૨૨૬૦ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ કોઇ ઔરત અપને ઘર કે તઆમસે ઊસકો ખરાબ કિયે બગૈર ખર્ચ કરે તો ઊસકો ખર્ચ કરનેકા અજર મિલેગા ઔર ઊસ કે સૌહરકો કમાનેકા ઔર ઊસ કે ખાઝિનકો ઊતના હી અજર મિલેગા ઔર કીસીકો અજર મિલનેસે દૂસરેકા અજર કમ નહીં હોગા.

૨૨૬૧ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ ઇસમે હૈં,ખાવિંદ કે તઆમ સે.

૨૨૬૨ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ કોઇ ઔરત અપને ખાવિંદ કે ઘરસે ખરાબ કિયે બગૈર (કોઇ માલ) ખર્ચ કરે તો ઊસકો અજર મિલેગા, ઊસ કે ખાવિંદકો કમાનેકા અજર મિલેગા, ઔર ઔરતકો ખર્ચ કરનેકી વજહસે અજર મિલેગા, ઔર ખાઝિનકો ભી ઇતના અજર મિલેગા ઔર કીસી કે અજરમે કોઇ કમી નહીં હોગી.

૨૨૬૩ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૬૪ : આબિલ-લહેમ કે ગુલામ હજરત અમીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ મૈં ગુલામ થા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે પૂછા, મૈં અપને માલિકોં કે અમવાલસે કુછ સદકા યા ખૈરાત કરું ?

આપને ફરમાયા,''હાં, ઔર તુમ દોનોંકો આધા આધા અજર મિલેગા કે મુજે મેરે માલિકને હુકમ દિયા કે મૈં ગોશ્ત સુખાઊં ઇતનેમેં મેરે પાસ એક મીસ્કીન આ ગયા. મૈંને ઊસ ગોશ્તમેંસે ઊસકો ખિલા દિયા. મેરે માલિકકો જબ ઇસ ચીજકા પતા ચલા તો ઊસને મુજે પીટા.

મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ ઔર આપસે ઇસ વાકેઆકા ઝિક્ર કિયા.

આપને માલિકકો બુલાકર પુછા, તુમને ઇસકો ક્યું મારા ?

ઊસને કહા, યે મેરે તઆમમેંસે મેરે હુકમ કે બગૈર લોગોંકો દેતા હૈ.

આપને ફરમાયા,''તુમ દોનોંકો અજર મિલેગા.

૨૨૬૫ : : આબિલ લહેમ કે ગુલામ હજરત અમીર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ મુજે મેરે માલિકને હુકમ દિયા કે મૈં ગોશ્ત સુખાઊં ઇતનેમેં મેરે પાસ એ મીસ્કીન આ ગયા. મૈંને ઊસ ગોશ્તમેંસે ઊસકો ખિલા દિયા. મેરે માલિકકો જબ ઇસ ચીજકા પતા ચલા તો ઊસને મુજે પીટા.મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ ઔર આપસે ઇસ વાકેઆકા ઝિક્ર કિયા.

આપને માલિકકો બુલાકર પુછા, તુમને ઇસકો ક્યું મારા ?

ઊસને કહા,''યે મેરે તઆમમેંસે મેરે હુકમ કે બગૈર લોગોંકો દેતા હૈ''

આપને ફરમાયા,''તુમ દોનોંકો અજર મિલેગા.''

૨૨૬૬ : અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ખાવિંદકી મૌજુદગીમેં કોઇ ઔરત ઊસકી ઇજાજત કે બગૈર (નફલી) રોજા ના રખે. ઔર ઊસકી મૌજુદગીમેં (અપને કીસી મહરમકો) ઊસકી ઇજાજત કે બિના આને ના દે. ઔર ઊસકી કમાઇસે જો કુછ ભી ઊસકી ઇજાજત કે બગૈર ખર્ચ કરેગી ઊસસે આધા અજર ઔરતકો મિલેગા.

બાબ ૨૯૨ :- સદકે કે સાથ દૂસરી નેકીયોંકી ફઝીલત.

૨૨૬૭ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ શખ્શને અપને માલમેંસે એક જોળા ભી અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કિયા તો ઉસ કે લિયે જન્નતમેં નિદા કી જાએગી. અય અલ્લાહ કે બંદે યે નેકી હૈ.

પસ જો શખ્શ નમાઝીયોંમેંસે હોગા ઊસે બબુસસલાતસે પુકારા જાએગા ઔર જો મુજાહિદોંમેંસે હોગા ઊસે બાબે જિહાદસે પુકારા જાએગા. ઔર જો સદકાદેનેવાલોંમેંસે હોગા ઊસે બાબુસ-સદકાસે પુકારા જાએગા. જો રોઝાદારોંમેંસે હોગા. ઊસે બાબુર-રયયાનસે બુલાયા જાએગા.

હજરત અબુ બક્ર સીદ્દીક રદીઅલ્લાહો અન્હોને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ઐસે શખ્શ પર કોઇ હર્જ તો નહીં ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુજે ઊમ્મીદ હૈ તુમ ઊનમેંસે હોંગે.

હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''આજ તુમમેંસે કૌન રોઝદાર હૈ ?

હજરત અબુબક્રને અર્ઝ કિયા, મૈં.

આપને ફરમાયા,''આજ તુમમેંસે કૌન જનાઝે કે સાથ ગયા થા ?
હજરત અબુબક્રને કહા, મૈં.
આપને ફરમાયા,''તુમમેંસે કીસને આજ મુસલમાનકો ખાના ખિલાયા ?
હજરત અબુબક્રને ફરમાયા,''મૈંને.
આપને પુછા, આજ તુમમેંસે કીસને મરીઝકી અયાદતકી હૈ ?
હજરત અબુબક્રને કહા, મૈંને.
આપને ફરમાયા,''જીસ શખ્શમેં યે તમામ કામ જમ્અ હોંગે વો જન્નતમેં જાએ.

૨૨૬૮ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૬૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જીસ શખ્શને અપને માલમેંસે એક જોળાભી અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કિયા તો ઉસે જન્નતકે હર દરવાઝેસે પહરેદાર પુકારેંગે હજરત અબુ બક્ર સીદીક રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા , યા રસૂલુલ્લાહ ! ઐસે શખ્શ પર કોઇ હર્જ તો નહીં ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુજે ઊમ્મીદ હૈ તુમ ઊનમેંસે હોંગે.

૨૨૭૦ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''આજ તુમમેંસે કૌન રોઝદાર હૈ ?
હજરત અબુબક્રને અર્ઝ કિયા, મૈં.
આપને ફરમાયા,''આજ તુમમેંસે કૌન જનાઝે કે સાથ ગયા થા ?
હજરત અબુબક્રને કહા, મૈં.
આપને ફરમાયા,''તુમમેંસે કીસને આજ મુસલમાનકો ખાના ખિલાયા ?
હજરત અબુબક્રને ફરમાયા,''મૈંને.
આપને પુછા, આજ તુમમેંસે કીસને મરીઝકી અયાદતકી હૈ ?
હજરત અબુબક્રને કહા, મૈંને.
આપને ફરમાયા,''જીસ શખ્શમેં યે તમામ કામ જમ્અ હોંગે વો જન્નતમેં જાએગા.

બાબ ૨૯૩ :- ખર્ચ કરનેકી ફઝીલત ઔર જમા કરનેકી ના પસંદગી.

૨૨૭૧ : હજરત અસ્મા અબુબક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ખર્ચ કરો ઔર ગિન ગિન કે ના રખ્ખો, વરના અલ્લાહ ત્આલાભી તુમ્હેં, ગિન ગિન કર દેગા.

૨૨૭૨ : હજરત અસ્મા રદીઅલ્લાહસે ઐસી હી હદીષ રિવાયત હૈ ઇસમે યે હૈ ઔર જમ્અ મત કરો વરના અલ્લાહત્આલાભી તુમ્હારે મુઆમલેમે જમ્અ કર કે રખેગા.

૨૨૭૩ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૭૪ : હજરત અસ્મા બિન્તે અબુ બક્ર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, વો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમમેં ખિદમતમેં હાજીર હુઇ ઔર અર્ઝ કિયા, યા

રસૂલુલ્લાહ મેરે પાસ તો સિવા ઇસ માલ કે ઔર કુછ નહીં હૈ, જો ઝુબૈર મુજે દેતે હૈં,અગર મૈં ઇસ માલમેંસે કુછ ખર્ચ કરદું તો કયા મુજે ગુનાહ હોગા ?

આપને ફરમાયા,''જીસ કદર દે શકો દો, ઔર જમ્અ મત કરો. વરના અલ્લાહત્આલા ભી તુમ્હારેં મામલેમેં જમ્અ કર કે રખેગા.

બાબ ૨૯૪ :- થોડા સદકા દેનેકી તરગીબ.

૨૨૭૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અય મુસલમાન ઔરતો ! તુમમૈસે કોઇ ઔરત અપને હમસાયેકો હકીર ના સમજે ખ્વાહ વો ઊસસે બકરીકા એક ખુર દે.

બાબ ૨૯૫ :- પોશીદગીસે સદકા દેનેકી ફઝીલત

૨૨૭૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા કે સાયે કે સિવા કીસીકા સાયા નહીં હે, ઇમામે આદિલ વો નવજવાન જો અલ્લાહ ત્આલાકી ઇબાદતમે મશરૂફ હો વો શખ્શ જીસકા દિલ મસ્જીદમેં ટીકા રહે. વો દો શખ્શ જો અલ્લાહ ત્આલાકી મુહબ્બતમેં મિલે ઔર જુદા હુએ. વો શખ્શ જીસે કોઇ મુકતદર ઔર હુસ્ન હસીન ઔરત (ગુનાહકી) દાવત દે ઔર વો શખ્શ કહે કે મૈં અલ્લાહ ત્આલાસે ડરતા હું, વો શખ્શ કે જો છુપા કર સદકા દે, દાયેં હાથકો પતા ના ચલે કે બાયેં હાથને કયા ખર્ચ કિયા હૈ ઔર વો શખ્શ જો તન્હાઇમેં બૈઠકર અલ્લાહકો યાદ કરે ઔર ઊસકી આંખોસે આંસુ જારી હો જાએ.

૨૨૭૭ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ ઇસમે યે હૈ કે, જો શખ્શ મસ્જીદસે નિકલે ઔર મસ્જીદમેં લૌટને તક ઊસકા દિલ મસ્જીદહીમેં લગા રહે

બાબ ૨૯૬ : તંદુરસ્ત ઔર હરીષ ઇન્સાનકા સદકા જ્યાદા અફઝલ હૈ.

૨૨૭૮ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં એક શખ્શ હાજીર હુઆ ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ કીસ સદકેકા અઝર જ્યાદા હૈ ?

આપને ફરમાયા,''તુમ ઊસ હાલમેં સદકા દો કે તુમ તંદુરસ્ત હો હરિષ હો, તુમકો ફિકરકા ખૌફ હો ઔર માલદારીકી ઊમ્મીદ હો ઔર સદકા દેનેકો ઊસ વક્ત તક ના મુખર કરતે રહો ઊસ વકત તક જબ કે તુમ્હારી જાન હલક તક જા પહોંચે ઔર તુમ કહો, ઇતના ફલાંકા હૈ ઔર ઇતના ફલાં કા. (અબ તુમ કહો યા ના કહો) વો તો ફલાંકા હો ચુકા.

૨૨૭૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહોસે રિવાયત હૈ કે, એક શખ્શ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! કૌનસે સદકેકા અરજ જ્યાદા હૈ ?

આપને ફરમાયા,''તુમ્હારે બાપકી કસમ !તુમકો જરૂર ખબર દી જાએગી તુમ ઊસ હાલતમેં સદકા દો કે તુમ તંદુરસ્ત હો હરીષ હો.......
૨૨૮૦ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ.

બાબ ૨૯૭ :- ઉપરવાલા હાથ નીચે વાલે હાથસે બેહતર હૈ.

૨૨૮૧ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે, એક બાર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મિંમ્બર પર સદકેકા વાઅઝ ફરમા રહે થે ઔર સવાલ ના કરનેકી નસીહત કર રહે થે. ઊસ વક્ત આપને ફરમાયા,''ઊપરવાલા હાથ નીચેવાલે હાથસે બેહતર હૈ ઔર ઊપરવાલા હાથ ખર્ચ કરનેવાલા ઔર નીચે વાલા હાથ સવાલ કરનેવાલા હૈ.
૨૨૮૨ : હજરત હકીમ બિન હિઝામ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અફઝલ તરીન સદકા વો હૈ જીસમે સદકા કરને કે બાદભી આદમી ગનીર હે ઔર ઉપરવાલા હાથ નીચેવાલે હાથસે બેહતર હૈ ઔર જો તુમ્હારે ઝેરે કિફાલતમેં (સદકા દેનેકી) ઇબ્તેદા હૈ.
૨૨૮૩ : હજરત હકીમ બિન હિઝામ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે તીન મરતબા માંગા આપને મુજે તીન બાર અતા કિયા ફિર આપને ફરમાયા,''માલ યા સર સબ્ઝ ઔર મીઠા હૈ. જીસને ઊસકો નફસકી સરબુલંદીસે (યાને માંગે બિના યા દેનેવાલેકી ખુશીસે) દિયા ઉસ કે માલમેં બરકત હોગી ઔર જીસને નફસકો ઝલીલ કર કે (માંગ કર) લિયા ઊસ કે માલમેં બરકત નહીં હોગી ઔર વો ઊસ શખ્શકી તરહાં હોગા જો કહેતા હૈ શીર નહીં હોતા, ઔર ઉપરવાલા હાથ નીચેવાલે હાથસે બેહતર હૈ.
૨૨૮૪ : હજરત અબુ અમામહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અય ઇબ્ને આદમ ! તેરે લિયે જરૂરતસે જ્યાદા અજકા ખર્ચ કરના બેહતર હૈ ઔર અગર તું ઇસકો રો કે રખ્ખે તો યે બુરા હૈ ઔર જરૂરત કે મુતાબિક ખર્ચ કરને પર તુજે મુલામત નહીં હૈ. ઔર જો તેરી ઝેરે પરવરીશ હૈ ઉનસે ઇબ્તેદા કર ઔર ઉપરવાલા હાથ નીચેવાલે હાથસે બેહતર હૈ.

બાબ ૨૯૮ : સવાલ કરનેકી મુમાનીઅત

૨૨૮૫ : હજરત મુઆવિયહ રદીઅલ્લાહોને ફરમાયા,''તુમ ઊન અહાદિષ કે સિવાય અહાદિષ બયાન કરનેસે બચો. જો હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હા કે જમાનેમેં રિવાયત કી ગઇ હૈ.ક્યું કે હજરત ઉમર રદીઅલ્લાહો અન્હો ઇસ મુઆમલેમેં લોગોંકો અલ્લાહસે ડરાતે થે.ઔર મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના હૈ, આપને ફરમાયા,''અલ્લાહ ત્આલા જીસ શખ્શસે ભલાઇકા ઇરાદા કરતા હૈ ઉસે દીનકી સમજ અતા ફરમા દેતા હૈ. ઔર મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના, મૈં સિર્ફ ખાઝિન

હું, જીસકો મૈંને ખુશીસે દિયા ઊસકો બરકત હોગી ઔર જીસકો મૈંને ઊસ કે માંગને યા ઊસ કે હરીષકી વજહસે દિયા તો વો ઊસ શખ્શકી તરહાં હૈં,જો ખાતા હૈ ઔર સૈર નહીં હોતા.

૨૨૮૬ : હજરત મુઆવિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ગિડગિડા કર સવાલ મત કિયાં કરો, બખુદા જો શખ્શ મુજસે સવાલ કરે ઔર મૈં નાખુશીસે ઊસકો દું તો મેરી દી હુઇ ચીજેં કૈસે બરકતવાલી હોંગી ?

૨૨૮૭ : એક ઔર સનદસે ભી ઇસી રાવીકી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૨૮૮ : હજરત મુઆવીયા બિન અબી સુફિયાન રદીઅલ્લાહો અન્હોને ખુત્બા દેતે હુએ ફરમાયા,''મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના, અલ્લાહ જીસ કે સાથ ખૈરકા ઇરાદા કરતા હૈ ઊસે દીનકી ફહમ અતા કર દેતા હૈ. ઔર મૈં સિર્ફ તકસીમ કરનેવાલા હું ઔર દેતા અલ્લાહ હૈ.

૨૨૮૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મિસ્કીન વો નહીં જો લોગોમેં ઘૂમતા રહેતા હૈ ઔર એક લુકમા યા દો લૂકમેં, યા એ ખજુર યા દો ખજુરે લેકર ચલા જાતા હૈ.

સહાબાને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ફિર મિસ્કીન કૌન હૈ ?

આપને ફરમાયા,''જીસ કે પાસ ઇતના માલ ના હો જો ઊસકી જરૂરીયાતકો પુરા શકે ઔર ના ઊસ કે આસારસે મિસ્કીની ઔર ફકરકા પતા ચલે. તા કી ઊસ પર સદકા કિયા જાએ. ઔર ના વો લોગોંસે સવાલ કરતા હો.

૨૨૯૦ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મિસ્કીન વો નહીં જો એક ખજુર યા દો ખજુરેં યા એક લુકમા યા દો લૂકમેં લેકર ચલા જાતા હૈ, મિસ્કીન વો હૈ જો સવાલસે રૂકતા હો. અગર ચાહો તો યે આયત પળહો, વ ઇન શિઅતુમ લા ગસ અલુન્નાસ ઇલાફન.

તરજુમા : વોહ જો લોગોસે ગિડગિડા કર નહીં માંગતે.

૨૨૯૧ : એક ઔર સનદસે હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૨૯૨ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહોસે રિવાયત હૈ કે, નબી એ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''તુમમેંસે કોઇ શખ્શ સવાલ કરતા રહેગા, યહાં તક કે વો ઊસી હાલમેં અલ્લાહ ત્આલાસે મુલાકાત કરેગા કે ઊસ કે જીસ્મ પર ગોશ્તકા એક ટૂકડા ભી નહીં હોગા.

૨૨૯૩ : એક ઔર રિવાયતસે ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ મગર ઊસમેં ગોશ્ત કે ટૂકડેકા ઝિક્ર નહીં હૈ.

૨૨૯૪ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઇન્સાન સવાલ કરતા રહેગા યહાં તક કે કયામત કે દિન ઇસ હાલમેં આએગા કે ઊસ કે ચહેરે પર ગોશ્તકા એક ટૂકડા ભી નહીં હોગા.

૨૨૯૫ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘જો શખ્શ અપના માલ બઢાને કે લિયે લોગોંસે માંગતા રહે વો અંગારોંકા સવાલ કરતા હૈ. ખ્વાહ કમ કરે યા જયાદા.

૨૨૯૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘તુમમેંસે કોઇ શખ્શ સુબ્હ જાકર અપની પીઠ પર લકડિયાં લાદ કર લાએ ઔર ઊસસે સદકા કરે ઔર ઊન કે સબબ માંગનેસે બચા રહે તો યે ઊસસે બેહતર હૈ કે, વો કીસી શખ્શસે સવાલ કરે. વો ઊસકો દે, યા મના કરે, ક્યું કી ઉપરવાલા હાથ નીચેવાલે હાથસે બહેતર હોતા હૈ ઔર જો તુમ્હારે ઝેરે કફાલત હૈ ઊનસે ઇબ્તેદા કરો.

૨૨૯૭ : હજરત કૈસ બિન અબી હાઝિમ રદીઅલ્લાહો અન્હો ફરમાતે હૈ કે, હમ હજરત અબુ હુરૈરહ કે પાસ આએ વો કહને લગે, કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘તુમમેંસે કોઇ શખ્શ સુબ્હસે અપની પીઠ પર લકડિયાં લાદ કર લાએ ઔર ઊનકો બેચે... ઔર બાકીકી હદીષ ઉપર જૈસી હી હૈ.

૨૨૯૮ હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘તુમમેસે કોઇ શખ્શ લકડિયોંકા ગઠ્ઠા અપની પીઠ પર લાદ કર લાએ, ઔર ઊસે બેચે તો યે ઊસસે બેહતર હોગા કે વો કીસી શખ્શસે સવાલ કરે, વો ઊસકો દે યા મના કર દે.

૨૨૯૯ : હજરત ઔફ બિન માલિક અસ્જહી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ હમ સાત, આઠ યા નવ આદમી થે, આપને ફરમાયા,‘‘કયા તુમ અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે બયઅત નહીં કરતે ?

ઔર હમને ઊન્હીં દિનોં આપસે બયઅતકી થી હમને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ !હમ તો આપસે બયઅત કર ચુ કે હૈ.

આપને ફરમાયા,‘‘તુમ અલ્લાહ કે રસૂલસે બયઅત નહીં કરતે ?

હમને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! હમતોં આપસે બયઅત કર ચૂ કે હૈ.

આપને ફરમાયા,‘‘તુમ અલ્લાહ કે રસૂલસે બયઅત નહીં કરતે ?

ઔફ કહેતે હૈં હમને હાથ બઢા દિયે ઔર કહા, યા રસૂલુલ્લાહ !હમને આપસે બયઅત કર ચૂકે હૈ. અબ કીસ ચીજકી બયઅત કરેં ?

આપને ફરમાયા,‘‘ઇસ બાતકી કી તુમ અલ્લાહકી ઇબાદત કરોગે ઔર ઊસ કે સાથ કીસીકો શરીક નહીં કરોગે ઔર પાંચ નમાઝે પળ્હોગે ઔર અલ્લાહ ત્આલાકી ઇતાઅત કરોગે.

ઔર એક બાત. આ હિસ્તાસે ફરમાઇકે, લોગોંસે કીસી ચીજકા સવાલ નહીં કરોગે.

મૈંને ઇસ જમાઅત કે બાઅઝ સાથીયોંકો દેખા. ઊનકા ચાબુક (સવારીસે) ગિર જાતા થા. ઔર વો કીસીસે ઊસે ઊઠાકર દેનેકા સવાલ નહીં કરતે થે.

બાબ ૨૯૯ : સવાલ કરનેકા જવાઝ

૨૩૦૦ : કબીશા બિન મુહારિક હલાલી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, મૈં એક બડી રકમકા મકરૂઝ હો ગયા થા. મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ તા કે આપસે ઇસ કે બારેમેં સવાલ કરું.

આપને ફરમાયા,‘‘ઊસ વક્ત તક ઠહેરો જબ તક હમારે પાસ સદકેકા માલ આ જાએ. હમ ઊસમેંસે તુમ્હેં દેનેકા હુકમ કરેંગે.

ફિર ફરમાયા,‘‘કબીશહ ! તીન શખ્શોં કે સિવાય કીસી કે લિયે સવાલ કરના જાઇઝ નહીં હૈ, એક તો મકરૂઝ હો ઉનકે લિયે ઇતની મિકદારકા સવાલ જાઇઝ હૈ, જીસસે ઊસકા કર્ઝ અદા હો જાએ, ઇસ કે બાદ વો સવાલસે રૂક જાએ,

દૂસરા વો શખ્શ જીસ કે માલકો નાગહાની આફત પહોંચી હો જીસસે ઉસકા કાલ તબાહ હો ગયા હો. ઊસ કે લિયે ઇતના સવાલ કરના જાઇઝ હૈ જીસસે ઊસકા ગુજારા હો જાએ.

તીસરા વો શખ્શ જો ફાકાકસ હો ઔર ઊસ કે કબીલે કે તીન આદમી ગવાહી દેં કે વાકઇ ફાકા કરા હૈ તો ઊસ કે લિયે ભી ઇતની મિકદારકા સવાલ કરના જાઇઝ હૈ, જીસસે ઉસકા ગુજારા હો જાએ. ઔર અય કબીરાહ ઇન તીન શખ્શોં કે સિવાય સવાલ કરના હરામ હૈ ઔર જો (કોઇ તીનો કે સિવા કીસી ઔર સૂરતમેં) સવાલ કર કે ખાતા હૈ વો હરામ ખાતા હૈ.

બાબ ૩૦૦ :- બગૈર સવાલ કે લેનેકા જવાઝ

૨૩૦૧ : હજરત ઉમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જબ મુઝે કુછ અતા કરતે તો મૈં કહે દિયા કરતા થા કે જો મુજસે જ્યાદા જરૂરત મંદ હો ઉસે દે દે.

હત્તા કે એકબાર આપને મુજે કુછ માલ દિયા, મૈંને અર્ઝ કિયા, જો શખ્શ મુજસે જ્યાદા જરૂરતમંદ હો ઊસે દે દેં.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘યે લે લો, ઔર ઇસમેંસે જો માલ તુમ્હારે પાસ બગૈર તમા ઔર સવાલ કે આયાં કરે ઊસકો લે લિયાં કરો. ઔર જો ઇસ તરહાં ના આએ ઊસકા ખયાલ ના કિયાં કરો.

૨૩૦૨ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોકો કુછ માલ દિયાં કરતે થે.

હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો અર્ઝ કરતે થે યા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ કીસી ઐસે શખ્શકો દીજીયે જો મુજસે જ્યાદા જરૂરત મંદ હો આપને ફરમાયા,‘‘ઇસ માલકો રખકર ઇસસે ફાયદા ઊઠાઓ. યા કીસીકો સદકા કરદો ઔર તુમ્હારે પાસ જબ યે માલ આએ ઔર તુમ્હેં ઇસકી તમા નહીં ઔર તુમને ઇસકા સવાલ ના કિયા હો તો લે લિયા કરો ઔર ઇસકા ઇસ તરહાં ના હો ઉસકા ખ્યાલ ના કિયાં કરો.

સલીમ ફરમાતે હૈ કે, હજરત ઇબ્ને ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હો ઊસીસે સવાલ તો ઊસકો રદ નહીં કરતે થે.
૨૩૦૩ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.
૨૩૦૪ : ઇબ્ને સાએદી માલીકી બયાન કરતે હૈ કે, હજરત ઉમર ફારૂક રદીઅલ્લાહો અન્હોને મુજે સદકાત વસુલ કરનેકા આમિલ બનાયા.જબમેં ઇસસે ફારીગ હુઆ ઔર માલ લાકર ઊન્હેં દિયા તો હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને મુજે ઊજરત દેનેકો હુકમ દિયા. મૈંને કહા, મૈંને યે કામ અલ્લાહ કે લિયે કિયા હૈ ઔર મેરા અજર અલ્લાહ પર હૈ.
હજરત ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, જો તુમ્હેં દિયા જાય વહી લે લો. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે અહદમેં એકબાર મૈં સામિલ થા, હુઝુરને મુજે ઊજરત દી મૈંને તુમ્હારી તરહાં કહા. તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમ્હેં કોઇ ચીજ બિના સવાલ કે દી જાએ તો ખા લિયાં કરો ઔર સદકા ભી દિયાં કરો.
૨૩૦૫ : યે હદીષ એક ઔર સનદસે ભી મન્કુલ હૈ ઇસમેં ઇબ્ને સાએદીકી રિવાયત હૈ કે, મુજે હજરત ઊમરને સદકાતકા આમિલ બનાયા, ઇસ કે બાદકી રિવાયત ઉપર જૈસી હી હૈ.

બાબ ૩૦૧ :- હિરષ દુનિયાકી મઝમ્મત

૨૩૦૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''બુઢે આદમીકા દિલ દો ચીજોંકી મુહબ્બતમેં જવાન હોતા હૈ, જીંદગી મુહબ્બત ઔર માલકી.
૨૩૦૭ : ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ ઇસમેં ફર્ક યે હૈ, લમ્બી જીન્દગી ઔર માલકી મુહબ્બત.
૨૩૦૮ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઇબ્ને આદમ બુળહાહો જાતા હૈ ઔર ઊસકી દો ખસલતેં જવાન હો જતી હૈ. માલકી હિરષ ઔર જીંદગીકી હિરષ.
૨૩૦૯ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે ઐસીહી હદીષ એક ઔર સનદસે મન્કુલ હૈ.
૨૩૧૦ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે ઐસીહી હદીષ એક ઔર સનદસે મન્કુલ હૈ.
૨૩૧૧ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલાલાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અગર ઇબ્ને આદમ કે લિયે માલકી દો વાદિયાં હો તો વો તીસરી વાદી તલાશ કરેગા. ઔર ઇબ્ને આદમકા પેટ મિટ્ટી કે સિવા કીસી ચીજસે નહીં ભરતા. ઔર અલ્લાહ ત્આલા તૌબા કરનેવાલેકી તૌબા કુબુલ કરતા હૈ.
૨૩૧૨ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે મૈંને સુના ઔર મુજે યે પતા નહીં આપ પર વો બાત નાઝિલ હુઇ થી. યા આપ અઝ ખુદ ફરમા રહે થે. ઇસ કે બાદ ઉપર જૈસી હી હદીષ હૈ.
૨૩૧૩ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અગર ઇબ્ને આદમ કે પાસ એક સોનેકી વાદી હો તો વો ચાહેગા કે ઊસે એક ઔર વાદી ભી મિલ જાએ. ઔર મિટ્ટી કે સિવા ઔર કોઇ ચીજ

ઇસકા મુંહ ભર નહીં સકતી. ઔર જો તૌબા કરે અલ્લાહ ત્આલા ઊસકી તૌબા કુબુલ કરતા હૈ.

૨૩૧૪ : હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અગર ઇબ્ને આદમ કે પાસ માલસે ભરી હુઇ એક વાદી હો તો વો ચાહેગા કે ઊસ જૈસી એક ઔર હી ઔર ઇબ્ને આદમ કે નફસકો મિટ્ટી કે સિવા ઔર કોઇ ચીજ નહીં ભર શકતી. ઔર જો તૌબા કરતા હૈ અલ્લાહ ઉસકી તૌબા કુબુલ કરતા હૈ. હજરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહ ફરમાતે હૈ કે, મુજે પતા નહીં હૈ કે, યે કુરઆનસે હૈ યા નહીં. જહીરકી રિવાયત હૈ કે, હજરત ઇબ્ને અબ્બાસને યે અલ્ફાઝ નહીં કહે, કે મૈં નહીં જાનતા કે યે કુરઆનસે હૈ યા નહીં.

૨૩૧૫ : હજરત અબુ મુસા અશઅરી રદીઅલ્લાહોને બશરા કે કારીનોંકો બુલાયા તો ઊન કે પાસ તીનસૌ ઐસે શખ્શ આએ જો કુરઆન મજીદ પઢહ ચુ કે થે. હજરત અબુ મુસાને કહા તુમ અહેલે બશરામેં સબસે બેહતર હો, ઔર અય કુરઆન પઢહનેવાલો, તુમ કુરઆન મજીદ પઢહતે રહો. કહીં જ્યાદા મુદ્દત ગુજર જાનેસે તુમ્હારે દિલ સખ્ત ના હો જાએં, જૈસા કે તુમસે પહેલે લોગોં કે દિલ સખ્ત હો ગએ થે. હમ એક તવીસ સુરત પઢહતે થે જો તવીલ ઔર સિદ્દતમેં સુરએ તૌબા કે બરાબર થી. મુજે વો સુરત ભુલા દી ગઇ. અલબત્તા મુજે ઊસકી ઇતની બાત યાદ રહી કી ઇબ્ને આદમ કે લિયે માલકી દો વાદિયાં હો તો વો તીસરી કી ખ્વાહિશ કરેગા. ઔર ઇબ્ને આદમકા પેટ મિટ્ટી કે સિવા ઔર કોઇ ચીજ નહીં ભરતી.

ઔર હમ એક ઔર સૂરત ભી પઢહા કરતે થે. જો મુસબ્બેહાતમેં સે (સુબ્હાસે શુરૂ હોનેવાલી સુરત) કીસી એક સુરત કે બરાબર થી. વો ભી મુજે ભુલા દી ગઇ અલબત્તા ઇસ મેંસે મુજે ઇતના યાદ હૈ. યા અય્યો-હલ-લઝીના.આમનુ લેમા તકુલુન..(સુર-એ-સફ :૩)

તરજુમા : અય ઇમાનવાલોં તુમ વો બાત ક્યું નહીં કરને હો જીસકો ખુદ નહીં કરતે તુમ્હારી ગરદનોંમે શહાદત લીખ દી જાએગી. ઔર કયામત કે દિન તુમસે ઊસ કે મુતાલ્લીક પુછા જાએગા.

બાબ ૩૦૨ :- કિનાઅતકી ફઝીલત

૨૩૧૬ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ગિના (માલદારી) માલો અસબાબકી કસરતસે નહીં બલ કે ગિના દિલકી બેનિયાઝીસે હૈ.

બાબ ૩૦૩ :- ઝિનતે દુનિયાંસે ફરેબ ખાનેકી મુમાનિઅત.

૨૩૧૭ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ખડે હુએ ઔર ખુત્બા દેતે હુએ ફરમાયા,''અય લોગો ! મુજે બાખુદા તુમ્હારે બારેમેં ઝિનતે દુનિયા કે સિવા ઔર કોઇ ખતરા વ ખદસા નહીં હૈ જો અલ્લાહ ત્આલાને તુમ્હારે લિયે બનાઇ હૈ. (જો ઇમ્તહાન હૈ)

એક શખ્શને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! કયા ખૈર કે સબબસે સર આજાએગા ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ કુછ દેર ખામોશ રહે ફિર ફરમાયા,''તુમને કયા કહા થા ?

ઊસને કહા, મૈંને કહા થા, યા રસૂલુલ્લાહ ! કયા ખૈરકી સબબ સર આ શકતા હૈ ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ખૈરકી સબબસે ખૈર હી હોતી હૈ મૌસમે બહારમેં જબ સબ્ઝા ઊગતા હૈ તો વો સબ્ઝા જાનવરોંકો માર દેતા હૈ, યા કરીબુલ મર્ગ કર દેતા હૈ સિવાય ઊન જાનવરોં કે જો સબ્ઝા ખાતે હૈ ચાહે ઇસ કદર ખા લેતે હૈ કે, ઊનકી કોંખેં ફુલ જાતી હૈ ઔર વો ધૂપમેં બૈઠ કર લીદ યા પેશાબ કરતે હૈ. ફિર જુગાલી કરતે હૈ. ઔર ફિર ચરના શરૂ કર દેતે હૈ. જો શખ્શ માલકો અપને હક ઔર હિસ્સે કે મુતાબિક લેગા ઊસ કે માલમેં બરકત હોગી ઔર જો શખ્શ નાહક માલ લેગા વો ઊન જાનવરોંકી તરહાં હૈ જો ખાતા હૈ મગર સૈર નહીં હોતા.

૨૩૧૮ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુજે તુમ લોગોં કે બારેમેં સબસે જ્યાદા દુનિયાકી તરો-તાજગીકા ખદસા હૈ.

સહાબાને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! દુનિયાંકી તરો-તાઝગી કયા હૈ ?

આપને ફરમાયા,''જમીનકી બરકતેં.

સહાબાને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! કયા ખૈર કે સબબસે સર હૈ ?

આપને તીન બાર ફરમાયા,''ખૈર કે સબબસે ખૈર હી હોતી હૈ. મૌસમે બહારમેં, જો ચીઝેં ઊગતી હૈ તો વો સબ્ઝા જાનવરોંકો માર દેતા હૈ યા કરીબુલ મર્ગ કર દેતા હૈ. સિવા ઊન જાનવરોં કે જો સબ્ઝા ખાતે હૈ ઔર ઇસ કદર ખાતે હૈ કે, ઊનકી કોંખેં ફુલ જાતી હૈ. ફિર વો ધૂપમેં લૌટ લગાતે હૈ, ઔર લીદ ઔર પેશાબ કરતે હૈ.

યે યે માલે દુનિયા સરસબ્ઝ ઔર મીઠા હૈ જો શખ્શ ઇસ માલકો અપને હકકે મુતાબિક લેગા ઔર ઉસકો સહી જ્ગા ખરચ કરેગા તો યે અચ્છી મશક્કત હૈ ઔર જો માલકો ના હક લેગા, વો ઊસી જાંનવરકી તરહાં હૈ જો ખાતા હૈ ઔર સૈર નહીં હોતા.

૨૩૧૯ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ મિમ્બર પર જલ્વા ફરમાયે ઔર હમ સબ આપ કે ગિર્દ બૈઠે થે. આપને ફરમાયા,''મુજે અપને બાદ તુમ પર જીસ ચીજકા ખદસા હૈ ઔર ખતરા હૈ વો યે હૈ કે, અલ્લાહ ત્આલા તુમ પર દુનિયાંકી ઝિનત ઔર તરો-તાજગી કે દરવાઝે ખોલ દેગા.

એક સહાબીને અર્ઝ કિયા,યા રસૂલુલ્લાહ ! કયા ખૈર કે સબબસે સરભી આ શકતા હૈ?

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઉસ કે જવાબમેં ખામોશ રહે લોગોંને ઊસ શખ્શસે કહા, કયા સબબ હૈ તુમ સવાલ કર રહે હો ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જવાબ નહીં દે રહે હૈ ?

હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહ ફમાતે હૈ, ફિર હમને દેખા આપ પર વહી નાજિલ હો રહી હૈ. જબ આપ મારઅમૂલ પર આ ગએ તો આપને પસીના પુછા, ફિર ફરમાયા,''ખૈર કે

સબબસે સર નહીં આતા. ફસ્લે બહાર જો સબ્ઝા ઊગતી હૈ તો વો સબ્ઝા જાનવરોંકો માર દેતા હૈ યા કરીબુલ મર્ગ કર દેતા હૈ. સિવાય ઊન જાનવરોં કે જો સબ્ઝા ખાતે હૈ ઔર ઊનકી કોખેં ભર જાતી હૈ. ફિર વો ધૂપમેં લેટકર લીદ ઔર પેશાબ કરતે હૈ ઇસ કે બાદ ફિર ચરના શુરૂ કરતે હૈ.

યે માલે દુનિયા સરસબ્ઝ ઔર મીઠા હૈ ઔર મુસલમાનકા અચ્છા સાથી હૈ. ઇસ માલકા જો હિસ્સા, મિસ્કીન, યતીમ ઔર મુસાફિરકો દિયા ઔર જોઇસ માલકો ના હક લેતા હૈ વો ઊસી જાંનવરકી તરહાં હૈ જો ખાતા હૈ ઔર સૈર નહીં હોતા ઔર યે માલ ઊસ કે ખિલાફ કયામત કે દિન ગવાહી દેગા.

બાબ ૩૦૪ :- સવાલ નહીં કરને, સબ્ર ઔર કનાઅત કરનેકી ફઝીલત

૨૩૨૦ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, અન્સારમેંસે કુછ લોગોમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સવાલ કિયા, આપને ઊનકો અતા કિયા, ફિર સવાલ કિયા, આપને ફિર અતા કિયા, યહાં તક કે આપ કે પાસ માલ ખતમ હો ગયા. ફિર આપને ફરમાયા,‘‘મેરે પાસ જો ભી માલ હોગા મૈં ઊસકો તુમસે છૂપાકર હરગીઝ નહીં રખ્ખુંગા, ઔર જો શખ્શ સવાલસે રૂકા રહેગા અલ્લાહ ઊસે ગની કર દેગા. ઔર જો સબ્ર કરેગા. અલ્લાહ ઊસકો સાબિર રખેગા. ઔર સબ્રસે બઢકર ઔર કોઇ વસિઅતર ચીજ કીસીકો નહીં દી ગઇ.

૨૩૨૧ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૩૨૨ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઊમર રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘જીસ શખ્શને ઇસ્લામ કુબુલ કિયા ઊસને ફલાહ પાઇ, ઔર જીસકો જરૂરત કે મુતાબિક રોજી દી ગઇ ઔર જીસે અલ્લાહને ઊન ચીજોં પર કાયમ બના દિયા જો ઊસકો દી ગઇ હૈ.

૨૩૨૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,‘‘અય અલ્લાહ ! આલે મુહંમદકો ઇતની રોજી દે જો ઊસકી જરૂરત પુરી કર શકે.

બાબ ૩૦૫ :- મુવલ્લેફતુલ કુલુબ ઔર ખવારીજ વગૈરહ કે અહકામ

૨૩૨૪ : હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને સદકેકા કુછ માલ તકસીમ કિયા. મૈંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ ! ઇન કે અલાવા દૂસરે લોગ જ્યાદા મુસ્તહિક થે.આપને ફરમાયા,‘‘ઊન લોગોંને અપસી સૂરત પયદા કર દી કે યા તો યે મુજસે બે હયાઇસે સવાલ કરતે યા મુજે બખીલ કરાર દેતે. (મહાઝ અલ્લાહ) તો મૈં બખીલ નહીં હું.

૨૩૨૫ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકે સાથ જા રહા થા આપ એક નજરાની ચાદર ઓઢે હુવે થે જીસકે કિનારે

મોંટે થે અચાનક એક બદવી આયા ઊસને આપકી ચાદરકો ઇતના જોરસે ખિંચા કે આપકી ગરદન પર નિશાન પડ ગએ ફિર કહને લગા ' અય મુહમ્મદ આપકે પાસ જો અલ્લાહકા માલ હે ઉસમેંસે મુજે દેનેકા હુકમ કીજીયે'

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઉસકી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ, હંસે ઔર ઉસે દેનેકા હુકમ દિયા.

૨૩૨૬ : હજરત અકરમા બિન અમ્મારસે જો રિવાયત હૈ ઊસમે યે હૈ, એક બદવીને આપકી ચાદરકો ઇતના જોરસે ખિંચા, કે આપ ઊસ કે સીનેસે જા લગે હમામકી રિવાયતમે હૈ કે, ઇતને જોરસે ચાદર ખિંચી કે વો ફટ ગઇ ઔર ઊસકા કિનારા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ગરદનમેં રહે ગયા.

૨૩૨૭ : મિસ્વદ બિન મિખરમા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કબાએં તકસીમકી ઔર મિખરમાકો કુછ નહીં દિયા

હજરત મિરખમાને કહા, અય બેંટે ! મેરે સાથ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ચલો.

મૈં ઊન કે સાથ ગયા, હજરત મિખરમાને કહા, જાઓ મેરે લિયે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો લેકર આઓ.

મૈંને આપકો બુલાફા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ લાએ ઔર આપ કે ઊપર ઊનમેંસે એક કબા થી. આપને ફરમાયા,''અય મિખરમા ! મૈંને યે ચાદર તુમ્હારે લિયે છુપાકર રખ્ખી થી.

હજરત મિખરમાને ઊસ કબાકો દેખા ઔર રાજી હો ગએ.

૨૩૨૮ : હજરત મિસ્વદ બિન મિખરમા રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ કુછ કબાએં આઇ. મુજસે મેરે વાલિદ હજરત મિખરમાને કહા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ ચલો શાયદ આપ હમેં ઊનમેંસે કુછ દે.

હજરત મિસવદ ફરમાતે હૈ કે, મેરે વાલીદને આપ કે દરવાજે પર ખડે હોકર કુછ બાતેં કરની શરૂ કરદી, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊનકી આવાઝ પહેચાન લી આપ કબાકો લિયે હુએ તશરીફ લાએ. ઉસ વકત આપ કબા કે મુહાસિન ખા રહે થે ઔર ફરમા રહે થે, મૈંને યે તુમ્હારે લિયે છુપા કર રખી થી, મૈંને યે તુમ્હારે લિયે છુપા કર રખી થી.

૨૩૨૯ : હજરત સાઅદ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કુછ લોગોંકી એક જમાઅતકો કુછ માલ દિયા. મૈં ભી ઊન લોગોંમે બેઠા હુઆ થા, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊનમેંસે એક શખ્શકો છોડ દિયા. ઊસે કુછ નહિં દિયા.

હાલાં કે મેરે નજદિક વો બહુત પસંદીદા થા. મૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ જાકર ખડા હુઆ ઔર ચુપકેસે કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! આપને ફલાં શખ્શકો ક્યું નહિ દિયા, બાખુદા મૈં ઊસકો મોઅમીન ગિરદાનતા હું.

આપને ફરમાયા,''મુસલમાન.

મૈં કુછદેર ખામોશ રહા, ફિર મુજસે નહીં રહા ગયા, ઔર મૈંને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ આપ ફલાંકો ક્યું નહીં દેતે બખુદા મૈં ઊસે મોઅમીન ગુમાન કરતા હું.

આપને ફરમાયા,''મુસલમાન !ફીર આપને ફરમાયા,''મૈં કીસી શખ્શકો ઇસ મૌકુફે દે દેતા હું, કે કહીં વો મુંહ કે બલ જહન્નુમમેં ના ગિરા દિયા જાએ, હાલાંકી ઊસ કે અલાવા દુસરા શખ્શ મુજે જ્યાદા મહેબુબ હોતા હૈ. હલવાની કિ રીવાયતમેં યે કૌલ દો બાર આયા હૈ.

૨૩૩૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૩૩૧ : એક ઔર સનદસે ભી યે હદીષ મન્કુલ હૈ. ઇસમેં યે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને મેરી ગરદન ઔર કંધો પર હાથ મારા ઔર ફરમાયા,''અય સાઅદ !અગરમેં કીસી શખ્શકો દું તો કયા તુમ લડાઇ કરોગે ૬

૨૩૩૨ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, ગઝવએ હુનૈન કે દિન જબ અલ્લાહ ત્આલાને બગૈર કીસી જંગ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કુરૈશ કે કુછ લોગોંકો સો ઊંટ અતા કિયે, તો કુછ અન્સારી કહેને લગે, અલ્લાહ ત્આલા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી મગફેરત ફરમાએ. આપ કુરૈશકો દેતે હૈ ઔર હમેં છોડ દેતે હૈ. હાલાંકી હમારી તલવારોંસે અભી તક કુફ્ફારે કુરૈશકા ખૂન બહ રહા હૈ. હજરત અનસ કહેતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો યે બાત બતાઇ ગઇ, આપને ઊન અન્સારીયોંકો બુલવાયા, ઔર ઊન સબકો એક ચમડે કે ખૈમેંમેં જમા કિયા, જબ વો જમા હો ગએ તો ઊન કે પાસ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તશરીફ લાએ. ઔર ફરમાયા,''યે તુમ્હારી કીસ તરહાંકી બાત મુજ તક પહોંચી હૈ ?

અન્સારમેંસે સમજદાર લોગોંને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! જો લોગ હમમેંસે સાહબે અકલ હૈ ઉન્હોંને કોઇ બાત નહીં કી, લેકીન હમારે ઊમ્ર નૌજવાનોંને યે બાત કહી હૈ, કે અલ્લાહ ત્આલા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી મગફેરત ફરમાએ. આપ કુરૈશકો દેતે હૈ ઔર હમેં છોડ દેતે હૈ. હાલાંકી હમારી તલવારોંસે અભી તક કુફ્ફારે કુરૈશકા ખૂન ટપક રહા હૈ !

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મૈં ઊન લોગોંકો દેતા હું જો અભી તાજા તાજા કુફ્રસે ઇસ્લામમે આએ હૈ તા કે ઊનકી તાલીફે કુબુલ હો. કયા તુમ ઇસ બાત પર રાજી નહીં હો કે લોગ માલ લેકર ઘર જાએ.ઔર તુમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો લે કર ઘર જાઓ. અલ્લાહકી કસમ ! જીસ ચીજકો સાથ લેકર તુમ લૌટ રહે હો વો ઇસસે બેહતર હૈ.જીસ કે સાથ વો લૌટ રહે હૈ.

અન્સારને કહા, યા રસૂલલ્લાહ ! ક્યું નહીં ? હમ રાઝી હૈ.

આપને ફરમાયા,''અન કરીબ કે તુમ દેખોગે કે બહોતસે મુઆમલાતમેં તુમ લોગોંકો તરજીહ દી જાએગી. તુમ ઇસપર સબ્ર કરના યહાં તક કે અલ્લાહ ઔર ઊસ કે રસૂલસે જા મિલો. ક્યું કે મૈં હૌઝ પર હોઊંગા. ''

૨૩૩૩ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ અલ્લાહને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો બગૈર જંગ કે હવાઝિનકા માલ અતા

ફરમાયા...... બાકી હદીષ ઉપર જૈસી હૈ. ઇસમેં યે હૈ કે, હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, હમને સબ્ર નહીં કિયા ઔર નૌ-ઊમ્ર લોગોંને યે કહા.

૨૩૩૪ : એક ઔર સનદસે ઐસી હી રિવાયત હૈ ઇસમે હૈ કે, હમ સબ્ર કર લેંગે.

૨૩૩૫ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને અન્સારકો જમા કર કે કહા, કયા તુમમેં કોઇ ગૈર ભી હૈ ?

ઊન્હોંને કહા, નહીં અલબત્તા હમારા ભાન્જા હૈ.

આપને ફરમાયા,''ભાન્જા ભી કૌમમેં દાખિલ હોતા હૈ. ફિર આપને ફરમાયા,''કુરૈશ અભી અભી તાજા તાજા જાહિલિયત ઔર મશાઇબસે નિકલે હૈં મૈં ચાહતા હું કે ઊનકો પનાહમેં રખ્ખું ઔર ઊનકી તકલીફ તલબ કરું. કયા તુમ ઇસ બાત પર રાજી નહીં હો કે લોગ દુનિયા લેકર જાએ ઔર તુમ અપને ઘરોંમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો લેકર જાઓ.અગર લોગ એક રાસ્તે પર ચલેં ઔર અન્સાર દૂસરી ઘાટીમેં ચલેં તો મૈં અન્સારકી ઘાટીમેં ચલુંગા.

૨૩૩૬ : હજરત અનસ બિન મલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહ જબ મક્કા ફતેહ હુઆ ઔર કુરૈશમેં માલે ગનીમત તકસીમ કિયા ગયા.

અન્સારને કહા, યે બડે તાઅજજુબકી બાત હૈ કે, હમારી તલવારોંમેં અભી કુફ્ફારકા ખૂન ટપક રહા હૈ ઔર હમારા માલે ગનીમત ઇન્હીકો વાપસ દિયા જા રહા હૈ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ તક જબ યે બાત પહોંચી તો ઊન્હેં જમા કર કે ફરમાયા,''યે તુમ્હારી કીસ કિસ્મકી બાત મુજતક પહોંચી હૈ ? ઊન્હોંને કહા, હમને વહી બાત કહી હૈ જો આપ તક પહોંચી હૈ, ઔર અન્સાર જુઠ નહીં બોલતે થે.

આપને ફરમાયા,''તુમ ઇસ બાતસે ખુશ નહીં હો કે લોગ અપને ઘરોંમેં માલે દુનિયા લેકર જાએં ઔર તુમ અપને ઘરોંમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો લેકર જાઓ ? અગર લોગ એક ઘાટી યા એક વાદીમેં જાએં ઔર અન્સાર દૂસરી વાદી યા દૂસરી ઘાટીમેં જાએં તો મૈં અન્સારકી વાદી યા ઘાટીમેં જાઊંગા.

૨૩૩૭ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જીસ રોજ જંગ હુનૈન હુઇ તો હવાઝિન, ગત્ફાન વગૈરા અપને બચ્ચોં ઔર ચૌપાયોંકો લેકર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સામને આએ ઊસ દિન રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે સામને દસ હજાર (૧૦,૦૦૦)કા મજમા થા ઔર તુલકાઅ (જો ફત્હે મક્કા કે બાદ મુસલમાન હુએ થે) ભી થે વો સબ પીઠ કે બલ ભાગ ગએ ઔર આપ તન્હા રહે ગએ. ઊસ દીન આપને દો આવાઝે દી, જીન કે દરમ્યાન કુછ નહીં કહા.

હજરત અનસ કહતે હૈ કે, આપને દાંઇ તરફ દેખા ઔર કહા, અય જમાઅતે અન્સાર.

ઉન્હોંને કહા, લબ્બૈક યા રસૂલલ્લાહ...... આપકો ખુશ ખબરી હો હમ હાજીર હૈ.

હજરત અનસ કહેતે હૈ કે, આપ એક સફેદ ખચ્ચર પર સવાર થે. આપ ઊસસે ઊતરે ઔર ફરમાયા,''મૈં અલ્લાહકા બંદા ઔર ઊસકા રસૂલ હું.

મુશ્રીકોં કો શિકસત હુઇ ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમકો બહોત માલે ગનીમત મિલા. આપને વો માલે ગનીમત મુહાજેરીન ઔર તુલકાઅમેં તકસીમ કર દિયા. ઔર અન્સારકો કુછ નહીં દિયા.

અન્સારને કહા, સખ્તી કે વક્ત હમેં બુલાયા જાતા હૈ ઔર માલે ગનીમતકી તકસીમ કે વક્ત દૂસરોં કો.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો જબ ઇસ બાતકી ઇત્તલા મિલી તો આપને અન્સારકો એક ખૈમેમેં જમા કિયા ઔર ફરમાયા,''અય જમાઅતે અન્સાર તુમ્હારી તરફસે યે કિસ કીસ્મકી બાત પહોંચી હૈ ? વો ખામોશ રહે. આપને ફરમાયા,''અય જમાઅતે અન્સાર ! કયા તુમ ઇસ બાતસે રાજી નહીં હો કે લોગ દુનીયાં લેકર જાએ ઔર તુમ અપને ઘરોંકી તરફ મુહમ્મદકો લે જાઓ ?

ઊન્હોંને કહા, ક્યું નહીં ? યા રસૂલુલ્લાહ ! હમ રાજી હૈ.

આપને ફરમાયા,''અગર લોગ એક રાસ્તે પર ચલેં ઔર અન્સાર દૂસરી ઘાટીમેં ચલેં, તો મૈં અન્સારકી ઘાટીમેં ચલુંગા.

હિશામને હજરત અનસસે કહા, અય અબુ હમઝા, કયા આપ ઇસ વાકિયે કે વક્ત મૌજુદ થે ?

તો હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''મૈં હુઝુરસે કબ ગાયબ હોતા થા ?

૨૩૩૮ : હજરત અનસ બિન માલિક રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમને મક્કા ફતેહ કિયા હમ ગઝવએ હુનૈનમેં ગએ. મુશ્રેકીન બેહતરીન સફેં બાંધકર આએ થે. જો મૈંને ઇસસે પહેલે નહીં દેખી થી. પહેલે ઘોડોંકી સફ, ફીર ઊસ કે પીછે લડનેવાલોંકી, ફીર ઊન કે પીછે ઔરતોંકી, ફિર બકરીયોંકી સફ, ફીર દિગર ચૌપાયોંકી સફ બાંધી ગઇ થી. હમારી તાદાદભી બહોત જયાદા થી. જો છ હજાર (૬૦૦૦)કો પહોંચ ગઇ થી.

હમારી એક તરફ શહસવારોં પર ખાલિદ બિન વલીદ અમીર થે, અચાનક હમારે ઘોડે પીઠ કે પીછે મુડ ગએ ઔર હમ ના ઠહર શકે, યહાં તક હમારે ઘોડે નંગે હો ગએ ઔર બદદુ ઔર હમારી જાન પહેચાન કે લોગ ભાગ પડે.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને આવાઝ દી, અય મુહાજીરો અય મુહાજીરો ! ફિર ફરમાયા,''અય અન્સારો ! અય અન્સારો !

હજરત અનસ કહેતે હૈં, હમને કહા, લબ્બૈક યા રસૂલુલ્લાહ ! હજરત અનસ કહેતે હૈં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ આગે બઢે. હજરત અનસ કહતે હૈ હમ વહાં તક પહોંચે ભી ના થે ઔર અલ્લાહને ઊન્હેં શિકસ્ત દે દી ઔર હમને ઊનકા સારા માલ લે લિયા.

ફિર હમ તાઇફકી તરફ બળ્હે ઔર ચાલીસ દિન તક ઊનકા ઘેરાવ કિયા. ફિર હમ મક્કા લૌટ આએ ઔર વહાં ઠહરે ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ એક સો, એક સૌ ઊંટ દેને લગે. ઇસ કે બાદ ઉપર જો હદીષ ગુજરી ઐસી હી રિવાયત હૈ.

૨૩૩૯ : હજરત રાફેઅ બિન ખદીજ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને અબુ સુફિયાન બિન હર્બ, સફવાન બિન ઊમય્યા, અય્યના બિન હસન, ઔર ઇકરાઅ બિન હાબિસ હર એકકો સૌ સૌ ઊંટ દિયેં ઔર અબ્બાસ બિન મિરદાસકો કુછ કમ ઊંટ દિયે. તો અબ્બાસ બિન મિરદાસને યે અશ્આર પળ્હે.

આપ મેરી લૂટમાર ઔર ઊબૈદકી લૂટમાર કો,
અય્યના ઔર ઇકરા કે દરમ્યાન મુકર્રર કરતે હૈ.
હાલાંકી વો અબ્બાસ બિન મિરદાસકો મઆરકેમેં બઢ નહીં શકતે.
મૈં ઊન દોનોંસે કીસી તરહાં કમ નહીં હું.
ઔર આજ જીસકી બાત નીચી હો ગઇ ફિર ઉપર ના હોગી.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊનકો ભી સૌ ઊંટ પુરે કર દિયે.

૨૩૪૦ : દૂસરી સનદસે મરવી હદીષમેં હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને માલે ગનીમત તકસીમ કિયા, ઔર અબુ સુફિયાન બિન હર્બકો સૌ ઊંટ દિયે.

૨૩૪૧ : એક ઔર સનદસે ભી હદીષ મન્કુલ હૈ જીસમેં સુફિયાન બિન ઊમય્યા, ઔર અશ્આરકા તઝકેરા નહીં હૈ.

૨૩૪૨ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઝૈદ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હુનૈનકો ફત્હ કરને કે બાદ માલે ગનીમત તકસીમ કિયા ઔર મુઅલ્લે-ફતિલ-કુલુબકો જ્યાદા દિયા. ઊસ વક્ત આપકો યે ઇત્તિલા મિલી કે અન્સારકી યે ખ્વાહિશ હૈ કે, ઊન્હેં ભી ઔર લોગોં કે બરાબર દીયા જાએ.

ફિર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ખડે હોકર ખુત્બા દિયા. ઔર અલ્લાહ ત્આલાકી હમ્દો ષના કી ફિર કહા, અય અન્સારકી જમાઅત ! કયા મૈંને તુમકો ગુમરાહ નહીં પાયા થા ? ફિર અલ્લાહ ત્આલાને તુમકો મેરે જરીએસે હિદાયત દી. ઔર કયા તુમ ફુકરા નહીં થે ? ફિર અલ્લાહ ત્આલાને તુમકો મેરી વજહસે ગની કર દિયા. ઔર કયા તુમ આપસમેં અલગ અલગ નહીં થે ? ફિર અલ્લાહ ત્આલાને તુમકો મેરી વજહસે એક જુટ કર દિયા.

ઔર અન્સાર એક સાથ કહે રહે થે, અલ્લાહ ઔર ઊસકા રસૂલ જ્યાદહ અહેસાન કરનેવાલે હૈ.

આપને ફરમાયા,''તુમ મુજે જવાબ કયું નહીં દેતે ? ''

ઊન્હોંને કહા, અલ્લાહ ઔર ઉસકા રસૂલ જ્યાદહ અહેસાન કરનેવાલે હૈ.

આપને ફરમાયા,''અગર તુમ ચાહતે તો કહેતે, ઇસ તરહાં હો, ઇસ તરહાં હો ઔર વાકેઆ ઇસ ઇસ તરહાં હુઆ. ''

રાવી કહેતે હૈં, આપને કંઇ ચીજોંકા ઝિક્ર કિયા જો ઊન્હેં યાદ નહીં રહીં.

ફિર આપને ફરમાયા,''કયા તુમ ઇસ બાતસે રાજી નહીં હો કે લોગ બકરીયોંકો ઔર ઊંટો કે લે જાએ. ઔર તુમ અપને ઘરોંમે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો લે જાઓ. અન્સાર શિઆર (અસ્તર) હૈ ઔર દૂસરે લોગ અબ્રહ (કવર,જૅકેટ) હૈ. અગર

હિજરતકી ફઝીલત ના હોતી તો મૈં અન્સારકા (હી) એક ફર્દ હોતા. અગર લોગ એક વાદીમેં જાએં ઔર અન્સાર દૂસરી વાદી ઔર ઘાટીમેં જાએં તો મૈં અન્સારકી વાદી ઔર ઘાટીમેં જાઊંગા.''

અન કરીબ કે તુમ મેરે બાદ તરજીહ દેખોગે તો ઊસ વક્ત તક સબ્ર કરના જબ તક હૌઝ (કૌષર) પર મુજસે મુલાકાત ના હો જાએ.

૨૩૪૩ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને માલે ગનીમત તકસીમ કિયા કુછ લોગોકો તકસીમમેં તરજીહ દી. અય્યના બિન હસન, ઔર ઇકરાઅ બિન હાબિસ હર એકકો સૌ સૌ ઊંટ દિયેં ઔર અરબકે સરદારોંકો ભી ઇતને હી દિયે. ઉસ દીન ઉન્હેં તકસીમમેં તરજીહ દી એક શખ્શને કહા, અલ્લાહકી કસમ તકસીમમેં અદલ નહીં કિયા ગયા. અલ્લાહ ત્આલાકી રઝા મંદીકા ઇરાદા નહીં કિયા ગયા. હજરત ઇબ્ને મસઉદ ફરમાતે હૈ કે, બાખુદા મૈં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કો યે બાત જરુર બતાઉંગા. હજરત ઇબ્ને મસઉદ ફરમાતે હૈ કે, ફિર મૈં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ ઔર ચુપકેસે આપકો યે બાત બતાઇ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ યે બાત સુનકર બહોત જ્યાદા નારાજ હુએ.આપકા ચહેરા મુબારક સુર્ખ હો ગયા. હત્તા કી મૈંને દિલમેં યે તમન્ના કી આપસે મૈંને ઝિક્ર હી ના કિયા હોતા. ફિર આપને ફરમાયા ''અગર અલ્લાહ ઔર ઉસકા રસૂલ અદલ નહીં કરેંગેં તો ઔર કૌન અદલ કરેગા ? ''

ફિર આપને ફરમાયા,'હજરત મુસાકો ઇસસે જ્યાદહ ઇઝા દી ગઇ ઔર ઊન્હોંને સબર કિયા.'

૨૩૪૪ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને માલે ગનીમત તકસીમ કિયા એક શખ્શને કહા, ''યે વો તકસીમ હૈ જીસસે અલ્લાહ ત્આલાકી રઝા મંદીકા ઇરાદા નહીં કિયા ગયા.''

હજરત ઇબ્ને મસઉદ ફરમાતે હૈ કે, ફિર મૈં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં હાજીર હુઆ ઔર ચુપકેસે આપકો યે બાત બતાઇ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ યે બાત સુનકર બહોત જ્યાદા નારાજ હુએ.આપકા ચહેરા મુબારક સુર્ખ હો ગયા. હત્તા કી મૈંને દિલમેં યે તમન્ના કી આપસે મૈંને ઝિક્ર હી ના કિયા હોતા.

ફિર આપને ફરમાયા,''હજરત મુસાકો ઇસસે જ્યાદહ ઇઝા દી ગઇ ઔર ઊન્હોંને સબર કિયા.''

૨૩૪૫ : હજરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જંગે હુનૈનસે વાપસીમેં જીરાનામેં થે. આપ કે પાસ એક શખ્શ આયા. યહાં તક કે હજરત બિલાલ કે મુઠ્ઠી ભર કર લોગોંકો દે રહે થે. એક શખ્શને કહા, ''અય મુહમ્મદ ! અદલ કીજીએ.''

આપને ફરમાયા,''તુમ્હેં અઝાબ હો ! અગર મૈં અદલ નહીં કરૂંગા તો ઔર કૌન અદલ કરેગા ? અગર મૈં અદલ ના કરતા તો ના કામ ઔર નામુરાદ હો જાતા.

૨૩૪૬ : હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! મુજે ઇજાજત દીજીએ મૈં ઇસ શખ્શકો કત્લ કર દું.''

આપને ફરમાયા,''મઆઝ અલ્લાહ કહીં લોગ યે ના કહેં કે મૈં અપને અસ્હાબકો કતલ કરતા હું. યે શખ્શ ઔર ઊસ કે અસ્હાબ કુરઆન પળ્હતે હૈ. મગર કુરઆન ઇન કે ગલોં કે નીચેસે નહીં ઊતરતા ઔર યે લોગ કુરઆનસે ઇસ તરહાં સાફ નિકલ જાએંગે જીસ તરહાં તીર કમાનસે નિકલ જાતા હૈ.''

૨૩૪૭ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અલી કરમલ્લાહુ વજહહુને યમનસે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં કુછ સોના ભેજા જીસમેં મિટ્ટી ભી થી.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને વો સોના ઇકરાઅ બિન હાબિસ, હન્ઝલા, અય્યના બિન બદર ફઝારી, અલકમા બિન ઊલાસહ આમીરી, ફિર બનુ કુલાબ કે એક શખ્શકો ઔર ઝૈદ ખયરે તાઇકો ફિર બની નબ્હાન કે એક શખ્શકો ઇન ચાર આદમીયોંમેં તકસીમ કર દિયા..

હજરત ઇબ્ને મસઉદ ફરમાતે હૈ કે, કુરૈશ નારાજ હો ગએ કે હુઝુર નજદ કે સરદારોંકો દે રહે હૈ ઔર હમેં છોડ રહે હૈ.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મૈંને યે ઇસલિયે કિયા હૈ કે, મૈં ઊન લોગોં કે કલ્બકી તાલીફ કરું.''

ફિર એક શખ્શ આયા, જીસકી દાઢી ભરી હુઇ થી, ગાલ ઊભરે હુએ થે ઔર આંખે ધંસી હુઇ થી, પેશાની ઊંચી થી. ઔર સર મુંડા હુઆ થા. વો કહેને લગા, ''અય મુહમ્મદ ! અલ્લાહસે ડરો. ''

હજરત અબુ સઇદ ખુદરી કહતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''અગરમૈં અલ્લાહ ત્આલાકી ના ફરમાની કરું તો ફિર ઊસકી ફરમાબરદારી કૌન કરેગા ? અલ્લાહ ત્આલાને મુજે જમીન પર અમીન બના કર ભેજા હૈ ઔર તુમ મુજે અમીન નહીં માનતે ? '' ફિર વો શખ્શ પુશ્ત ફેરકર ચલ દિયાં. કૌમમેંસે એક શખ્શને ઊસ કે કત્લકી ઇજાજત માંગી. લોગોંકા ખયાલ હૈ વો હજરત ખાલિદ બિન વલીદ થે.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''ઇસકી નસ્લસે એક ઐસી કૌમ પૈદા હોગી. જો કુરઆન પળ્હેગી ઔર કુરઆન ઇસ કે ગલે કે નીચે નહીં ઊતરેગા. યે લોગ મુસલમાનોંકો કત્લ કરેંગે ઔર કાફિરોંકો છોડ દેંગે. ઔર યે લોગ ઇસ્લામસે ઇસ તરહાં નીકલ જાએંગે જૈસી તીર શિકારસે નિકલ જાતા હૈ. અગર મૈં ઇન લોગોંકો પા લેતા તો કવમેં આદકી તરહાં ઇનકો કતલ કર દેતા. ''

૨૩૪૮ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અલી કરમેલ્લાહુ વજહહુને યમનસે એક રંગે હુવે ચમડેમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં કુછ સોના ભેજા જીસમેં મિટ્ટી ભી મીલી હુઇ થી.

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને વો સોના ચાર આદમીયોંમેં તકસીમ કર દિયા. ઇકરાઅ બિન હાબિસ, ઝૈદખિલ, અય્યના બિન બદર ફઝારી, અકમા બિન ઊલાસહ યા આમીર બિન તુફૈલ મેંસે એક થે , ફિર બનુ કુલાબ કે એક શખ્શકો ઔર ઝૈદ ખયરે તાઇ, ફિર બની નબ્હાન કે એક શખ્શકો. આપકે અસ્હાબમેંસે કીસીને કહા ઊન લોગોં કે બનિસ્બત ઇસ માલકે હમ ઝયાદહ હક્દાર હૈ. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કો યે બાત પહોંચ ગઇ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા, ''તુમ તુમ મુજે અમીન નહીં માનતે ? હાલાંકી મૈ ઉસકા અમીન હું જો આસમાનોમે હૈ. મેરે પાસ સુબહા શામ આસમાની ખબરેં આતી હૈં.''

ફિર એક શખ્શ આયા, જીસકી આંખે ઘંસી હુઇ થી, ઔર દોનોં ગાલ ફુલે હુએ થે ઔર પેશાની ઊભરી હુઇ થી. દાઢી ઘીસી હુઇ થી,ઔર સર મુંડા હુઆ થા ઔર તહબંદ પિંડલિયોંસે ઉંચા થા.

ઉસેને કહા, ''અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! અલ્લાહસે ડરો. ''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા, ''તુઝે અઝાબ હો ક્યા રુએ જમીન પર અલ્લાહ ત્આલાસે ડરનેકા સબસે ઝયાદહ હક્દાર મૈં નહીં હું!''

ફિર વો શખ્શ પુરત ફેરકર ચલ દિયાં. હજરત ખાલિદ બિન વલીદ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા,''યા રસૂલુલ્લાહ મૈ ઉસ શખ્શકી ગરદન ના ઉડાદું ? ''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,'' શાયદ વો નમાઝી હો'' મુજે ઇસકા મુકલીફ નહીં કિયા ગયા હૈ કે મૈં લોગોંકે દિલ ચીર કર દેખું યા ઉનકે પેટ ફાડ કર દેખું.''

હજરત ખાલિદ બિન વલીદ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, ''કીતને હી નમાઝી ઐસે હૈ જો ઐસી બાતે કરતે હૈ.જો ઉનકે દિલોંમે નહી હોતી ''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુજે ઇસકા મુકલીફ નહીં કિયા ગયા હૈ કે મૈં લોગોંકે દિલ ચીર કર દેખું યા ઉનકે પેટ ફાડ કર દેખું.'' ફિર આપને ઉસ શખ્શકી તરફ દેખા ફિર વો શખ્શ પુરત ફેર કર જા રહા થા ઔર ફરમાયા,

''ઇસકી નસ્લસે ઐસે લોગ પૈદા હોગેં જો અલ્લાહ ત્આલાકી કિતાબ અચ્છી તરહા પળ્હેગે, લેકિન વો ઇન કે ગલે કે નીચે નહીં ઊતરેગી. યે લોગ દીનસે ઇસ તરહાં નીકલ જાએંગે જૈસી તીર નિશાનેસે નિકલ જાતા હૈ.''

રાવી કહતે હૈ કે આપને ફરમાયા '' અગર મૈં ઇન લોગોંકો પા લેતા તો કવમેં આદકી તરહાં ઇનકો કતલ કર દેતા. ''

૨૩૪૯ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.ઇસમે અલકમા બિન અલાસા કહા હૈ ઇસમે યે ઇજાફા હે કે, હજરત ઉમર ફારુક રદીઅલ્લાહો અન્હો ખડે હુએ ઔર કહા, '' યા રસૂલુલ્લાહ ! મૈ ઉસ મુનાફિકકી ગરદન ના ઉડાદું ? ''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,'' નહીં'' ફિર વો શખ્શ ચલા ગયા.

ફિર હજરત ખાલિદ બિન વલીદ રદીઅલ્લાહો અન્હોને કહા, ''યા રસૂલુલ્લાહ ! મૈ ઉસ મુનાફિકકી ગરદન ના ઉડાદું ? ''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,'' નહીં '' ઔર ફરમાયા,'' ઇસકી નસ્લસે એક ઐસી કૌમ પૈદા હોગી. જો કુરઆન બહુત અચ્છી તરહા પળ્હેગી ઔર અમ્મર ક્હેતે હૈ આપને ફરમાયા,'''અગર મૈં ઇન લોગોંકો પા લેતા તો કવમેં આદકી તરહાં ઇનકો કતલ કર દેતા.'

૨૩૫૦ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ. ઇસમે યે ઇજાફા હૈ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને વો સોના ચાર આદમીયોંમેં તકસીમ કર દિયા. ઝૈદ ખૈર, ઇકરાઅ બિન હાબિસ, , અય્યના બિન હસન, અલ્કમા બિન ઊલાસહ યા આમીર બિન તુફૈલ, ઔર ફરમાયા,'' ઇસકી અસ્લસે એક ઐસી કૌમ ઝાહિર હોગી. ઇસમે નહીં કે મૈં ઇન લોગોંકો પા લેતા તો કવમેં આદકી તરહાં ઇનકો કતલ કર દેતા.'

૨૩૫૧ : અબુ સલમા ઔર અત્તર બિનષ યસાર દોનોં હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોંકે પાસ આએ. ઔર ઊનસે પૂછા. કયા આપને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે હુરારિયહ કે બારેમેં કુછ સુના હૈ ? ''

ઊન્હોંને ફરમાયા,''મુજે હરુરિય્યહ કે બારેમેં પતા નહીં લેકીન, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે યે સુના હૈ આપને ફરમાયા,''ઇસ ઊમ્મતમેં એક જમાઅત નિકલેગી. યે નહીં ફરમાયા કે ઇસ ઊમ્મતસે હોગી.વો ઐસે લોગ હોંગે કે જીનકી નમાઝોં કે મુકાબલેમેં તુમ અપની નમાઝોંકો હકીર સમજોગે. વો કુરઆન પળ્હેંગે ઔર કુરઆન હમકો યા ગલે કે નીચે નહીં ઊતરેગા. વો દીનસે ઐસે નિકલ જાએંગે જૈસે તીર શિકારસે નિકલતા હૈ, શિકારી અપની તીરકી લકડીકો દેખતા હૈ ઔર ઊસ કે ફલકો ઔર ઊસ કે પરકો ઔર ઊસ કે આખિરી કિનારેકો જો ઊસકી ચુટકિયોંમેં થા કે કહીં ઊસે ખૂન લગા હૈ.''

૨૩૫૨ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હમ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં બૈઠે હુએ થે. આપ કુછ તકસીમ ફરમા રહે થે કે ઝાદ-અલ-ખુવૈસરહ નામકા એક બનુ તમીમ (કબીલા)સે એક શખ્શ આયા, ઔર ઊસને કહા, '' અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! અદલ કરો. ''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મૈં અદલ નહીં કરુંગા તો કૌન અદલ કરેગા ? અગર મૈં અદલ ના કરું તો તો તુમ નાકામ ઔર નામુરાદ હો જાઓ. ''

હજરત ઊમર ઇબ્ને ખત્તાબ રદીઅલ્લાહને ફરમાયા,''યા રસૂલુલ્લાહ ! મુજે ઇજાજત દીજીએ ઊસકી ગરદન ઉડાદું.''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''રહને દો, ક્યું કે ઇસ કે ઐસે સાથી હૈ જીનકી નમાઝોં કે મુકાબલેંમેં તુમ અપની નમાઝોંકો હકીર સમજોગે ! ઔર ઇસ કે રોઝોં કે મુકાબલેમે અપને રોઝોંકો હકીર માનોગે. યે લોગ કુરઆન મજીદ પઢેંગે ઔર વો ઊન કે હલકો કે નીચે નહીં ઊતરેગા. ઔર યે લોગ દીનસે ઇસ તરહાં નીકલ જાએંગે. જીસ તરહાં તીર શિકારસે ઐસે નિકલ જાતા હૈ કે, તીરંદાજ તીર કે ફલકો દેખતા હૈ ઔર ઊસમેં ખૂનકા અસર નહીં હોતા. ફિર ફલકી જળકો દેખતા હૈ તો ઊસમેં ભી ખૂન નહીં હોતા. ફિર ઊસ કે પરકો દેખતા હૈ તો ઊસમેં ભી કુછ નહીં હોતા. હાલાં કે તીર શિકાર કે પર ઔર ખૂનસે

નિકલતા હૈ. ઉન લોગોંકી નિશાની યે હૈ કે, ઊનમેં એક કાલા આદમી હોગા. જીસકા એક સાના ઔરતકી પુસ્તાનકી તરહાં હોગા. યા જૈસે હિલતે હુએ ગૌશ્તકા લોથળા હો. યે ગિરોહ ઉસ વક્ત જાહિર હોગા જબ લોગોંમેં તફરકે હોંગે.''
હજરત અબુ સઇદ કહેતે હૈ કે, મૈં ગવાહી દેતા હું કે મૈંને યે હદીષ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુની ઔર ગવાહી દેતા હું કે મૈં હજરત અલી રદીઅલ્લાહુ અન્હુને ઊનસે કતાલ કિયા ઔરમૈં ઊસ વક્ત હજરત અલી રદીઅલ્લાહો અન્હો કે સાથ થા. હજરત અલીને ઊસ આદમીકો તલાશ કરનેકા હુકમ દિયા, વોહ મિલ ગયા ઔર ઊસે હજરત અલી કરમલ્લાહો વજહહુ કે પાસ લાયા ગયા ઔર મૈંને ઊસ શખ્શકો ઊન્હી શિફાત કે સાથ પાયા જો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને બયાન કિયે થે.
૨૩૫૩ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક કૌમકા ઝિક્ર કિયા. જો આપકી ઊમ્મતમેં પૈદા હોગી. ઊસકા જહુર ઊસ વક્ત હોગા જબ લોગોંમેં તફરકા હો જાએગા. ઊનકી નિશાની સર મુંડાના હોગી ઔર વો મખલુકમેં સબસે બદતર હોંગે ઔર ઊનકો દો જમાઅતોંમેંસે વો જમાઅતેં કત્લ કરેંગી જો હક કે જ્યાદા કરીબ હોગી, ફિર આપને ઊન લોગોંકી એક મિસાલ બયાન ફરમાઇ કે જબ આદમી કીસી શિકાર યા નિશાનેકો તીર મારતા હૈ તો, તીરકો દેખતા હૈ ઊસમેં કુછ અસર નહીં હોતા ઔર પરકી લકડીકો દેખતા હૈ ઔર વહાં ભી અસર નહીં હોતા. ફિર હસરકો દેખતા હૈ જો તિરંદાજકી ચૂટકીમેં હોતા હૈ. તો વહાં ભી કુછ અસર નહીં પાતા.

ફિર અબુ સઇદને કહા, અય ઇરાકવાલો, ! તુમ્હીં ને તો ઇન્હેં કતલ કિયા હૈ ?
૨૩૫૪ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મુસલમાનોંમેં તફરીક કે બાદ એક ફિરકા જુદા હો જાએગા. ઔર મુસલમાનોંકી દો જમાઅતોંમેંસે જો હક કે જ્યાદા કરીબ હોગી વો ઇસ ફિરકેકો કત્લ કરેગી.''
૨૩૫૫ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મેરી ઊમ્મતમેં દો જમાઅતેં હો જાએંગી. ઔર ઊનમેં એક ફિરકા પૈદા હોગા ઔર જો જમાઅત ઊસ ફિરકે કો કતલ કરેગી વો હક કે જ્યાદા કરીબ હોગી.''

ફરમાયા,''લોગોંમેં તફરકે કે વક્ત એક ફિરકા પૈદા હો જાએગા ઔર જો લોગ ઊસ ફિરકેકો કત્લ કરેંગે વો હક કે જ્યાદા કરીબ હોંગે.''
૨૩૫૬ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મેરી ઊમ્મતમેં દો જમાઅતેં હો જાએંગી. ઔર ઊનમેં એક ફિરકા પૈદા હોગા ઔર જો જમાઅત ઊસ ફિરકેકો કતલ કરેગી વો હક કે જ્યાદા કરીબ હોગી.''

૨૩૫૭ : હજરત અબુ સઇદ ખુદરી રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા, ફરમાયા,''ઇખતેલાફ કે વક્ત એક કૌમ જાહિર હોગી ઔર દો જમાઅતોં મૈ સે જો ઊસકો કતલ કરેગી વો હક કે જ્યાદા કરીબ હોગી. ''

૨૩૫૮ : હજરત અલી કરમલ્લાહો વજહહુ ફરમાતે હૈ કે, જબ મૈં તુમસે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી હદીષ બયાન કરું તો આસમાનસે મન્સૂબ કરું જો આપને નહીં ફરમાઇ.

ઔર જબમેં અપની ઔર તુમ્હારી બાત બયાન કરું તો જંગમેં ધોખા દેના જાઇઝ હૈ.

મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો યે ફરમાતે સુના, આખિર જમાનેમેં એક કૌમ નિકલેગી. જો કમ ઊમ્ર ઔર કમ અકલ હોગી. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી અહદીષ બયાન કરેંગે, કુરઆન મજીદકો પળ્હેંગે, ઔર વો ઊન કે હલકસે નીચે નહીં ઊતરેગા ઔર દીનસે ઇસ તરહાં નિકલ જાએંગે જૈસે કીસી શિકારસે તીર નિકલ જાતા હૈ. ઔર જબ તુમ ઊનસે મુલાકાત કરો તો ઊનકો કત્લ કરના ક્યું કે જો ઊનસે જંગ કરેગા ઔર ઊનકો કતલ કરેગા કયામત કે દિન અલ્લાહ ત્આલા કે યહાં ઊસકો અજર મિલેગા. ''

૨૩૫૯ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૩૬૦ :એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી હદીષ મન્કુલ હૈ. ઇસમેં યે અલ્ફાઝ નહીં હૈ કે, વો દીનસે ઐસે નિકલ જાએંગે જૈસે કીસી તીર શિકારસે નિકલ જાતા હૈ.

૨૩૬૧ : ઊબૈદહસે રિવાયત હૈ કે, હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુને ખવારીજકા ઝિક્ર કિયા ઔર ફરમાયા,''ઊનમેં એક શખ્શ હોગા જીસકા હાથ નાકિસ હોગા.ઔર અગર તુમ ફખ્ર ના કરો તો મૈં તુમસે ઊસ ચીજકા બયાન કરું. જીસકા અલ્લાહ ત્આલાને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જુબાનસે ઊનકો કત્લ કરનેવાલે કે બારેમેં વાદા ફરમાયા હૈ.''

રાવી ફરમાતે હૈ,મૈંને પૂછા,આપને ખુદ મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના હૈ?'' ફરમાયા,''હાં, રબ્બે કાબાકી કસમ ! હાં, રબ્બે કાબાકી કસમ ! હાં રબ્બે કાબાકી કસમ. ''

૨૩૬૨ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હદીષ મન્કુલ હૈ.

૨૩૬૩ : હજરત ઝૈદ બિન ઝહબ જુહમીસે રિવાયત હૈ કે, વો ઊસ લશ્કરમેં થે જો હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજરહહુ કે સાથ ખવારીજસે જંગ કે લિયે ગયા થા.

હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુને ફરમાયા,''અય લોગો ! મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુના હૈ આપને ફરમાયા,''મેરી ઊમ્મતમેંસે એક કૌમ જાહિર હોગી વો ઐસા કુરઆન પઢેંગી કે ઊન કે કુરઆન પળ્હને કે સામને તુમ્હારી કુરઆન પળ્હનેકી કોઇ હૈસીયત હી ના હોગી, ના ઊન કે રોઝોં કે સામને તુમ્હારે રોઝોંકી કુછ હૈસીયત હોગી, વો યે સમજકર કુરઆન પઢેંગે કે યે ઊન કે લિયે મુફિદ હૈ. લેકીન વો ઊન કે લિયે મુદર હોગા, નમાઝ ઊન કે ગલે કે નીચે નહીં ઊતર શકેગી.ઔર વો ઇસ્લામસે ઐસે નિકલ જાએંગે જૈસે તીર શિકારસે નિકલ જાતા હૈ''

જો લશ્કર ઊનકી સરકુબી કે લિયે જા રહા હૈ, અગર વો ઊસ સવાબકો જાનલે જીસકા વાદા અલ્લાહ ત્આલાને ઊન કે નબીકી જબાન પર કિયા હૈ તો વોહ બાકી આમાલકો છોડકર ઇસી પર ભરોસા કર બૈઠેંગે.

ઊનકી નિશાની યે હૈ કે, ઊનમેંસે એક શખ્શ ઐસા હૈ જીસ કે સીનેમેં હડ્ડી નહીં ઔર ઊસ કે સીના ઔરતકી પુસ્તાનકી તરહાં હૈ, ઊસ પર સુફેદ રંગકા બાલ હૈ.''

હજરત અલીને ફરમાયા,''તુમ મુઆવિયા ઔર શામકી તરફ જાતે હો ઔર ઇન્હેં છોડ જાતે હો તા કી યે તુમ્હારે પીછે તુમ્હારી ઔલાદ ઔર તુમ્હારે અમવાલકો ઇજા દે, બખુદા મુજે યકીન હૈ કે, યે વહી કૌમ હૈ જીસને નાહક ખૂન બહાયા, ઔર લોગોંકી ચારાગાહોં કો લૂટ લિયા. તુમ અલ્લાહકા નામ લેકર ઊનસે કિતાલ કે લિયે રવાના હો.

સલમા બિન કુહૈલ કહેતે હૈં, ફિર મુજસે ઝૈદ બિન વહબને એક એક મંઝીલકા ઝિક્ર કિયા, ઔર બયાન કિયા કે જબ હમ જાકર ઉનસે મિલે તો હમારા એક પુલસે ગુજર હુઆ. ઊસ દિન ખારજીયોંકા સિપેહસાલાર અબ્દુલ્લાહ બિન વહબ રાસેબી થા ઊસને હુકમ દિયા થા કે અપને નેઝે ફેંક દો ઔર તલવારેં મિયાનસે બાહર નિકાલલો. ક્યું કે મુજે હદષા હૈ કે,યે તુમ પર ઇસ તરહાં હમલા કરેંગે જીસ તરહાં યૌમે હરૂરાઅમેં કિયા થા. ચુનાંચે ઊન્હોંને અપને નેઝે ફૈંક દિયે ઔર તલવારેં તાનલી.

લોગોંને ઊન પર નેઝોંસે હમલા કિયા ઔર બાઅઝને બાઅઝકો કતલ કરના શરૂ કિયા, ઊસ દિન હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુ કે લશ્કરસે સિર્ફ દો આદમી શહીદ હુએ.

હજરત અસરને ફરમાયા,''ઇનમેં નાકિસ આદમીકો તલાશ કરો, '' ઢૂંઢા ગયા લેકીન વો નહીં મિલા, હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુ ખુદ ઊઠે ઔર વહાં ગએ જહાં ઊનકી લાશે એક દુસરે પર પડી થી, હજરત અલીને ફરમાયા,''ઇન લાશોંકો ઊઠાઓ, '' તો ઊસકો જમીન પર લગા હુઆ પાયા, હજરત અલીને ફરમાયા,''અલ્લાહો અકબર ! અલ્લાહ ત્આલાને સચ ફરમાયા.ઔર ઊસ કે રસૂલને હમ તક સહી અહેકામ પહોંચાએ. ''

ઉબૈદહ ખડે હુએ ઔર ફરમાયા,''ઉસ ઝાતકી કસમ જીસ કે સિવા કોઇ માજુદ નહીં હૈ. કયા આપને ખુદ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે સુની હૈ ? ''

હજરત અલીને ફરમાયા,''હાં, ખુદાકી કસમ જીસ કે સિવા કોઇ માઅબુદ નહીં હૈ.'' ઊસને હજરત અલીસે તીન બાર હલફ લિયા. હજરત અલીને તીન બાર કસમ ખાઇ.

૨૩૬૪ : રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે ગુલામ હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબી રાફેઅ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હુરયહકા જીસ વક્ત જહુર હુઆ તો વો હજરત અલી કર્રમલ્લાહો વજહહુ કે સાથ થે. ઊન્હોંને કહા અલ્લાહ કે સિવા કોઇ હાકિમ નહીં હજરત અલીને ફરમાયા,''યે હક બાત હૈ જીસસે બાતીલકા ઇરાદા કિયા ગયા હૈ.''

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને કુછ નિશાનીયાં બતાઇ થી. જીન્હેં મૈં બખુબી જાનતા હું ઔર ઊન લોગોંમે ઊનકી નિશાનીયાં પાઇ જાતી હૈ, વો અપની જબાનોંસે હક કહેતે હૈં.

ઔફ હક ઇસસે (હલકસે) મુસ્તજાવજ નહીં હોતા.

ઊબેદને અપને હલકકી તરફ ઇશારા કર કે દિખાયા ઔર કહા, યે લોગ અલ્લાહ ત્આલાકી મખ્લુકમેં સે બદતરીન હૈ. ઇનમેંસે એક શખ્શ શિયાહ રંગકા હૈ જીસકા હાથ બકરી કે થન યા ઔરતકી પુસ્તાન કે સરકી તરહાં હૈ. જબ હજરત અલી ઊનસે કિતાલકો ચલે તો ફરમાયાઃ ઊસ આદમીકી તલાશ કરો, ઊસે ઢૂંઢો. ઊસે તલાશ કિયા ગયા મગર વો નહીં મિલા ફરમાયા,''ઇસકો ફિર જાકર તલાશ કરો. ''

બખુદા ના મૈંને જુઠ બોલા હૈ, ના મુજે જુઠ બતાયા ગયા હૈ, યે બાત ઊન્હોંને દો, યા તીન બાર કહી.

યહાં તક કે લોગોને ઊસકો એક ખંડહરમેં ઢૂંઢ લિયા ઔર ઊસકી લાશ લાકર હજરત અલી કે સામને રખ દી.

ઉબયદુલ્લા ફરમાતે હૈ કે, ઇસ મૌ કે પર મૈં વહાં મૌજુદ થા.

યુનુસને અપની રિવાયતમેં ઇતના જ્યાદા કહા હૈ કે, મુજે એક શખ્શને બતાયાકે, ઇબ્ને હુસૈન બયાન કરતે હૈ કે, મૈંને ઇસ શખ્શકો દેખા.

૨૩૬૫ : હજરત અબુ ઝર રદીઅલ્લાહ રસૂલલ્લલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''મેરે બાદ મેરી ઊમ્મતમેં ઐસી કૌમ જાહિર હોગી જો ઐસા કુરઆન પઢેંગી કે ઊન કે કુરઆન પળહને કે સામને તુમ્હારી કુરઆન પળહને કી કોઇ હૈસીયત હી ના હોગી, ના ઊન કે રોઝોં કે સામને તુમ્હારે રોઝોંકી કુછ હૈસીયત હોગી, વો યે સમજકર કુરઆન પઢેંગે કે યે ઊન કે લિયે મુફિદ હૈ. લેકીન વો ઊન કે લિયે મુદર હોગા, નમાઝ ઊન કે ગલે કે નીચે નહીં ઊતર શકેગી.ઔર વો ઇસ્લામસે ઐસે નિકલ જાએંગે જૈસે તીર શિકારસે નિકલ જાતા હૈ. ફિર વો દીનમેં લૌટ કર નહીં આએંગે. યે મખ્લુકે ખુદામેં સબસે બદતરીન લોગ હોંગે. ''

ઇબ્ને શામિત બયાન કરતે હૈ કે, ઇસ કે બાદ મૈં રાફેઅ બિન ઊમર ઔર ગિફારીસે મિલા જો, હકમ ગિફારી કે ભાઇ હૈ. ઔર કહા, વો હદીષ જો મૈંને હજરત અબુ ઝર રદીઅલ્લાહસે ઇસ તરહાંસે સુની હૈ ઔર ઊન્હોંને વો હદીષ બયાન કી.

ઊન્હોંને કહા, મૈંને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે ખુદ યે હદિષ સુની થી.

૨૩૬૬ : યુસૈર બિન અમ્ર ફરમાતે હૈ કે, મૈંને સુહૈલ બિન ઇન્તફાસે પુછા, ''તુમને નબી સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે ખ્વારીજકા ઝિક્ર સુના હૈ.'' ઊન્હોંને કહા, ''હાં ! મૈંને સુના હૈ'' ઔર અપને હાથસે મશરીકકી તરફ ઇશારા કર કે કહા, ''વો અપની જબાનોંસે કુરઆન મજીદ પઢેંગે ઔર મગર વો ઊન કે હલકસે નહીં ઉતરેગા. ઔર દીનસે ઐસે નિકલ જાએંગે જૈસે તીર શિકાર સે. ''

૨૩૬૭ : એક ઔર સનદસે ભી ઐસી હી રિવાયત હૈ.

૨૩૬૮ : સુહૈલ બિન હનીફા ફરમાયા,''મશરીકકી તરફસે એક કૌમ નિકલેગી ઊન કે સર મૂંડે હોંગે. ''

બાબ ૩૦૬ :- રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઔર આપકી આલ પર ઝકાતકા હરામ હોના.

૨૩૬૯ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હજરત હસન બિન અલી રદીઅલ્લાહો અન્હોને સદકેકી ખજીરોમેંસે એક ખજુર લેકર અપને મુંહમેં ડાલ લી તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ઊન્હેં કહા કે, ''ઇસે ફૈંક દો, કયા તુમ્હેં નહીં માલૂમ કે હમ ઇસે નહીં ખાતે. ''

૨૩૭૦ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ, ઇસમે યે હૈ કે, '' હમારે લિયે સદકા હલાલ નહીં હૈ.''

૨૩૭૧ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ,ઇસમે યે હૈ કે,''હમ સદકા નહીં ખાતે.''

૨૩૭૨ હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''મૈં અપને ઘર જાતા હુ ઔર યહાં અપને બિસતર પર એક ખજુર પડી હુઇ દેખતા હુ ઇસે ખાને કે લિયે ઉઠાતા હું ફિર ઊસે (મૈં)ખુદ ખુદસે ફેંક દેતા હું કે કહીં યે ખજુર સદકેકી ના હો. ''

૨૩૭૩ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''બાખુદા, મૈં અપને ઘર લૌટતા હું યહાં અપને બિસતર પર એક ખજુર પડી હુઇ દેખતા હુ ઇસે ખાને કે લિયે ઉઠાતા હું ફિર ઊસે (મૈં)ખુદ ખુદસે ફેંક દેતા હું કે કહીં યે ખજુર સદકેકી ના હો.

૨૩૭૪ : હજરત અનસ બિન માલિકસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને એક ખજુર પાઇ આપને ફરમાયા,''અગર યે સદકેકી ના હોતી તો મૈં ખા લેતા. !

૨૩૭૫ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''રાસ્તેમેં એક ખજુરકે પાસ સે ગુજરે તો આપને ફરમાયા,''અગર યે સદકેકી ના હોતી તો મૈં ખા લેતા. ''

૨૩૭૬ : હજરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા,''રાસ્તેમેં એક ખજુરકે પાસ સે ગુજરે તો આપને ફરમાયા,''અગર યે સદકેકી ના હોતી તો મૈં ખા લેતા. ''

૨૩૭૭ : અબ્દુલ મુતલિબ બિન રાબીઅ બિન હારિષસે રિવાયત હૈ કે, રાબેઅ બિન હારીષ ઔર અબ્બાસ બિન અબ્દુલ મુતલીબ રદીઅલ્લાહો અન્હો જમા હુએ ઔર ઉન્હોંને કહા, ''બખુદા ! અગર હમ ઇન લડકોં (અબ્દુલ મુખ્લીસ ઔર ફઝલ બિન અબ્બાસ કો) કો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી ખિદમતમેં ભેજ દે ઔર યે દોનો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે અર્ઝ કરે કે આપ ઊન દોનોંકો ઝકાત વસુલ કરને પર આમિલ બના દેં. ઔર યે દોનો આપકો ઇસ તરહાં લાકર દે જીસ તરહાં ઔર (લોગ) લાકર દેતે હૈ. ઔર જો ઔર લોગોંકો મિલના હૈ વો ઇન લોગોંકો ભી મિલ જાએં.''

ઇસી અસ્નાઅમેં હજરત અલી બિન અબુ તાલીબભી આકર ખડે હો ગએ ઊન્હોંને હજરત અલીસે ભી ઇસી બાતકા ઝિક્ર કિયા. હજરત અલીને ફરમાયા,''ઐસે મત કરો, આપ ઐસી તરહાં કરનેવાલે નહીં હૈ.''

ઊસ પર રાબેઅ બિન હારીષ હજરત અલીકો બુરા ભલા કહેને લગે ઔર કહા કે ''ખુદાકી કસમ કે તુમ સિર્ફ હસદ કે બુનિયાદ પર ઐસા કહે રહે હો. તુમ્હેં રસૂલુલ્લાહ

સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકા દામાદ હોનેકા સર્ફ હાસીલ હૈ હમ તો ઇસ બિના પર તુમસે હસદ નહીં કરતે. '' હજરત અલીને કહા, '' અચ્છા ! ઊન દોનોંકો રવાના કરદો. ''

હમ દોનોં ચલે ગએ ઔર હજરત અલી લેટ ગએ.

જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ જોહરકી નમાઝસે ફારીગ હુએ તો હમ આપસે પહેલે હુજરેમેં જા પહોંચે ઔર આપ કે તશરીફ લાને તક હુજરે પાસ ખડે રહે.

આપ તશરીફ લાએ ઔર હમ દોનોં કે કાન પકડે ઔર ફરમાયા,''જો તુમ્હારે દિલમેં હૈ ઊસે બતા દો. ''

ફિર આપ ઓર હમ હુજરેમેં ગએ, ઊસ દિન આપ હજરત ઝયનબ બિન્તે ઝહસ રદીઅલ્લાહો અન્હા કે યહાં થે. હમને એક દૂસરેસે બાત કરનેકો કહા, ફીર હમમેંસે એકને ગુફ્તગુકી ઔર કહા, યા રસૂલુલ્લાહ ! આપ સબસે જ્યાદા અહેસાન ઔર સિલારહેમી કરનેવાલા હૈ. ઔર હમ નિકાહ કે કાબિલ હો ગએ હૈ.

હમ આપ કે પાસ ઇસલિયે આએ હૈ કે, આપ હમેં બઅઝ સદકાત પર આમિલ બના દેં, હમ ભી આપકો માલ વસુલ કર કે લાકર દેંગે જૈસાકી ઔર લોગ લાકર દેતે હૈ. ઔર હમકો ભી ઇસમેસે ઇસી તરહાં હશર મિલ જાએ જૈસા ઔર લોગોંકો મિલતા હૈ.

રાબેઅ કહતે હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ કાફી દેર તક ખામોશ રહે. યહાં તક કે હમને ઇરાદા કિયા કે હમ આપસે ઇસ બારેમેં બાત કરેં ઔર હજરત ઝયનબ હમેં પરદે કે પીછેસે બાત નહીં કરનેકા ઇશારા કર રહી થીં.

રાબેઅ કહેતે હૈં ફિર હુઝુરને ફરમાયા,''આલે મુહમ્મદકો સદકા ઇસ્તેમાલ નહીં કરના ચાહિયે ક્યું કે યે લોગોંકા મૈલ હોતા હૈ. તુમ મહમિયાકો બુલાઓ. '' વો ખુમ્સ પર માઅમૂર થે.'' ઔર તુફૈલ બિન હારિષ બિન અબ્દુલ મુત્તલિબકો બુલાઓ. ''

વો દોનો આ ગયે તો આપને મહમિયાસે ફરમાયા,''તુમ અપની લડકીકા નિકાહ ઇસ લડ કે ફઝલ બિન અબ્બાસ રદીઅલ્લાહસે કર દો. ''

ઊન્હોંને અપની લડકીકા ઇસસે નિકાહ કર દિયા.ઔર તુફૈલ બિન હારીષસે ફરમાયા,''ઇસ લડકેસે અપની લડકીકા નિકાહ કર દો, ઊન્હોંને અપની લડકીકા નિકાહ મુજસે કર દિયા. ''

ઔર આપને મહમિયાસે ફરમાયા,''ઇનકો ઇતના ઇતના મહર ખુમ્સસે દે દો. ''

ઝહરીસે રિવાયત હૈ કે, રાવીને મુજસે મહેરકા બયાન નહીં કિયા.

૨૩૭૮ : અબ્દુલ મુતલીબ બિન રાબેઅ બિન હારીષસે રિવાયત હૈ કે, ઇન કે વાલીદ રાબેઅ બિન હારીષ ઔર હજરત અબ્બાસ બિન અબ્દુલ મુત્તલિબને અબ્દુલ મુત્તલિબ બિન રાબેઅ ઔર ફઝ્લસે કહા કે તુમ દોનોં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ જાઓ ઔર બાકી હદીષ હસ્બે સાબિક બયાન કી ઔર ઇસમેં યે ઇજાફા હૈ કે, હજરત અલીને અપની ચાદર બિછાઇ ફિર ઊસ પર લેટ ગએ ઔર ફરમાયા,''અબુલ હસન ઔર ખુદાકી કસમમેં વક્ત તક અપની જગાહસે નહીં હટુંગા. જબ તક તુમ્હારે બેટે ઇસ બાતકા જવાબ લેકર ના લૌટેં કે તુમને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો કહેલા કર ભેજા હૈ.'' ઔર ઇસ હદીષમેં યે ભી હૈ, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને હમસે

ફરમાયા,''યે સદકાત લોગોં કે મૈલ હૈ ઔર યે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી આલ કે લિયે જાઇઝ નહીં હૈ.''

ફિર આપને ફરમાયા,''મહમિયા બિન જઝાકો મેરે પાસ બુલા કર લાઓ વોહ બનુ અસદમેંસે ઐસે શખ્શ થે જીન્હેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ખુમ્સ વસૂલ કરને કે લિયે આમિલ બનાયા થા.

બાબ ૩૦૭ :- રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ બનુ હાસિમ ઔર બનુ અબ્દુલ મુત્તલિબ કે લિયે હદિયોંકા જવાઝ.

૨૩૭૯ : નબી સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકી જવઝા હજરત ઝુવૈરીયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ ઊન કે પાસ તશરીફ લાએ ઔર પુછા, ''કુછ ખાના હૈ ?''

હજરત ઝુવૈરીયહને કહા, ''યા રસૂલુલ્લાહ ! ઇસ બકરીકી એક હડ્ડી કે સિવા હમારે પાસ કુછ નહીં હૈ. જો મેરી આઝાદ કરદા બાંદીને અપને સદકેસે ખરીદી થી.''

આપને ફરમાયા,''ઇસકો લે આઓ ક્યું કે સદકા અપની જગહ પહોંચ ચુકા હૈ.''

૨૩૮૦ : એક ઔર સનદસે ભી યે રિવાયત મન્કુલ હૈ.

૨૩૮૧ : હઝરત અનસ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, હઝરત બરીરહ રદીઅલ્લાહો અન્હોકો કુછ ગોશ્ત સદકા દિયા ગયા થા. ઊન્હોંને વો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમકો હદિયા કિયા.

આપને ફરમાયા,''યે ગોશ્ત બરીરહ કે લિયે સદકા થા, હમારે લિયે હદિયા હૈ.

૨૩૮૨ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાકી ખિદમતમેં કુછ ગાયોંકા ગોશ્ત આયા ઔર આપકો બતાયા ગયા કે યે ગોશ્ત હજરત બરીરહ પર સદકા કિયા ગયા થા. આપને ફરમાયા,''યે ઊન કે લિયે સદકા થા ઔર હમારે લિયે સદકા હૈ.''

૨૩૮૩ : હજરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, બરીરહમેં તીન બાતેં થી. લોગ બરીરહ પર સદકા કરતે થે ઔર હમારે લિયે વો હદિયા હોતા થા. મૈંને નબી સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમસે ઇસકા ઝિક્ર કિયા તો આપને ફરમાયા,''યે ઊસ પર સદકા હૈ ઔર તુમ્હારે લિયે હદિયા હૈ તો તુમ ઉસે ખા લિયાં કરો.''

૨૩૮૪ : એક ઔર સનદસે ભી હઝરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે ઐસી હી હદીષ મરવી હૈ.

૨૩૮૫ : એક ઔર સનદસે ભી હઝરત આએશહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે ઐસી હી હદીષ મરવી હૈ.મગર ઊસમે યે હૈ કે, ''વો હમારે લિયે હદિયા હૈ.''

૨૩૮૬ : હજરત ઊમ્મે અતિયહ રદીઅલ્લાહો અન્હાસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને મેરે પાસ સદકા ગોશ્ત હજરત આએશા કે પાસ ભેજ દિયા. જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ આલેહી વસલ્લમ હજરત આએશા કે પાસ આએ તો પુછા, ''તુમ્હારે પાસ કુછ ખાના હૈ ?''

ઊન્હોંને કહા, નહીં અલબત્તા ઊમ્મે અતિયાને બકરીસે કુછ ગોશ્ત ભેજા હૈ જો આપને ઊન્હેં દી થી.
રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''વો અપની જગા પહોંચ ચુકી હૈ.''
૨૩૮૭ : હજરત અબુ હુરૈરહ રદીઅલ્લાહો અન્હો કે પાસ જબ ખાના લાયા જાતા તો આપ ઇસ કે બારેમેં પુછતે અગર બતાયા જાતા કે યે હદિયા હૈ તો આપ ખા લેતે ઔર અગર કહા જાતા કે યે સદકા હૈ તો ના ખાતે.

બાબ ૩૦૮ :- સદકા લાનેવાલેકો દુઆ દેના.

૨૩૮૮ : હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન અલી ઔફ રદીઅલ્લાહસે રિવાયત હૈ કે,જબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમ કે પાસ કોઇ જમાઅત સદકા લેકર આતી તો આપ ફરમાતે, અય અલ્લાહ ! ઇન પર સલાત નાઝિલ ફરમા (રહેમત નાઝિલ કર). (અલ્લાહુમ્મ સલ્લી અલયહિમ)

જબ મેરે વાલીદ અબુ ઔફ સદકા લેકર આએ તો આપને દુઆ કી, અય અલ્લાહ અબુ ઔફકી ઔલાદ પર સલાત નાઝિલ ફરમા.૨૩૮૯ : એક ઔર રિવાયતસે ભી ઐસી રિવાયત મન્કુલ હૈ. ઔર ઇસમેં (સિર્ફ) સલ્લી અલયહિમ હૈ.

બાબ ૩૦૯ :- ઝકાત વસુલ કરનેવાલેકો રાજી રખના

૨૩૯૦ : હજરત જરીર બિન અબ્દુલ્લાહ રદીઅલ્લાહો અન્હોસે રિવાયત હૈ કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વ સલ્લમને ફરમાયા,''જબ તુમ્હારે પાસ ઝકાત વસુલ કરનેવાલા આએ તો ઊસે તુમ્હારે પાસસે રાજી હોકર જાના ચાહિયે.''

શુક્ર અલહમ્દુલિલ્લાહ..

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

રબ્બના

રબ્બના ફગ્ફિરલના ઝૂનૂ-બના વ કફ-ફિર અન્ના સચ્યિ આતિના
વ તવફ-ફના મ-અલ અબ્રાર.

પરવરદિગાર બખ્શ દે હમારે ગુનાહોંકો ઔર મીટા દે હમારે ગુનાહોંકો
ઔર વફાત દે હમકો નેક કિરદારોં કે સાથ.

રબ્બના વ આતિના મા વઅતના અલા રુસુલિ-ક.
વલા તુખ્ઝિના યૌમલ કિયામહ્ ઈન્નક લા તુખ્લિફુલ મીઆદ.

પરવરદિગાર દે હમકો જો તૂંને હમસે વાદા ફરમાયા અપને રસૂલોં પર
ઔર ન રૂસ્વાઈ દે હમકો કયામતકે દિન બેશક તૂં નહીં ખિલાફ કરતા વાદા કા.

રબ્બના આમન્ના ફકતુબ્ના મઅશ્શાહિદીન.

અય હમારે પરવરદિગાર હમને માન લિયા તો હમકો લિખ લે ગવાહોંમે.

રબ્બના અન્ઝિલ અલૈના માઈ-દ-તમ મિનસ સમાઈ તકૂનુ
લના ઈદલ લિ-અવ્વલિના વ આખિરિના
વ આ-યતમ મિન્ક વર્ઝુક-ના વ અન-ત ખૈરુર રાઝિકીન

હમારે પરવરદિગાર ઉતાર દે હમ પર ખ્વાન આસ્માનસે કી હમારે લીએ ઈદ હો જાએ,
હમારે અગલોં ઔર પિછલોં સબકે લીએ ઔર એક નિશાની તેરી તરફસે
ઔર હમેં રોઝી દે ઔર તૂં સબસે બળહ કર રોઝી દેનેવાલા હૈ.

રબ્બના ઝલમ્ના અન્ફુસના વ-ઈલ લમ તગ્ફિર લના
વ-તરહમ્ના લ-નકૂનન-ન મિ-નલ ખાસિરીન.

અય હમારે પરવરદિગાર હમને અપના બના બિગાળ ડાલા ઔર
અગર તૂંને બખ્શા હમકો ઔર રહમ ન ફરમાયા હમ પર તો હમ હોંગે ઘાટેવાલોંસે.

રબ્બના લા તજ-અલ્ના મ-અલ કૌમિઝ ઝાલિમીન.

પરવરદિગાર ન કર હમકો ઝાલિમ કૌમ કે સાથ.

રબ્બન ફ-તહ્ બૈ-નના વ બૈ-ન કૌમિના બિલ્હકિક
વ-અન્ત ખૈરુલ ફાતિહીન.

પરવરદિગાર ખોલ દે હમારે ઔર હમારી કૌમકે દરમ્યાન હક ઔર તુ બેહતર ફાતેહ હૈ.

રબ્બના અફ-રિગ અલૈના સબ-રંવ વ-ત-વફફના મુસ્લિમીન.

પરવરદિગાર ઉંડેલ દે હમ પર સબ્રકો ઔર ખાત્મા કર હમારા મુસલમાન હી.

રબ્બના લા તજ-અલ્ના ફિત્ન-તલ લિલ કૌમિઝ-ઝાલિમીન
વ-નજ્જિના બિ-રહ્મતિ-ક મિ-નલ કૌમિલ કાફિરીન.

પરવરદિગાર મત બના હમકો ફિત્ના ઝાલિમ કૌમ કે લીએ
ઔર નજાત દે હમકો અપની રહમતસે કાફીર લોગોંસે.

રબ્બના વ-ત કબ્બલ દુઆઅ.

પરવરદિગાર ઔર કુબુલ ફરમા લે મેરી દુઆ.

DR. WAJID'S
DENTAL STUDIO

Clinic For Dental Implants, Smile Design & All Advanced Treatments

ડૉ. વાજીદ અલી એમ. સૈયદ

કન્સલટન્ટ ઓરલ ઈમ્પલાન્ટોલોજીસ્ટ,
ડેન્ટલ સર્જન , જડબામાં ફીક્સ સ્ક્રુના નિષ્ણાંત
મો : ૮૮૬૬૫ ૩૨૩૦૩ / ૯૦૯૯૫ ૩૨૩૦૩
(પહેલા થી એપોઈન્ટમેન્ટ લઈને આવવું.)

ઉપલબ્ધ સારવાર

- ઈમ્પ્લાન્ટ (ફીક્સ સ્ક્રુ) દ્વારા દાંત અને ચોકઠા ફિક્સ કરવાની સારવાર
- ૭૨ કલાકમાં જ ફીક્સ દાંતના ચોકઠાની સારવાર (Basal Implants)
- હાડકુ ના હોય ત્યાં હાડકાનો પાવડર નાખી, નવું હાડકુ ઉગાવી સ્ક્રુ દ્વારા દાંત/ચોકઠા ફીક્સ કરવાની સારવાર
- રોટરી આર.સી.ટી (રૂટ કેનાલ ટ્રીટમેન્ટ) - મૂળિયાની સારવાર (By International Standard)
- પાયોરિયાની અને સામાન્ય હલતા દાંતને બાંધીને પડી જતા અટકાવવાની સારવાર (ફ્લેપ સર્જરી) - લેસર ટેકનોલોજી
- માઈક્રોસ્કોપ દ્વારા લાઈવ સારવાર જોવાની સુવિધા અને નાનામા નાની તકલીફની સારવાર
- દુખાવા વગર ડહાપણની દાઢ, મુળિયા અને દાંત કાઢવાની સારવાર
- મેટલ, સીરામિક અને દેખાય નહિ તેવા બ્રેસીસથી વાંકાચુકા દાંતની સારવાર
- નાના બાળકોના દાંતની સારવાર, બાળપણની આદત છોડાવાની સારવાર (Habit Breaking)
- પાન, માવા, ગુટકાથી ઓછા ખુલતા મોઢાની ફરી પાછુ ખોલવાની સારવાર
- દાંતની નીચે થયેલ રસોળી તથા ગાંઠની સારવાર
- મેટલ, ગોલ્ડ, સિરામીક, ઝિર્કોનીયા મટીરીયલ્સ થી દાંત ફીક્સ કરવા
- સડેલા તથા તુટેલા દાંતમાં દાંતના કલરનું ફીલીંગ
- દાંત પરના ડાઘ-ધબ્બા દુર કરવા દાંત પર બ્લીચીંગ અને વિનિયરની સારવાર
- દાંતના X-Ray ની આધુનિક ટેકનોલોજી
- ઈન્ફેકશન ન થાય તે માટે ઈન્ટનેશનલ સ્ટેરીલાઈઝેશન પ્રોટોકોલ મુજબ સાધનોની સાફસફાઈ
- Smile Designing , Hair Implants, PRP Treatment, Botox, Derma-filler,
  Tattoo remover, Lip Reconstruction & Other Cosmetics Treatment Also Available

એ-૧૨૫, પહેલા માળે, હોન્ડા શો-રૂમની ઉપર,મોતી બેકરી પાસે, રોયલ નવાબ એવન્યુ , જુહાપુરા, અમદાવાદ-૫૫.